

עוד אבינו חי

ו' תשרי תשע"ה
שנת העשרים

פתח דבר

ליקוט זה לחיזוק ההתקשרות, יוצא לאור בקשר עם ו' תשרי תשע"ה - יארצייט החמישים של הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, אם כ"ק אדמו"ר זי"ע. המהדורה הראשונה הדיגיטלית, ו"ל לקראת יום הגדול והקדוש - ג' בתמוז תשע"ד, יום ההילולא העשרים של כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

במשך החודשים האחרונים נתקנו טעויות הדפוס ונתוספו כמה וכמה עניינים, הן בפנים הליקוט, והן בהוספת ציטוטים וצילומים מכ"ק.

העניינים המבוארים בליקוט זה הם על דעת הכותב וכפי הבנתו בתורת רבינו בענין זה, והציטוטים נלקטו "לקוטי בתר לקוטי" מאשר בא ליד הכותב מתורתו הרחבה של כ"ק אדמו"ר, ואינם מציגים כלל את מכלול תורתו בענין זה.

וזאת למודעי, שמפני הכרח הקיצור כדי להקל על הקורא, כמה מהציטוטים נעתקו שלא במילואם (וסומנו במקומם). והננו ממליצים לפנות למקור שם ימצא את הענין במילואו.

נקה שקובץ זה ישיג מטרתו ויפעל כי ובהשומעים.

אסירי תורה נהיה לשמוע הערות הקוראים בנוגע לתוכן, והוספות בציטוטים ומראי מקומות.

והעיקר, שסוף סוף יגאלנו הקב"ה מהגלות המר הזה, והקיצו ורננו שוכני עפר, וכ"ק אדמו"ר ינהיגנו ויוליכנו לקראת הגאולה האמיתית והשלימה במהרה בימינו ממש.

ליובאוויטש דוויסקאנסין

ו' תשרי תשע"ה
שנת העשרים להסתלקות

להערות:

ris@chabadwi.org

תוכן עניינים

54	יא. האוהל הקדוש	3	פתח דבר
58	יב. יחידות עתה	7	הקדמה
62	יג. ובא השמש וזרח השמש	9	מבוא
65	יד. דור השביעי	12	א. אישיותו של רבי
69	טו. החושך לפני עלות השחר	15	ב. ראש בני ישראל
71	טז. משיח	18	ג. התקשרות
73	יז. העולם מוכן לביאת המשיח	22	ד. הדרך להגיע להתקשרות
78	יח. כ"ח ניסן תנש"א	30	ה. אהבת הרבי לחסידים
82	יט. כ"ז אדר א' תשנ"ב	32	ו. ג' תמוז
85	כ. אין אתנו יודע עד מה אבל...	34	ז. הסתלקות
87	כא. חידושו של דור השביעי	37	ח. יום ההילולא
94	כב. להביא לימות המשיח	40	ט. הוא בחיים ויתיר מבחיוהי
		51	י. התקשרות לאחר ג' תמוז

הקדמה

עשרים שנה חלפו מאותו יום מר, אשר בו נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, הוא כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

מצד אחד ניטלו המאורות - הפנים המאירות והמסבירות לכל דורש ומבקש. נדם הקול המביע אמרי שפר, חידושים בהירים ומופלאים בכל חלקי התורה; הקול המעורר, המעודד והתובע מכל אחד ואחד להעלות ולנצל את כל כשרונותיו ויכולותיו; הקול המביע בשפה ברורה את דעת תורתנו הקדושה בעניינים העומדים על הפרק והנוגעים לעצם קיומם הרוחני והגשמי של בני ישראל, הקול שהאיר את חשכת הגלות "לתקן עולם במלכות שד-י"...

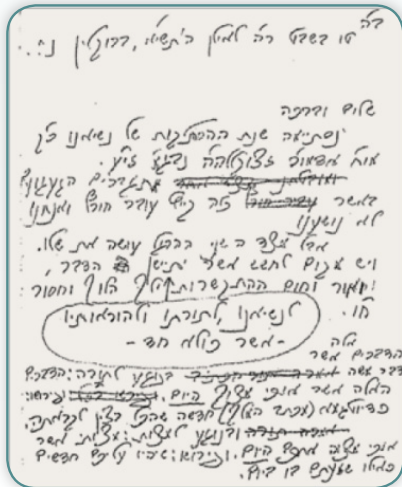
ומצד שני - רוחו עודנה עומדת בקרבנו, ותורתו ודרכיו אשר הורנו מעודדים ומעוררים דור חדש, דור "אשר לא ראה את יוסף", להתקשר ולהתמסר אליו בכל לבם ונפשם, ללמוד את תורתו, ללכת בדרכיו ולקיים את הוראותיו במסירות נפש בפועל ממש.

יש אשר זכו לראות את פני הקודש, לשמוע מפי הקודש דברים חוצבי להבות אש ודברי עצה וברכה, ולקבל מיזו הקדושה שליחות מצוה לצדקה; יש אשר לא באו לעולם עד לאחר שחשכו המאורות, או אשר רק בקטנם ראו את פני הקודש.

כולם כאחד משתוקקים להיאחז בכל עוז ותעצומות ולהתקשר בקשר אמיץ וחזק באילנא דחיי, ואלו כמו אלו מבקשים להרוות צמאונם במי הדעת הטהור של ההתקשרות לרבינו זי"ע.

אמנם טבעי הוא אשר בעת חושך כפול ומכופל זה, גוברים לעתים גם הקשיים וההתלבטויות בדבר התקשרותנו עתה לעת כזאת, נחיצותה והדרכים לביטוייה.

והרי כ"ק אדמו"ר בעצמו כתב את הדברים דלהלן, ימים ספורים לאחר קבלת הנשיאות ביו"ד שבט תשי"א:

ב"ה, ט"ו בשבט ר"ה לאילן ה' תשי"א, ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה

נסתיימה שנת ההסתלקות של נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

מתגברים הגעגועים באשר כלה קייץ עובר חורף ואנחנו לא נושענו.

אבל מצד השני ההרגל עושה את שלו. ויש מקום לחשש אשר יתיישן הדבר, ואור וחום ההתקשרות לנשיאנו, לתורתו ולהוראותיו - אשר כולא חד - ילך הלוך וחסור ח"ו...

ואם כן הוא בזמנו, אשר כ"ק אדמו"ר בעצמו

ביטא וחיזק את ענין ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע - מה נענה אנו, שזה לנו עשרים שנים תמימות שאין אנו זוכים לחזות באור פני הקודש ולשמוע מדברות קדשו?!

אחת היא נחמתנו, שזכינו בדורנו לאור תורת כ"ק אדמו"ר אשר הרבה להעמיק ולהרחיב תורה זו, תורת התקשרות חסידים לרבם אשר בצלה נחיה כהיום הזה. הוא אשר הורנו את הדרך נלך בה.

מטרת חוברת זו היא לרענן את אור וחום ההתקשרות, לשמש מוצא למחשבותיהם ולרגשותיהם של רבים מאנ"ש, ולבטא באותיות פשוטות את אשר בלבבם, לדבר אל "כולנו", מיוסד על דברי רבותינו נשיאנו, ובעיקר תורת כ"ק אדמו"ר זי"ע.

עזה תקוותנו ותפילתנו שתקויים מטרת החוברת שלפנינו - לסייע לכל המבקשים להתחזק בהתקשרותם לכ"ק אדמו"ר, ולמצוא דרך ואופן להפגין את "אור וחום ההתקשרות לנשיאנו, לתורתו ולהוראותיו".

מבוא

"ג' תמוז" – כינוי הוא כפי החסידים לאותו יום בו נלקח מאיתנו הוד כ"ק אדמו"ר נשיא ישראל. גם כהיום הזה מתקשים אנו להוציא מפינו בפירוש את הביטוי "הסתלקות", ועל כן אנו מתייחסים אליו רק ברמז.

ואכן, אין זו תופעה חדשה; מצאנו ראינו הנהגה זו בהסתלקות רבי, הלא הוא רבי יהודה הנשיא, רבינו הקדוש, במסכת כתובות (קד, א):

"ההוא יומא דנח נפשיה דרבי, גזרו רבנן תעניתא ובעו רחמי, ואמרי: כל מאן דאמר נח נפשיה דרבי יידקר בחרב. אמרו ליה רבנן לבר קפרא: זיל עיין. אזל, אשכחיה דנח נפשיה. פתח ואמר: אראלים ומצוקים אחזו בארון הקודש, ניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש. אמרו ליה: נח נפשיה? אמר להו: אתון קאמריטו, ואנא לא קאמינא."

וכבר כתב והאריך בזה בספר יערות דבש (לר' יהונתן אייבשיץ, דרוש י"ב), וזה לשונו:

"יש להבין מ"ש כל האומר נח נפשיה דרבי ידקר בחרב: למה, מי גבר יחיה ולא יראה מוות?..."

אבל נאמר, כי צדיק נפשו קשורה בנפשות הדור. ולכך בפועל הטוב שלו גם להם ייטיב ה', היותם קשורים בו. ולכך אף כי מת הצדיק, מ"מ נפשו קשורה למטה בגוף, ואינה עולה בהחלט, להיותה קשורה עם נפשות דורו אשר עודם בחיים. ולכך אמרו רבי (כתובות קג, א) כל בי שמשיהו אתי לביתיה, כי נפשו שכנה למטה בגופו ונוח לו לשוב לביתו. . .

ולכן יעקב אבינו הוא בדורו תמיד, לא זזה נפשו מגופו לדבק עם נפשות החיים, ובחבורתם נרפא לנו היות לנו למגן, לכך אמרו (תענית ה, ב) יעקב אבינו לא מת, ואמרו מה זרעו בחיים אף יעקב בחיים להתקשר עמם.

וזהו מאמרים כל כי האומר נח נפשיה דרבי, נפשו דייקא, ידקר בחרב, כי ידעו דגר רבי עם בני דורו, עד שבטחו כי לא תסתלק הנפש בהחלט, רק תשכון בתוך הגוף כנ"ל."

ובאותו סגנון כתב החתם סופר שם בדרשותיו (ח"ב שפד, א):

"... וקשה, מה להם. . . שלא יאמר אדם נח נפשיה דרבי, וכי לעולם יחיה או לעולם לא ייוודע להם, ומ"ט לדוקרו בחרב דוקא ולא אמרו סתם יומת, ומה היה תחבולתו של בר קפרא, הלא דבר הוא..."

אמנם ענין נח נפשיה פי' מנוחת הנפש של צדיק, ואחז"ל (שלהי ברכות) ת"ח אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב. אך ענין אין לו מנוחה בעוה"ב הוא ע"י תלמידיו ואנשי דורו, אשר למדים דעת וחכמה ואשר הדריכם בדרך ישרה, וכל מעשיהם ולימודיהם בעוה"ז הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות הכל תלוי בו, וכל מה שנעשה בעוה"ז שפתותיו דובבות, וכל בחינת נפשו היקרה מתעוררת עי"ז, והיינו אין להם מנוחה בעוה"ב. . .

היות רבי חיבר המשנה, וקיבלו התלמידים להיות עוסקים בה יומם ולילה לא ישקוטו ולא ינוחו. . ע"כ אמרו כל האומר נח נפשיה דרבי הרי הוא כפותח פיו לשטן ח"ו כאלו לא נזכה להצליח לעוררו בעולם העליון, ע"כ ידקר בחרב, כי הפסדנו ע"י פתיחת פה לשטן. . ע"כ השכיל בר קפרא ואמר עלינו נצחו ותפשו ארון הקודש דייקא, אבל לא הלוחות".

הרי שמה שגזרו תלמידי רבי שלא לומר "נח נפשיה" אין זה רק משום אי רצונם לבטא בפיהם את המאורע, אלא לפי שאמת הוא שלא "נח נפשיה", כי "עודנו חי בלבם ובנפשותיהם של בני דורו", ורק "ארון הקודש" - היינו הגוף הגשמי והגבלותיו - הוא שנשבה, ולא הלוחות שהם הנפש הפנימיות.

ואם תימצי לומר, הרי שזהו תוכן דברי חז"ל בשמות רבה פרשת תשא (פמ"ד, ז):

"זכור לאברהם ליצחק ולישראל". למה הזכיר כאן משה שלושה אבות? אמר ר' אבין: אמר הקב"ה למשה, אני מבקש מידיך כשם שביקשתי מסדום עשרה צדיקים, העמד לי מהם עשרה צדיקים ואיני מכלה אותם. אמר: ריבון העולם! אני מעמיד לך, הרי אני ואהרן ואלעזר איתמר ופנחס ויהושע וכלב. אמר לו: האלוקים, הרי שבעה, והיכן השלושה? . אמר לו משה: ריבון העולם! חיים הם המתים? אמר לו: הן. אמר: אם חיים הם המתים - זכור לאברהם ליצחק ולישראל, הרי עשרה".

ולכאורה נראה בפשטות, שפירוש שאלתו של משה "חיים הם המתים" הוא האם אכן שייכותם ופעולתם בעולמנו היא עד כדי כך שיוכלו להמנות כצדיקים החיים בעולם הזה. ועל זה ענה לו הקב"ה שאכן כן הדבר, היינו שזכותם של האבות אינה רק היותם הראשונים שמהם בא עם ישראל, אלא שמאז ועד עתה הם ממשיכים לחיות - לפעול בעולם הזה. וזה פירוש "חיים הם".

ואף אנו נעני אבתריהו, שלא לחנם נמנעים אנו מלבטא בפנינו ש"נח נפשיה" ח"ו, אלא לפי שאמת היא ש"נפשו קשורה למטה בגוף. . להיותה קשורה עם אנשי דורו אשר עודם בחיים". ומפני שאכן הוא בחיים, אין בפנינו לבטא את אשר קרה בהסתלקות רבינו מאתנו.

ומטעם זה עצמו אין אנו יכולים להתנחם, כפי המובא בספרים בענין צדיקים שגם במיתתם קרויים חיים, אשר רק על המת נגזר שישתכח מן הלב, אבל לא על החי.

עוד אבינו חי!

מנהג רבינו ראינו, אשר תיכף אחר הסתלקות כ"ק חמיו אדמו"ר מהור"י צ"נ ע"ב שבת תש"י, הקפיד להזכירו בכתב ובדפוס, בברכת החיים (לדוגמא - בשער ובפתח דבר לקונטרס הראשון שנדפס לאחר ההסתלקות, ומאז, בכל הוצאות הדפוס במשך כל השנים, וכמו"כ במכתביו וכו'). אמנם באופן נדיר, בעת התוועדות, ביטא רגשי לבבו אשר אצלו הרבי חי הוא.

וכה התבטא כ"ק אדמו"ר בר"ח סיון תש"י:

"קבלתי מכתב מא' החסידים שבו כותב אודות כ"ק מו"ח אדמו"ר אדמו"ר הכ"מ: "דער רבי זאָל געזונט זיין". באמת נהניתי מהתבטאות זו. והאמת כן, כי, בריאותו לא היתה מענינים גשמיים, אלא מענינים רוחניים [וכמ"ש באגה"ק ש"חיי הצדיק אינם חיים בשריים כי אם חיים רוחניים, שהם אמונה ויראה ואהבה", ובנדו"ד חיי צדיק שהוא רועה ישראל, הם גם מבשרות טובות מהפעולות בחיזוק היהדות, אהבת השם אהבת התורה ואהבת ישראל] ובבריאותו כזו לא שייך הפסק [ואדרבה: לאחר ההסתלקות ה"ז ביתר שאת, כיון שבטלים ההגבלות שהגוף הגשמי כמבואר באגה"ק הנ"ל], ובמילא שייך לומר "דער רבי זאָל געזונט זיין". אלא שישנם כאלה שמתביישים לומר כן, ואותו חסיד הסיר את הבושה ("האט זיך אָפגעשעמט") וכתב כפי האמת".

ולאחר מכן בש"פ שלח אמר:

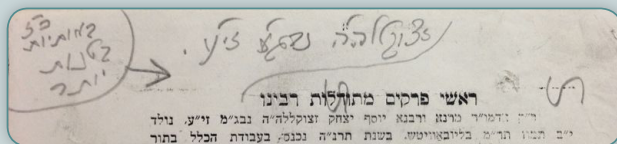
"בשמח"ת תרצ"א, אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר: "איך זאָג ניט אויף דעם טאַטן "נשמתו עדן", ווייל איך בין ניט קיין אַדרעסין שרייבער, און ווידער פאַר מיר איז דער טאַטע ניט נסתלק געוואָרן וכו'" (איני אומר על אבי "נשמתו עדן", כי איני נותן "כתובת", וגם, בשבילי אבי לא נסתלק).

ועד"ז בנוגע לכ"ק מו"ח אדמו"ר - שאין לומר עליו "נשמתו עדן", כי: (א) מי הוא זה שיכול ליתן "כתובת", להגביל את מקומו ל"גן עדן", ג"ע התחיתו או ג"ע העליון, או למעלה מזה עד אין שיעור, (ב) למה לנו לשלחו מאתנו?! הוא בודאי אינו רוצה להיפרד מאתנו, ונמצא אתנו!"

בדומה לזה התבטא כ"ק אדמו"ר מהור"י צ"נ ע"ב במכתבו לכתו שיינא הי"ד:

... איני יכול לכתוב עליו (אביו, הרבי הרש"ב נ"ע) כמו שמקובל לכתוב על מי שאינם חיים בגופם בעולם הזה. הוא חי בליבי ובמחשבתי. זה הדבר היחיד שנושא אותי בחיי (אף שבכל מכתביו ורשימותיו, הנה מזכירו בברכת החיים)...

אנ"ק שלח ח"יב עמ"ר

זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע. כ"ז באותיות קטנות יותר

דוגמא אחת מכמה וכמה בה הרבי מדייק להוסיף את ברכת החיים לכ"ק אדמו"ר מהור"י צ"נ ע"ב

א.

אישיותו של רבי

רבים המחפשים ומבארים מעלות וגדולת נשיאי חב"ד בכלל, ונשיא דורנו, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, בפרט בעניינים שונים: איש המסירות-נפש, גאון, בעל מדות, צדיק, בעל רוח הקודש, מלומד בנסים ועוד ועוד.

וגדלו ביותר שבחים אלו, על פי ההגדרה בתורת החסידות, מהו מסירות נפש, מהו גאון וכו'.
ובכל זה - העיקר חסר כאן. ונוסף על זה, שהוא עיקר בעצם, חשוב הוא ביחוד משום שנוגע ביותר, וביחוד לנו, קהל חסידינו ומקושריו. וזהו - מה שהוא הוא הנשיא, ונשיא חב"ד.

מכתב ג' תמוז תש"י

בשנים האחרונות מתרחבת והולכת בעולם כולו ההכרה בגודל אישיותו של כ"ק אדמו"ר, במנהיגותו העולמית ובאהבתו העצומה לכל אדם מישראל. ספרים נכתבים אודות פעלו, ומתגלים עוד ועוד פרטים המגלים בפני כל יושבי תבל טפח מעוצם אישיותו הגדולה, היותו בבחינת "איש האשכולות" שהכל בו.

כל העוקב אחר צעדיו של הרבי עומד נדהם מעוצם וריבוי הכמות של פעולותיו, ותוהה איך יוכל אדם אחד לכלכל ריבוי מופלג כ"כ של עניינים שונים. ככל שחולפות השנים מתגלים אלפי סיפורים מאנשים שזכו שהרבי יהיה מעורב בענייניהם, כל אחד מהם עם סיפורו הייחודי והשונה, עם הזמן, היחס ושימת הלב האישיים שהקדיש לו הרבי.

הרבי קרא בעצמו מליוני מכתבים וענה, בארוכה או בקצרה, על מאות אלפי מכתבים העוסקים בכל שטח בחיי האדם והעולם, ובהם מאות רבות של מכתבי תורה מלאים וגדושים בציוני מקורות לאין מספר, שרק חלק קטן מהם נדפס בסדרת "אגרות קודש"; ישב והתוועד אלפי שעות, שבהן אמר אלפי שיחות ומאמרים הדנים בנושאים רבים ושונים; שעות ארוכות הגיה בעצמו, פעם, פעמיים ויותר, שיחות ומאמרים הממלאים עשרות של כרכים, ובכל אחד מהם מראי מקומות המסתכמים באלפים, לספרים ידועים ובלתי ידועים, מהראשון שבראשונים ועד לאחרון שבאחרונים.

כל זה לא יאומן כי יסופר - אבל בעינינו אנו רואים זאת: בדפוס, בסרטי ווידאו ובעדויות אנשים מכל החוגים ומכל השכבות, מנסיינים ומחוויתיהם האישיות.

כל זאת מבחינת הכמות בלבד, שלא לדבר על תוכנם האיכותי של כל עניינים אלו, שכל אחד מהם שונה ומיוחד הוא מחברו.

וכבר אמר מי שאמר, אשר הדבר היחיד הצפוי אצל הרבי הוא הבלתי צפוי. אצל הרבי כל דבר הוא שונה ומיוחד לעצמו. כל תורה, כל עצה, כל הוראה וכו' מיוחדת היא, בעמקות ובהירות מיוחדים לה.

ככל שאנו מתוודעים לעוד ועוד עובדות ועניינים המשקפים את גודל מעלתו של הרבי, את

אישיותו, תורתו ופעלו - כך משתוממים אנו יותר מגדולתו הכבירה, ובאים להכרת גודל ריחוק ערכו מאתנו.

אך מאידך גיסא, ככל שאנו מכירים יותר את תורתו ואת שיטתו של הרבי ומתוודעים לעובדות נוספות מפעולותיו, עלולים אנו לדמות בנפשנו שאכן יש לנו מושג כולל על אישיותו - שעל אף היותה כה גדולה ורחוקה מאתנו יכולים אנו להתייחס אליה במדה כלשהי.

...והדיוק להבין כל הענינים דוקא ע"פ שכל וטו"ד הוא ג"כ דרך חדש במנהגי החסידים, שמאז ה' הסדר דבראשית שמעו (האט מען געפאלגט) ואח"כ השתדלו להבין עד כמה עס לאזט זיך, ואם לא הבינו איז מען אויך געשלאפן רהיק (כמובן אם לא ה' זה חסרון בהבנה בתורה בכלל ובתורת החסידות בפרט, שזה ה' מצער ומדאיג בהקיץ ולפעמים גם בשינה).

מכתב ב' שבט תשי"ב

ואם בכלל כן הוא טבע הדברים, אשר על אף ההשתוממות ויראת הרוממות הנוצרים ע"י תיאור כל אחד מהפרטים הנ"ל, ועוד יותר מזה מהתמונה הכללית המתקבלת מאישיותו הענקית של הרבי, עם כל זה נשאר הרושם שאכן יש לנו מושג באישיותו של הרבי - עאכו"כ בזמננו זה, תקופה שבה "הכל גלוי וידוע", ובכלל "הקטן כגדול יהיה", וממילא גם הגדולה המופלאה ביותר נראית בעינינו כיחסית בלבד.

אבל האמת היא אשר כל גדולתו של הרבי הנשקפת לנו מתורתו ומפעולותיו הנ"ל אינה מבטאת כלל וכלל את אישיותו של הרבי בעצמו.

ידוע הסיפור שאירע בחתונתו הראשונה של כ"ק אדמו"ר מהר"ש, כשנשא את בת אחיו הגדול מוהרחש"ז מליאדי: בעת מסיבת החתונה פנה הרה"ח וכו' ר' הלל מפאריטש לאבי הכלה, בנו של הצ"צ, ואמר: "איר טוט א שידוך מיט א מחותן וואס איר קענט ניט" (הנכם משתדכים עם מחותן שאינכם מכירים אותו). הצ"צ, בשמעו את דברי ר' הלל, פנה אליו ואמר: "ער קען דעם חתן אויך ניט" (גם את החתן אינו מכיר)...

סיפור המשפיע הרה"ח ר' שלמה חיים ע"ה שלאחר הסתלקות הרבי הרש"ב נ"ע, אמר בנו כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע: "כשמדברים אודות אבא, ואומרים עליו כל השבחים, לא מדברים על האבא; מדברים על עצמם אלא באופן של הפלאה. היינו שהוא מתאר את אבא כפי שהוא פי עשר, מאה, מאתיים ממנו, אבל האמת היא שאבא לגמרי 'משהו אחר'".

הרי שאע"פ שהיה זה בנו של הצ"צ, ובוודאי הכירו ככל האפשרי, ועם כל גדולתו כבנו של הצ"צ - בעצם לא הכיר את אביו כלל, כי הצ"צ בעצמו (וכן הרבי מהר"ש) הוא במדרגה גבוהה לגמרי ("גאָר עפעס אנדערש").

ומזה מובן, שאף שכל האמור לעיל די בו כדי שנבין שאישיותו של הרבי גבוהה בתכלית מאתנו, ואי אפשר לנו להבין איך יכול להיות במציאות איש אשר כזה - הרי כל זה הוא רק מאשר חלק עמנו, אם מתורתו ואם ממנהיגותו; אבל הרבי בעצמו יש בו משהו למעלה מבחינות אלו, והוא קדושת נשמתו, אשר בזה אין לנו שום מושג כלל.

ובאמת, בהתבוננות קלה, דבר זה ברור ופשוט הוא.

הגע בעצמך: הנך עובר לפני הרבי, והנך מבקש ברכה לרפואה שלימה, לבנים, לפרנסה וכו', וברגע כמימרא הכל משתנה לגמרי. הנך מספר על בעיה שיש לך, והרבי ברוח קדשו רואה את מה שאינך רואה, ויודע שמשוהו חסר בתפילין שלך או ששמך אינו מה שהנך חושב. ואפילו אם אינך מבקש, והרבי מעצמו אומר לך בשקט ובנחת שתי מילים, "ברכה והצלחה" או "בשורות טובות", ופתאום מה שלא פעלו תפילותיך ובקשותיך וכו' ומה שלא פעלו הרופאים עם כל התרופות, נפעל כאילו מאלי.

...וכידוע בהבעש"ט ז"ל, אשר הזמן ומקום לא הי' מגביל ומעלים לפניו כלל, וראה בהווה מה שיהי' במשך זמן, וכן ראה מה שבריוחוק מקום ממנו בראיית הדבר ממש כו' ... שהנביא רואה בעיניו ממש את הדבר, ואין המקום מעלים לפניו ... והיינו מצד גילוי בחי' למעלה מזמן ומקום בזמן ומקום כו', ובמדר' זאת הי' הבעש"ט ז"ל.

ספר המאמרים תרס"ו עמ' רכ"ז

והרי זה נראה לעיניים שבה בשעה שהרבי מדבר עמך כדבר איש אל רעהו, ומחייך ואומר דברים שנראים כלאחר יד - הנהו באמת בעולם אחר, עצתו היא מעולם אחר, ובדולר שנותן לך יש בו קדושה נפלאה, וברכתו מכילה כח עצום ונשגב שיש בו כדי לשנות טבע הדברים. ובמלים אחרות, אנו רואים במוחש שמשקל רגע קטן של ברכה מהרבי גדול ממשקל אלפי שעות של תפילות ובקשות של אלפי אנשים.

והרי זה מגלה לך מעט מן המעט, ממה שאפילו אנשים כערכנו יכולים לראות, אשר "דער רבי איז גאר עפעס אנדערש".

בהתוועדות פרטית בבית כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע שהתקיימה בי"ט כסלו תרע"ג, בחי' אביו אדמו"ר מוהרש"ב, והשתתפו בה איזה בחורים מיוחדים מהישיבה, נתבקש אחד מהבחורים לומר דבר מה ששמע מהרבי רש"ב. בהיותו מבוסס אמר "כן, הנני זוכר משהו. הרבי אמר לי 'לחיים'".

כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ, שלא היה מרוצה מצחות זו, פנה אליו ואמר: "דע לך שכשאבא מדבר עם יהודי, הנהו מדבר נפש עם נפש, רוח עם רוח, נשמה עם נשמה, חיה עם חיה, יחידה עם יחידה".

כלומר: אף שבחיצוניות נראה שהרבי אומר "לחיים" גרידא או איזו עצה שיש בה תועלת מובנת, שזהו בדרגת "נפש", הנה בפנימיות הדברים יש בזה כוונה עמוקה ותועלת בדרגה גבוהה יותר - דרגת ה"רוח", שפועלת באופן פנימי; ועוד יותר מזה - בדרגת ה"נשמה", וכן למעלה מזה - ב"חיה" ו"יחידה", שהרי אצל הרבי דרגת ה"יחידה" היא תמיד בגילוי, ובאותה אמרה פשוטה - יש בה כל עומק נשמתו, גודל שכלו ורוחב לבו.

משל לאב המדריך את בנו הקטן, שבהדרכתו יש תועלת מיידית פשוטה, שעומקה יבוא לידי ביטוי כשיגדל, וככל שיגדל ויתעלה לדרגה גבוהה יותר - תהיה לה תועלת רבה יותר.

◇ ◇ ◇

מספר המזכיר הרב ר' יהודה קרינסקי שיחי', שפעם בנסעו עם הרבי הראה לו את מגדלי ה"תאומים", והרבי הגיב: "זיי קוקען נישט אויס אזוי הויך" (הם אינם נראים כל כך גבוהים)...

ראש בני ישראל

... "נשיא" הוא ראשי-תיבות "ניצוצו של יעקב אבינו", והיינו, שבדיוק כמו שנשמת יעקב אבינו כללה את כל נשמות ישראל, כמו-כן הוא בנשיא הדור, שהוא כולל את נשמות כל הדורות כולם, הן הדורות שהיו בעבר, והן הדורות העתידיים לבוא, ועל אחת כמה וכמה - את הנשמות שבדורו, הנשמות שנמצאות עתה באופן דנשמה חי' ובריאה בגוף חי ובריא.

משיחת ג' שבט תשנ"ב - בלתי מוגה

רצה הקב"ה וסידר אשר נשמות כל עם ישראל הם כגוף אחד, שבו איברים פרטיים מאוחדים זה עם זה. וכשם שבגוף האדם כל האיברים מחוברים לראש ולכל ומקבלים חיותם מהם - כן הוא בכלל נשמות ישראל, אשר הנשמות שבבחינת "איברים פרטיים" מקבלות חיותן הרוחני מה "ראש" - הם ראשי אלפי ישראל, הנשיאים שבכל דור ודור.

וכשם שבחי" היום יום כל אבר ממלא את תפקידו הפרטי מבלי לשים לב שהוא תלוי בראש ומונהג על ידו - כמו כן כל איש ישראל פרטי יש לו החיים הפרטיים שלו, אבל באמת קשור הוא עם כל שאר חבריו היהודים, וכולם יחד מקבלים חיותם הרוחני - היינו רגש ליהדות, להקב"ה, לתורתו ומצוותיו - ע"י ראש בני ישראל, שהוא הנשמה הכללית.

וזהו הבחינה לידע מי הוא נשיא ורועה נאמן: מי שדואג לכלכל צאן מרעיתו בשטח ענין או סוג אחד - אין זה ענין ה"ראש" שמח' את כל (אברי) הגוף; הנשמה מח' את כל הגוף - לא רק את השכל שבמוח, אלא גם את הרגש שבלב, וגם את כח ההליכה שברגל, ועד לחיות הנעלם שישנו בצפרניים ושערות. וזהו גם הסימן ובחינה על נשיא ורועה נאמן - שדואג הן עבור אלו שבבחי' ראש, הן עבור אלו שבבחי' לב, והן עבור אלו שבבחי' שאר אברים גשמיים וחומריים.

וזו היתה הנהגת רבותינו נשיאינו, ובמיוחד בעל ההילולא - שכשם שדאג עבור ענין לימוד הקבלה, פנימיות התורה ותורת החסידות, ועבור לימוד נגלה דתורה (אפילו במקום שלמדו נגלה דתורה ללא פנימיות התורה), כמו"כ דאג עבור ענינים הקשורים עם הרגש שבלב - עבור אנשי הרגש, שאינם שייכים להבנה והשגה, וגם עבור אלו שאינם אלא בבחי' רגלים, ויכולים רק למלא ענין גשמי וחומרי, ועד - גם עבור אלו שהיו במעמד ומצב ד'פושעים ומורדים בתלמידים חכמים", כידוע כמה סיפורים בזה.

משיחת י"א שבט תשס"ד - תר"מ עמ' 36

וגם בנוגע לחיים הגשמיים כפשוטם סידר הקב"ה אשר השפעתם באה ע"י הצדיק, שהוא יסוד העולם והעמוד שעליו נשען, כמאמר "כל העולם ניזון בשביל חנינא בני" ("בשביל" - גם מלשון שביל ודרך).

ואע"פ שבצעם כל הנשמות הן "חלק אלוקה ממעל ממש", מ"מ, בירידתן למטה דרך העולמות ממקורן ושרשן באלוקים חיים כדי להתלבש בגוף, סופגות הן אל תוכן מתכונותיהם של העולמות שעברו בהם בדרכן. משל למה הדבר דומה? לאדם שנולד ונתחנך בסביבה נעלית או למד בישיבה מצויינת, ושם ספג רגישות רוחנית עמוקה, יראת שמים טהורה, חסידות וכו'; אח"כ בילה זמן בישיבה או סביבה פחותה מהקודמת, ואח"כ במקום פחות עוד יותר, שבכל מקום הרי הוא סופג מתכונותיו של המקום, והן נעשות חלק ממציאיותו החדשה. ואף שבעומק נשמתו יש בו ממקומו ומחנינוכו הראשון, מ"מ בגלוי נשתנו הלך-מחשבתו ואורח-חייו, והוא דומה לבני המקום ששהה בו והלך-מחשבתו הנוכחי הוא זה שטיפח בסוף דרכו.

וכן הוא בנמשל, שאף על פי שכל הנשמות הן אלקות, מ"מ בדרך למטה עברו ונתעכבו (ובלשון החסידות "נתלבשו") בעולמות שונים וברגות שונות, וכשהגיעו לעולם הזה ונתלבשו בגוף נתגשמו עוד יותר, עד שנעלמה מהן אותה רגישות רוחנית שהיתה בהן בהיותן למעלה.

אולם יש נשמות שירדו לגוף מבלי להתלבש ולהתעכב בעולמות שבהם עברו, ולכן גם בהיותן בגוף הגשמי בעולם הזה נשארו במצבן כשהיו בהיותן למעלה, בדביקות ובביטול עצום להקב"ה. אנשים אלו אינם מציאות לעצמם, היינו שאין להם שום עניין ורצון לעצמם - לא רק שאין להם עניין בשום דבר גשמי, אלא שאפילו עבודתם הרוחנית אינה כדי לרוות צמאון נפשם הצמאה לה, אלא כל מאויים הוא רק לעשות נחת רוח להקב"ה.

והם הם ראשי אלפי ישראל שבכל דור ודור שעל ידם קשורים כל אנשי הדור במקורם, ועל ידם מקבלות נשמות כל בני ישראל את חיותן הרוחנית - הקשר והרגש לאלקות.

וכיון שראשי אלפי ישראל, גם בהיותם למטה בגוף, אין

ועד"ז בנוגע לאתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא, וזוהו ענינם של הרביים נשיאי הדורות, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא, שעבודתו היתה עם כאו"א מישראל, אפילו עם אלה שהם במעמד ומצב של נפרדים... ואפילו אלה שנכרת חבל נשמתם ע"י עבירות של כריתות ומיתות ב"ד - הרי זהו ענינו של רבי (דאס איז דאך דער ענין פון אַ רבי'ן), שלהיותו ממוצע המחבר, כמ"ש אנכי עומד בין הוי' וביניכם, ועוד למעלה מזה, הרי הוא פועל גם אצלם, שבחי' היחידה תוכל לבוא בגילוי ולפעול פעולתה, החל ממצב של נסיון, להסביר לו שבענין זה מוכרח הוא לעמוד בנסיון, ואח"כ במשך הזמן לפעול אצלו החיבור דחבל נשמתו גם בנוגע להנימים הפרטיים. ועאכ"כ שפועל על אלה שהם בבחי' עמו כפי שהוא באופן של עילוי...

וענין זה השאיר לחבל נחלתו לדורו אחריו, בנתנו להם את הזכות להמשיך בפעולותיו בדרך אשר הורנו ונלכה באורחותיו, לאחר שסלל את הדרך והראה כיצד צריכים לפעול בכהנ"ל, ובהצלחה מופלגה, למעלה מן הטבע - בטבע, למלא את תכלית הכוונה של בריאת כל העולמות, לעשות לו ית' דירה בתחתונים...

מאמר ר"ה באי"ת לגני תשי"ד - תר"ם עמ' 17

נשיא ישראל, מבלי הבט על מעמדו ומצבו מצד עצמו מניח הוא... את הכל על הצד, ומביט על צאן מרעיתו, וכאשר צאן מרעיתו נשאר בגלות, נשאר גם הוא ("בלייבט ער ליגן")... בגלות, כדי... שיוכל להמשיך ולשמש... "צינור" ו"ממוצע המחבר" שעל ידו יוכל יהודי... לקשר את עצם הנשמה... עם עצמות ומהות א"ס ב"ה. וזהו גם הביאור על זה שמנוחתם כבוד של נשיאי חב"ד במקומות שונים בחוץ לארץ - נוסף לכך שממתינים להכנס לארץ בגאולה העתידה יחד עם צאן מרעיתם ("דער גוף זאָל מיטיגין מיט אַט דעם גוף") - כדי לעזור ולסייע בכל המצטרך לצאן מרעיתם, להיותם נשמות כלליות שהם שרשים לכל הנשמות הפרטיות שבדורם, שלכן בכחם וביכולתם לסייע לנשמות הפרטיות (שכל א' מהם הוא "פרט" שלהם) שלא בערך מאשר סיוע של מי שנשמתו אינה נשמה כללית.

משיחת י' שבט תשי"ד - תר"ם עמ' 29

...הנה זיכהו השי"ת אשר הוא חסיד, דהיינו שנשמתו היא פרט מנשמת הצדיק הכללית, ואם חסר איזה דבר בהנשמה פרטית, הנה על ידי התקשרות הראוי' נמשך כל החסר לו מהנשמה הכללית... ומאז, משנת תר"פ ועד עתה הנה עומד הוא ומשמש וממשיך לכל תלמידיו חסידי ומקושריו כח וחיות בעבודת השם, הכוללת בתוכה הן הענינים שבין אדם למקום והן הענינים שבין אדם לחברו...

מכתב י"ז אלול תשי"ז

להם חיים פרטיים וענינים משל עצמם, כי אם כל חיהם והווייתם הם ביטוי לרצון ה' - לכן אין מציאותם מפסקת ח"ו בין הקב"ה לשאר הנשמות, שהן בכחינת האיברים הפרטיים שבקומת בני ישראל, אלא אדרבה: בביטולם המוחלט להקב"ה הם משפיעים מרוחם על כל בני ישראל - שגם הם, על אף היותם מלוכשים בגוף גשמי ובנפש בהמית וחומרית ומושפעים מסביבתם בעולם, יאיר בהם כח האמונה שבפנימיות נשמתם ממקורם הראשון, וגם הם יוכלו להתגבר על גופם, על יצרם ועל סביבתם, ואף להתעלות למדרגות רוחניות נעלות, ולחוש רגשות עמוקים של אמונה, יראה ואהבה להקב"ה.

אישיות זו ונשמה זו נקראת בלשון החסידות "מומצע המחבר": ממוצע שאין לו מציאות לעצמו - מציאות שמפסקת בין שני הצדדים שהוא ממוצע ביניהם - אלא כל היותו הוא החיבור להקב"ה, ולכן אין הוא מפסיק בין הקב"ה לנשמות שהוא מקשר אליו, אלא אדרבה - הוא מחבר את כל הנשמות, שהן כמו האיברים הפרטיים של נשמה כללית זו, עם הקב"ה.

ומזה מובן גם שלא שייך כאן הכלל ש"יפה תפלת החולה לעצמו מתפלת אחרים עליו" - כי, כלל זה הוא בנוגע ל"אחרים", משא"כ בנוגע לנשיאי ישראל, שאינם "אחרים", אלא "ראשי אלפי ישראל", יפה תפלתם כ"תפלת החולה לעצמו" - כשם שהראש מתפלל עבור הרגל.

ואדרבה: תפלתם של נשיאי ישראל יפה מתפלת החולה עצמו, כי, הנשיא שהוא הראש, מרגיש את החולי יותר מהרגל, שהרי: (א) הראש הוא נעלה מהרגל להיותו מקום משכן השכל, (ב) וגם זה שהרגל מרגיש את החולי אינו אלא ע"י הגידים שנמשכים מהמוח, כיון שכל ענין ההרגש הוא מהמוח דוקא.

אמנם, כל זה הוא רק כשיודע שהוא "רגל", ומתמסר לגמרי ("ער גיט זיך איבער אינגאַנצן") לה"ראש", שהוא הרבי, משא"כ כשחושב שגם לו בעצמו יש ראש, ובמצב כזה בא אל הרבי ליתן פדיון, אזי מתעוררת שאלה בנוגע להענין דממוצע בנוגע לשאלת עצה אצל הרבי...

משיחת שבת חור'מ סוכות תשי"א - תר"מ עמ' 32

ומה שכותב שמכיון מחשבתו לזולתו, הנה, בקצרה, אין הדבר כן, כי (א) הבקשה היא שהצדיק ברוב צדקתו ימליץ טוב על המבקש לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, (ב) כוונה שני' בזה, אשר כל חסיד ומקושר הנה נשמתו היא פרט מנשמת הצדיק שהיא כלל גדול, ונמשלה לראש ביחס להנשמות פרטיות שלה, כמבואר בתניא פרק ב'.

וכמו שכל אבר ואבר אף שהוא מקבל חיותו מהנשמה, הנה תחילה הנשמה מתלבשת בראש ומח, ומהראש ומח מתחלק אח"כ החיות לכל אבר ואבר לפי ענינו, כך הוא ג"כ בחסיד ורבי, אשר הראש כיון שהוא בריא וחזק יש בו כל החיות השונות של כל אבר ואבר, וכדי שיהי' ג"כ האבר בריא, צריך שתהי' ההתקשרות שלו עם הראש שלימה, היינו הגידים והנערוון המקשרים הראש עם האברים יהיו פתוחים, אשר אז יומשך אל האבר החיות השייך אליו.

מכתב י"ז אלול תשי"א

והנה אף שבדאי ישנם כו"כ שיכולים להתפלל בעצמם תפלה שלימה וכו', ואדרבה כאו"א מצות עשה מה"ת שיתפלל על עצמו, מ"מ גם הם זקוקים לתפלת "משה" שבדורם. והטעם: "ראשי אלפי ישראל כו' הם בחי' ראש ומוח כו'", ולכן מובן שכמו שהוא בגשמיות, דכשיש חסרון וכאב בא' מאברי הגוף נרגש הוא בראש ומוח דוקא, כן הוא ברוחניות, שהתפלה עבור הקומה שלימה של בני' לכל האברים שלה הוא ע"י המוח והראש - משה שבדור. ועוד זאת: תפילת היחיד מתעלית ע"י המשה שבדור, להיותו ממוצע המחבר בני' להקב"ה, וכמש"נ "אנכי עומד בין ה' וביניכם".

ולמידים דבר זה מאופן ההנהגה דמשה רבינו: בני' נטו מדרך הישרה עד שנגזרה עליהם הגזירה ד"אכנו גו", ומכיון שהי' "דור דיעה" - שייכים למדריגת מרע"ה - בודאי שהיו גדולים בעבודת ה' - כולל בעבודת התפלה, מ"מ רק משה רבינו ע"י תפלתו הוא שפעל שלא זו בלבד שלא מתו תיכף, אלא עוד שחיו כולם עד ט' שנה - היינו שכמה מהם חיו עוד קרוב לארבעים שנה לאחר חטא המרגלים...

עד"ז הוא בנוגע למשה שבכל דור, שהוא הוא הדואג עבור כאו"א והוא הוא המתפלל ופועל ע"י תפלתו - המשכת כל טוב בגשמיות וברוחניות.

משיחת ש"פ סלה תשל"ב - שיחת קודש עמ' 353

התקשרות

ההתקשרות לנשיאינו, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל השמחה, צריכה להיות בכל כחות הנפש, שלא ישאר בנפשו כח או ענין שאינו מקושר.

התקשרות כח המחשבה הוא ע"י מחשבה בדברי הרב. כח הדיבור - ע"י הלימוד בדבור את תורת הרב. כח המעשה - ע"י עשיית הענינים שרצה והנהיג כ"ק מו"ח אדמו"ר.

נוסף על זה, הנה כל הנ"ל צריכים לעשות בהרגש הלב (מדות) ובהבנה והשגה (מוחין) וברצון ותענוג. שע"ז הוא מקשר את כל כחות נפשו.

משיחת י"ב תמוז תשי"ז - תר"מ עמ' 131

כשם שבמשל, בגוף הגשמי, כדי שהאבר הפרטי יקבל חיותו מהמוח שכראש מוכרח הוא שיהיה מחובר לראש, ושיהיה בריא - ובריאות שלמה היא בזה שהאבר נשמע ובטל לראש (ואם האבר מתחיל להרגיש את מציאותו, אות היא שאינו בריא, שחסר אצלו בהחיות) - כן הוא בנמשל, שכדי שהנשמות הפרטיות שבדור יחיו בחיות אלוקית, כלומר שיהיה בהן רגש לאלקות, זהו ע"י ההתחברות אל הנשמה הגדולה והכללית, ה"מוח" של הדור.

אצל החסידים היו הרבי וחסידות המדריגה של עולמך תראה בחיך. אלו היו חייהם ממש וזה ה' הגן עדן שלהם בעולם הזה. כך הוא אצל חסידים מקושרים בהתקשרות אמיתית.

ליל שמחת תורה

חיבור זה נקרא בלשון החסידות "התקשרות". וכמידת ההתקשרות - כך היא מדת קבלת ההשפעה והחיות מנשמה גבוהה וקדושה זו, לאנשי הדור; מהרבי לחסידיו.

התקשרות זו כשמה כן היא - חיבור ואיחוד של שניים שנעשים כאחד.

התקשרות בדרגתה הנעלית ביותר היא כשהאדם מסור כל כולו למי שהוא מקושר אליו, ואין לו בעולמו אלא הוא בלבד; אבל גם מי שלא הגיע למדריגה זו עשוי לתת ביטוי להתקשרותו בעניין או באופן מסויים. אמנם מהותה של ההתקשרות היא ההתמסרות - אם באופן מוחלט ואם במידה מסויימת.

ובפרטיות יותר, מהות ההתקשרות היא שהנשמה הפרטית מקושרת אל הרבי בכל אשר לה - החל מכוח האמונה, כוחות השכל והרגש של אהבה ויראה, ועד להביטול בנוגע להנהגה במעשה בפועל.

ביטויים חסידיים הנובעים מהתקשרות

“לכוון לכוונת רצון הרבי”

אמרה שגורה היא בפיהם של חסידים אשר מתברכים כי יזכו לכוון לרצון הרבי ולעשות כפי כוונתו.

ושאל השואל את הרבי: הרי תכלית הכל הוא לכוון ולעשות כפי רצון הקב"ה, ולמה מזכירים את כוונת ורצון הרבי?

זה לשון הרבי במכתבו (מיום י"א ניסן תשי"ג) במענה לשאלה זו:

... אחד אשר אינו סומך על עצמו שיוכל לפַרְט תפלתו כדבעי מאיזה סיבה שתהי' ולפי דעתו נמצא אחד מידידיו הרוחש ומאחל לו כל טוב באמת, ויש לו הבנה במבוקשו יותר מפורטה ועמוקה, ה"ה מנסח תפלתו ובקשתו שמתפלל שתמלא בקשתו כפי כוונת ורצון פלוני...

עוד זאת אשר מי יודע יצר לב האדם והתחבולות של היצה"ר שאומן גדול הוא ... ובפרט בעת רצון כשחושש שתתקבל תפלתו ... מובן שהיצה"ר יחפש כל אשר בידו לבלבל התפלה ... והעצה היחידה לזה הוא למסור תפלתו על דעת איש אחר שאינו נוגע בדבר ודורש טובתו, שאז הדבור והכוונה יחד יהלכו.

“לעשות נחת רוח”

עוד אמרה שגורה היא כפי החסידים, שמתברכים “לעשות נחת רוח לרבי”. ואף בזה יש השואלים מה עניינה של אמרה זו, והאם אין התכלית שנזכה לגרום נחת רוח להקב"ה.

והנה, נוסף על מעלת אהבת ישראל שבדבר, שנכלל בה גרימת נחת רוח למי שיהיה מישראל, עניין שעולה וגורם נחת רוח למעלה וממשיך ברכות למטה (כפתגם הידוע “וואס א חסידישער פארבריינגען קען אויפטאן קען מלאך מיכאל ניט אויפטאן”, וכביאור כ"ק אדמו"ר הזקן שטעם הדבר הוא מפני גודל ועוצם הנחת רוח הנעשה למעלה מאהבת יהודי אחד לחבירו) - מצאנו ראינו במיוחד גודל ויוקר הנחת רוח הנגרם למעלה מעשיית נחת רוח לצדיק, אשר אין ערוך אליה כלל וכלל.

והוא ע"פ המובא ברש"י (סוף פ' חוקת) ממדרש תנחומא, אשר משה רבינו ע"ה היה ירא להילחם בעוג מלך הבשן, שמא תעמוד לו זכותו, ממה שגרם נחת רוח לאברהם אבינו.

והגע בעצמך:

משה רבינו, עם כל זכויותיו, כולל הוצאת בני ישראל ממצרים, קבלת התורה בהר סיני וכו' וכו', ואתו עמו שישים ריבוא מישראל - ירא הוא מרשע מאומות העולם, אשר למעלה מארבע מאות שנה קודם לכן גרם נחת רוח לאברהם אבינו, וזאת על אף שעשה זאת בכוונה רעה, כדי להזיק לאברהם (כדברי רש"י: “ומתכוון שיהרג אברם וישא את שרה”!).

ומכאן יש ללמוד עד כמה גדולה ונפלאה היתה בעיני משה רבינו זכות זו של גרימת נחת רוח לאברהם אבינו, שעל ידה נגרם להקב"ה נחת רוח גדולה כל כך שתתגבר על כל זכויותיו של משה, עד שמפני נחת רוח זו יגן הקב"ה על עוג מלך הבשן מפניו!

ומכאן נלמד לענייננו - אשר מפני אהבתו של הקב"ה להצדיק והשמחה ששמח בו, הרי עצם

הנחת רוח הנגרם לצדיק עולה למעלה כעולה וכקרבו, וגורם נח"ר לאין ערוך יותר מהנחת רוח הנגרם למעלה מלימוד התורה, ממעשה המצוות ומעבודת השם של אנשים כערכנו.

ואפשר לומר, אשר כשם שיקרים בעיני הקב"ה תפילתו ובקשתו של הצדיק, הבאים מתוך מסירות נפש והנחת עצמותו בתכלית ומתוך אהבת ישראל עצומה, כמאמר "הקב"ה מתאוה לתפילתם של צדיקים" - ולכן כשאנו מבקשים מהצדיק שיעור רחמים רבים עלינו ושיתפלל בעדנו, אכן תפילתו עולה למעלה ופועלת ישועות הנמשכות למטה, מפני יוקר מעלת הצדיק וחביבות תפלתו בעיני הקב"ה - כך שמחתו של הצדיק והנחת רוח הנגרם לו ממילוי רצון הקב"ה (שהוא הוא כל רצונו ומאווי נפשו), הם עצמם עולים למעלה וגורמים נחת רוח להקב"ה, ובזה מעוררים אתעדל"ע להמשיך ברכות והצלחות למטה להגורם נחת רוח זו.

וזוהו תוכן האמרה והשא"פ "לגרום נחת רוח להרבי", שכן נחת רוחו של הרבי היא היא עצמה נחת רוחו של הקב"ה, ובדראג נעלית ומופלאה ביותר!

...צריך להיות חזק בבטחונו בברכות צדיק הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר
הכ"מ אשר הוא עומד עליו ומנהלו בדרך הישרה, ובלבד שלא יהי' נופל ברוחו,
ויאמר בכל יום קאפיטל ע"א מתהלים, והעיקר, שיהיה מונח במוחלט, שהרבי
אתו, והוא יכול לסמוך עליו שהכל יהי' טוב...

מכתב י"א ניסן תשי"ו

ובמוחש רואין שהיסוד לכל זה היא האמונה שמאמין בראש כל מפקדי
המלחמה הוא המלך והנשיא, במלחמה הרוחנית היינו הנשיא מנהיג הדור.
ובדורנו בפרט - הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, שהורה והעמיד את כל אחד ואחת
מאתנו במקום מיוחד בשדה המלחמה נגד צד הלעומת זה.

והנה האמונה צריכה גם היא התחזקות בכלל מזמן לזמן, והתעוררות
מיוחדת שלא תשאר בבחי' מקיף כי אם תמשול בכל הכחות ובמחשבה דיבור
ומעשה בפועל בחיים היום יומיים.

מכתב י"א אלול תשי"ו

אהבה איז דער רוח החיים אין עבודת החסידות, דער חוט המקשר חסידים
איינעם מיט דעם אנדערען, און דער חוט המקשר רבי מיט חסידים און
חסידים מיט'ן רבי'ן. עס איז הן בדרך אור ישר הן בדרך אור חוזר, האט קיינע
מחיצות ניט, און עס איז העכער פון דער הגבלה פון מקום וזמן.

היום יום כו שבט

אמונה: החסיד
מאמין שהרבי
הוא למעלה ממנו
באין ערוך (שהרי
אמונה היא בדבר
שאין בו הבנה
והשגה); שדברי
הרבי הם דבר ה'
והאמת הגמור;
ושהם לטוב לו.

אהבה: באופנים
שונים - אם היא
אהבה טבעית
הנובעת, בכחית
"כמים הפנים
לפנים", מגודל
אהבתו של הרבי
לעם ישראל בכלל
או מאהבתו אליו
בפרט, ואם מהכרת

גדולתו של הרבי, או מההתבוננות בזה שהרבי הוא ה"עומד בין ה' וביניכם להגיד לכם דבר ה'" ומשפיע לכל אחד חיות רוחנית באלקות, והוא גם הצינור שעל ידו נמשכות כל ההשפעות הגשמיות.

מרגלא בפומיה דהרה"ח המשפיע ר' שלמה חיים ע"ה:

מעטים הם יחידי הסגולה הזוכים להיכנס חדר לפנים מחדר להיכל המלך. רק השרים ואנשי היחס והמעלה זוכים לכך. ודבר זה מובן, שהרי הכניסה אל היכל המלך דבר גדול ונשגב הוא.

אמנם, נשאלת השאלה: בשלמה ראשו של השר או האיש החכם והנעלה - מובן שזוכה הוא להיכנס להיכל המלך ולדבר אתו; אבל כמה זכו נעלי השר, וגם האבק שעליהם, להיכנס לשם? וכי האבק שעל נעלי השר חשוב יותר מראשו של האיש מן השורה?

אלא ש"גופא בתר רישא אזיל" (הגוף נגרר אחרי הראש): מאחר שהנעל היא לבושו של השר ושייכת אליו - זוכה אף היא, יחד עם האבק שעליה, להיכנס אל היכל המלך יחד עם השר.

יראה: מהכרת מעט מן המעט מעוצם אישיותו וגדלותו של הרבי, המעוררים בו יראת הכבוד והרוממות, ונכלל בזה ההכרה בריחוק ערכו נגד גדלותו של הרבי, וגם היראה שלא לעבור על רצונו.

ביטול: הכרת עוצם אפסיותו, אשר הוא הנהו קטן באין ערוך לגבי גדולת הרבי, ואשר את כל חיותו מקבל הוא ממנו, ועל כן מבטל רצונו והנהגתו להתנהג בהתאם להוראות הרבי ולעשות רצונו בכל.

אם לקולי הוא נשמע, יעזוב את ההתאוננות היתרה בהרגשת עצמו מה חסר לו ומה יש לו, ויתבונן בחלק היפה אשר ניתן לו שהוא מתלמידי ומקושרי נשיאנו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, וישמח בשמחה גדולה בחלקו זה וימשיך השמחה בפעולות ממשיות ממש למלא את רצון משלחו, אשר הכוחות על זה ניתנו לו ואינו חסר אלא הרצון. וכאשר יבטל רצונו מפני רצון נשיאנו שמסר לו רצון הקב"ה, אזי זה גופא יהי' כלי שיומשך לו חיות בכל פעולותיו במילוי רצון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ.

מכתב י"ז אלול תשי"י

אבל בכדי לקבל את ההשפעה ממשה רבינו, רועה ישראל, ואתפשטותי' שבכל דרא ודרא - צריכים לעמוד בביטול והתקשרות אליו. צריכים להיות מסורים כמו צאן לרועה, צאן שאין להם רצונות משלהם, והולכים היכן שהרועה מוליך אותם. ובשעה שאין רצונות אישיים, לא בענינים ארציים, ולא בענינים שמיימים, אלא מסורים לגמרי למשה, אזי נעשים כלי לקבל את הברכה: "וזאת הברכה אשר ברך משה גו'" "ממגד שמים" - ענינים רוחניים, "ומתהום רובצת תחת" - ענינים גשמיים.

משיחת ליל שמח"ת תשי"י - תרי"מ עמ' 91

ידוע שהמשכת החיות לכל בני"ו הוא מ"ראשי אלפי ישראל שנשמותיהם הם בחי' ראש ומוח", בדוגמת המשכת החיות דאברי הגוף מהמוח שבראש, אשר, העיקר בזה הוא שלא יהי' הפסוק ח"ו בין אברי הגוף אל הראש, אלא כל אברי הגוף יהיו מקושרים אל הראש, שאז נשפע החיות מהמוח שבראש לכל אברי הגוף, ולכן צריכים להיות מקושרים אל הרבי, שהוא הראש, ועל ידו נשפע חיות לכל המקושרים אליו.

משיחת יום שמח"ת תשי"א - תרי"מ עמ' 48

ועד"ז בנדו"ד: הוא אמנם יקיים מה שאומרים לו, אבל, תחילה צריך לקלוט את הדברים בעשר כוחות הנפש שלו, של הכלה, של המחותנים, ולאחרי שיחדרו הדברים בכל עשר כוחות כפי שכלולים מעשר, מאה כחות, אזי ... ההנהגה הדרושה היא - שכאשר הרבי אומר צריכים לקיים מיד, ללא הקדמת מחשבה וישוב הדעת. ובסגנון האמור - לקיים את דברי הרבי מתוך ביטול, בחי' אין ועי"ז יבוא עזרי.

משיחת ש"פ רשב תשי"א - תרי"מ עמ' 141

הרבי (מהורש"ב) נ"ע, אמר:

שלשה אופני התקשרות הם, והם השלשה לבושי הנפש של מי שמתקשרים בו ושל המתקשר. כאשר מספרים איזה מעשה, ההתקשרות היא בלבוש המעשה; כאשר חוזרים דברי תורה, ההתקשרות היא בלבוש הדיבור; וכאשר מנגנים איזה ניגון, ההתקשרות היא בלבוש המחשבה.

התמים חוברת ב' עמ' פ'

...מ'דארף אלעמאל געדינקען, אז מען איז דעם רבי'נס מענטשען, און שטעלן זיך אליין די פראגע: איז דער רבי צופרידן מיט מיר וואס איך טו אזוי? האב איך גענוג אתכפאי און אתהפכא ווי עס פאסט פאר דעם רבי'נס א מענטש?

מכתב ז' תמוז תשי"י

הדרך להגיע להתקשרות

לזכור תמיד, בכל ענין וענין, אודות החיים הרוחניים שלהם והקשר שלהם עם רוחניות - שזהו הרבי.

חסיד צריך לומר את הקאפיטל תהלים של הרבי, לצייר לעצמו ציור פניו, וללמוד מתורתו ("לערנען זיינעם א ווארט") - מאמר חסידות שיחה או סיפור.

... ומוזבן שהמאמרים ושיחות דכל זמן ומועד, בזמן ומועד זה קודמים הם לכל שאר המאמרים והשיחות.

ועיקר העיקרים בכל הענינים בלימוד תורתו, הן בהסיפורים והשיחות והן במאמרי חסידות, הוא, ההתקשרות אל הרבי, כמדובר לעיל בפירוש "תורה צוה לנו משה".

שיחה כ' מג"א תש"י - תר"מ עמ' 169

כשם שההתקשרות עצמה כמה וכמה בחינות ומדרגות בה, כך כמה וכמה דרכים הן להגיע אליה ולעוררה, איש איש לפי ערכו, אם ברב ואם במעט, באותם עניינים הנוגעים לו בנפשו יותר מאחרים.

מהעניינים והדרכים להגיע להתקשרות:

לימוד תורתו. ע"י לימוד התורה מתאחד הלומד עם שכל הרבי, עד ששכלו והלך מחשבתו משתנים ומתאימים יותר לאופן מחשבתו של הרבי, (כהלשון "שנעשה שכל התלמיד כשכל הרבי"), וממילא אופן ההסתכלות שלו על יהדות, על תורה ומצוות, על יהודי, על הנשמה ועל העולם בכלל מתעלה לדרגא עליונה, וכשהוא מתעלה - הרי שגם הקשר לרבי מתהדק.

זאת ועוד. שהרי הרבי "נפשו יצאה בדברו" - הוא הכניס את כל כולו, נפשו ורוחו ועצם נשמתו, עד בחינת היחידה ממש, בדברי תורתו וביחותיו ובמאמרי החסידות אשר דיבר.

במילים אחרות: תורתו של הרבי אינה שכל מופלא ועמוק בלבד, אלא קדושה היא מקדושתו של הרבי, שבה הכניס את כל נשמתו הקדושה. וכשאדם לומד ומפנים דברים אלו - הרי הוא מפנים אל תוכו את קדושת הרבי ומתאחד עמה, כל אחד ואחד לפי ערכו.

ונוסף לכל זאת, הרי כשלומד את תורת הרבי אי אפשר לו שלא להתפעל מגודל ועוצם שכלו המופלא, ולפעול בנפשו הערכה לרבי וביטול אליו גם מבחינה זו.

וכל זה מלבד אשר באופן טבעי, כתוצאה מההתקשרות והאהבה לרבי - בתורתו יהגה.

לימוד תורתו

בטח אצל הלומדים, הגדולים עם הקטנים, ופשיטא בכל הכתות כולם של תו"ת ואח"ת, יש קביעות לימוד מאמרי או שיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, שהוא דוקא נשמה כללית של דורנו, וההתקשרות צ"ל בכל, ועל אכו"כ ע"י תורתו, שזהו עצומ"ה וזהו ממוצע המחבר.

מכתב י"ד כסלו תשי"ד

...ומ"ש אודות לימוד תורת נשיא הדור הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לא באתי בזה ח"ו לשלול לימוד מאמרי חסידות של נשיאים שהוא ממלא מקומם ופשוט, אלא שכל תלמיד צריך לעמוד בהענין להתקשרות מתאים לזמנו ודורו, והתקשרות היא ע"י תורת הנשיא וכמבואר בכמה מכתבים והועתק גם בלוח היום יום, ולכן חוויית דעתי דצ"ל לימוד כזה דוקא.

מכתב ו' שבט תשי"ד

ידועים דברי רבותינו נשיאינו, בענין התקשרות שהוא ע"י (כנ"ל) לימוד תורתו וקיום הדרכותיו ותקנותיו. וידוע ומפורסם עד כמה מסר נפשו כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל על תורת החסידות בכלל ועל הפצתה באופן הכי רחב ולחוגים הכי שונים - מתוך אהבה, ובאותה "הלשון" שהם שומעים.

מכתב ר"ח אלול תשי"ב

...פירוש הדברים: "צדיקים דומין לבוראם", וכשם שהקב"ה "נתן (הכניס) את עצמו" בתורתו, כמחז"ל "אנא נפשי כתבית יהבית", עד"ז בצדיקים, ש"נותנים" (ומכניסים) את עצמם בדברי תורתם.

וזהו הכוונה בדברי אדמו"ר נ"ע "איך גיי אין הימל די כתבים לאָז איך אייך" - שע"י (לימוד) כתביו (תורתו) שהלימוד מביא לידי מעשה בפועל ועד להפצתם חוצה, מתקשרים וכו' עמו בעצמו (מכיון שהכניס את עצמו בכתביו), עצמו - כפי שנמצא במצב של עלי' השמימה.

ומכיון שה"כתבים" נמצאים למטה בגשמיות העולם - הרי על ידם נמצא אדמו"ר נ"ע בגשמיות העולם, היינו, שזהו התקשרות נצחית בגשמיות בין הנשיא אדמו"ר נ"ע וכל ישראל.

וכן הוא בנוגע לבנו ממלא מקומו, נשיא דורנו - שע"י כתביו, ספריו ונכסיו וגם הגשמיים (כדלקמן) - מתקשרים עמו בעצמו ובגשמיות (נוסף על זה שע"י "זרעו בחיים", "אף הוא בחיים" [תענית ה, ב]...)...

וע"פ פתגם אדמו"ר נ"ע הנ"ל "איך גיי אין הימל, די כתבים לאז איך אייך" - מובן, שע"י ההתקשרות לנשיא הדור - ע"י ה"התקשרות" עם כתביו, ספריו וכו', שבהם הכניס את עצמו כנ"ל - נמשך מהקיום העצמי והנצחי של קדושת הצדיק והנשיא, לכל ההולכים "בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נצח סלה ועד".

ובפרט ע"י לימוד הכתבים והספרים, והבאת הלימוד במעשה בפועל, הן בעצמו והן - ע"י הפצת המעניות (דהכתבים והספרים) חוצה.

לקר"ש חלי"ב עמ' 32

ובזה נכלל גם ענין ההשתתחות ברוחניות - כדאיתא בספר מאור עינים בשם הבעש"ט שענין ההשתתחות ברוחניות הוא ע"י לימוד תורתו של הצדיק, שבה הכניס את כל עצמותו ("אויף דעם האָט ער זיך אָפגעגעבן און אין דעם האָט ער זיך אָוועקגעגעבן"), וע"ד שמצינו בזהר בנוגע למשה ש"קבורתא דילי' משנה".

ומזה מובן שגם ע"י לימוד תורתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר - ענין ההשתתחות ברוחניות - ניתוסף כח ועוז בההתקשרות ובקיום שליחותו כדבעי.

מסיחה שי"פ שלה תשי"י - תרי"מ עמ' 108

... פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, שענין הברכה הוא ע"ד הגשם שמועיל לאחר חרישה והזריעה, ועד"ז הוא ענין הפ"נ הוא ע"י התקשרות שיש בין המבקש והמתבקש, וכיון שחפצו ורצונו הוא שאקרא הפ"נ שלו על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר, הרי בודאי יקבע שיעור בלימוד תורתו שהו"ל במשך השנים האחרונות...

מכתב ט' כסלו תשי"ד

אמרתי פה בהתוועדות עם אנ"ש והתמימים, דהנה ההתקשרות צ"ל בכל הכחות שאפשר. והנה, לכל לראש, אצל חסידי חב"ד כשמו כן הוא שצריך להתקשר בחב"ד, היינו בפשטות, ללמוד מאמרי כ"ק הנשיא. - כיון שכוונת אומר המאמרים הוא המשכת חב"ד במדות ושינוי המדות על ידן, ה"ז מכריח התקשרות ע"י שוהלכת בדרכיו וע"פ הוראותיו במדות ומחדו"מ.

מכתב י"ג סיון תשי"ז

והנה בטח לדכותי' אך למותר הוא לבאר פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, שענין הברכה הוא ע"ד הגשם שמועיל לאחר חרישה והזריעה, ועד"ז הוא ענין הפ"נ הוא ע"י התקשרות שיש בין המבקש והמתבקש, וכיון שחפצו ורצונו הוא שאקרא הפ"נ שלו על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר, הרי בודאי יקבע שיעור בלימוד תורתו.

מכתב ט' כסלו תשי"ד

אמרו חז"ל "צדיקים דומים לבוראם", וכשם שהקב"ה הכניס את עצמותו בתורה, כמאמר "אנא נפשי כתבית יהיבית", כך גם הצדיקים הכניסו את עצמם, בכל עצמותם ומהותם, בתורתם.

והרי ענין זה הוא למעלה. . גם מנר"נ שהם כוחות הפנימיים. . למעלה גם מבח" ח' ואפילו למעלה מבחינת יחידה. . הקב"ה הכניס את עצמותו בתורה, וכך הוא גם בצדיקים, שהם עצמם בכל עצמותם ומהותם, נמצאים בתורתם.

ולכן, כאשר לומדים את החסידות של הרבי, והלימוד הוא בכל עצמותו, היינו שלומד את החסידות של הרבי והולך בהדרכתו ללא הגבלות. . אזי נעשית ההתקשרות עצם בעצם.

משיחה ט"פ נצבים תשי"ד - תר"מ עמ' 122

ויש להוסיף, שכל האמור לעיל מודגש יותר בעמדנו לאחר ארבעים שנה, שאז קאי איניש אדעת' דרבי', ובפרט בנוגע להוראה מפורשת בתורתו (לא רק לימוד הוראה מסיפור המאסר והגאולה וכיו"ב), כמו ההוראה הנ"ל ע"ד לימוד דא"ח בכל יום, שלכן צריך כאו"א למסור נפשו על קיום הוראה ושליחות זו, וכיון שזוהי הוראה בתורה, הרי זה בכל עניני התורה שדרכי' דרכי נועם וכל נתיבות' שלום. ובודאי יש נתינת כח שיוכלו לקיים הוראה זו, שהרי טוב עין הוא יבורך.

מאמר ר"ה שאר יריכם קודש תשכ"ז - תר"מ עמ' 231

...ולכן, הצעתי ובקשתי - בבקשה נפשית (ועוד יותר מזה, אלא שאין בידי לע"ע ביטוי מתאים יותר כו') - שיפרסמו את הדברים בכל מקום ומקום - בשמי, או שלא בשמי, בהתאם והתועלת בנוגע לקיום הדבר - שכדאי ונכון ביותר, אשר כל אחד ואחת מישראל, אנשים ונשים וטף, יקיימו את הוראת המשנה "עשה לך רב", ומזמן לזמן יבואו אליו כדי לעמוד ל"מבחן" בנוגע למעמדם ומצבם בעבודת ה'.

אשר, עי"ז יתוסף בודאי ובודאי אצל כאו"א מישראל בכל עניני טוב וקדושה, הלוך ומוסיף ואור.

משיחה ט"פ בריס תשמ"ז - תר"מ עמ' 174

קיום הוראותיו. בפועל - הן בענין לימוד התורה והיזור בקיום המצוות, והן בשמירת מנהגי חב"ד, מנהגי הרבי והוראותיו בכלל (ומהם: לימוד רמב"ם וחת"ת, פעילות ב"מבצעים", הפצת המעיינות, נתינת צדקה יומית והוספה בזמנים מיוחדים, לימוד עניני גאולה ומשיח והציפייה אליו, עשה לך רב, ועוד), וההוראות המיוחדות אליו בפרט - אשר בזה, מלבד מה שמניח את רצונו ומבצע את רצון הרבי בפועל, ועי"ז נעשה כלי להשפעתו וברכותיו של הרבי, הרי גודל ועומק דברי ועניני הרבי משפיעים עליו שלא לפי ערך עשייתו וקיום הענין הפרטי שמקיים, והרבי מצדו מאציל עליו מברכותיו ומקרבו אליו.

קיום הוראותיו

...אבל, נוסף לכך שבשביל זה יש צורך ביגיעה גדולה הרבה יותר מאשר ההליכה ב"דרכיו ואורחותיו אשר הורנו" בשמירת התקנות במעשה בפועל, ומתוך קבלת עול [היינו, לא בגלל שהדבר מתקבל אצלו בטעם ודעת, אלא מפני שזוהי תקנה של הרבי, שצוה לשמור ענין זה בזמן פלוני וענין זה בזמן פלוני כו'], יש המעלה דלקיחת העצם על ידי גשם וקבלת עול,

- שעי"ז דוקא "לוקחים" את העצם של הרבי, אשר, העצם של הרבי קשור - ועד שנעשה חד - עם עצמות ומהות, ובמילא, מתקשרים עי"ז עם עצמות ומהות.

ועוד והוא העיקר - "כי נער ישראל ואהבהו":

העבודה באופן של קבלת עול, שזהו ענין ד"נער" - מעוררת את האהבת העצמית, שממשיכה את העצם של האהב אל הדבר הנאהב (האשה וכיו"ב). והרי אהבה לוקחת את הדבר כולו (אהבה נעמט דאך אינגאנצן) כך, שהאהב והנאהב נעשים דבר אחד.

משיחה שמח"ת חש"ט י" - הרי"מ עמ' 139

ומצד גודל ערך ההתקשרות נחיצותה וחביבותה (ובפרט אם מקום גשמי מפסיק) הרי עלינו כולנו להתאזר ולהתאמץ ביותר לאחוז בהוראות רבותינו נשיאי חב"ד מנהגייהם ותנועותיהם השייכים לנו (פרט לאלו שאינם אלא של הנשיא עצמו).

מכתב ג' טבת תש"ט

כל אחד רוצה לראות את הרבי, כ"ק מו"ח אדמו"ר, כדי שיפתור את שאלותיו, שהרי לכל אחד ואחד ישנם שאלות (גם מי שאינו יודע שיש לו שאלות), וכדי לפתור אותם צריך לראות את הרבי. והעצה לזה - ההליכה בראש השנה לבתי כנסיות לעורר את בני ישראל, נשמות בגופים, שבזה מקיים רצונו של הרבי, ועי"ז יזכה שהרבי יפתור את שאלותיו באופן של נשמה בגוף.

משיחה ש"פ נצבים תש"י - הרי"מ עמ' 412

בענין זה של "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", נוסף ענין מיוחד - שכאשר מתעסקים בענין בו בעל ההילולא חי והתעסק במיוחד - כפי שרואים בפועל, שכאשר אדם מתעסק בענין מסויים במיוחד, זה מגלה בתוכו ענין של חיים ביתר שאת וביתר עז.

אצל בעל ההילולא היה הענין של חיים (בו הוא התעסק וחי) בכל הענינים בהם נהיה "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום" - אולם גם בזה גופא ישנו את הענין של "מחי' חיים", וחי החיים וכו' עם כל הפרטים שבדבר.

וכמדובר בהתוועדות הקודמת, בנוגע לענינים בהם התעסק בעל ההילולא במיוחד - אשר בכללותם הם העשרה מבצעים הכלליים, אשר בהם התעסק במיוחד, ובפרט בשניים הראשונים - "מבצע אהבת ישראל" ו"מבצע חינוך".

משיחה מוצאי ש"פ בשלה תשל"ט

התבוננות. ע"י ההתבוננות בכל הני"ל - הן בגדולת אישיותו של הרבי, הן בהשפעתו הרוחנית והגשמית, והן בציור אהבתו של הרבי לכאו"א מישראל ולו בפרט, ואשר הנהו דואג לו, נושא את תפילתו ומברכו בכל לב, ואשר הוא עצמו מקבל ונהנה מזה. ולמעלה מכל זה - בהמבואר לעיל בעניין אישיותו של הרבי, שהוא לכל-לראש "רבי" - למעלה בתכלית מהשגתו.

התבוננות

על כל אחד ואחד... לחזק ההתקשרות שלו אליו... ולהתבונן ולקבוע במוחו וליבו, אשר לא עזב הרועה, הוא נשיאנו... את צאן מרעיתו, וגם עתה הוא עומד ומשמש בקודש, להגן עליהם ולהשפיע להם את כל הנצרך להם, בגשמיות ורוחניות.

מכתב כ"ח אדר תש"י

...נשיא בכלל, נקרא ראש אלפי ישראל, הוא בחי' ראש ומוח לגביהם, וממנו הוא יניקה וחיות שלהם. ועל ידי הדביקה בו קשורים ומיוחדים הם בשרשם למעלה מעלה.

...וזה ה' מאז ועד עתה ענין הנהגת נשיאי חב"ד, מן כ"ק אדמו"ר הזקן ועד כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ועד בכלל, אשר כללו כל הסוגים והחילוקים: השפיעו בפנימיות ובמקיף, בתורה עבודה וגמ"ח, ברוחניות ובגשמיות. ובמילא היתה התקשרותם עם השייכים אליהם בכל תרי"ג אברי נפש וגוף המקושרים.

ועל כל אחד ואחת מאתנו כולנו לדעת, היינו להעמיק דעתו ולתקוע מחשבתו בזה, אשר הוא הוא הנשיא והראש, ממנו ועל ידו הם כל ההשפעות בגשמיות וברוחניות, ועל ידי ההתקשרות אליו (וכבר הורה במכתביו איך ובמה מתקשרים) קשורים, ומיוחדים בשרש ושרש עד למעלה מעלה כו'.

מכתב ג' תמוז תש"י

...דוקא הביטול שמצד ההשגה הוא יותר פנימי ויותר אמיתי.

דכאשר ההתקשרות היא רק ע"י אמונה וחג"ת שבנפש, הרי נמצא שההתקשרות אינה "מגיעה" ("עס טשעפעט ניט") להמוחין שלו, ולכן אין זו התקשרות פנימית, כי בפנימיותו (היינו בהשגתו) נשאר מציאות לעצמו;

ודוקא ע"י הביטול שמצד השגה, עם היותו ביטול היש לבד, הרי זה ביטול פנימי ואמיתי, עד שבמשך הזמן מתבטל לגמרי, עד שאינו שום מציאות לעצמו, וכל מה שאומר - אומר הרבי ("אלץ וואס ער זאגט - זאגט דער רבי"). כי מצד ההתקשרות שע"י השגה, הרי גם השגתו מסורה לרבו, ומונח אצלו כפי כוונת הרבי.

משיחת ש"פ ראה תשי"ג - תרי"מ עמ' 148

החסידיים המקושרים נהגו לקבוע עת קבועה ומיוחדת להתעורר ברגשי אהבה לרבם. פשוט, לאהוב את הרבי, באהבה מורגשת בלב, כמו אהבת-בשר לאישה ובנים. באותה שעה היו מצירים לעצמם 'יחידות' עם הרבי, שמיעת מאמר חסידות או התוועדות עם הרבי.

אג"ק מהררי"צ ח"י עמ' שנג

יחידות. כשמה כן היא - הנכנס ליחידות מתאחד עם הרבי שאליו נכנס, מגלה לפניו את מצבו האמיתי בעבודת ה' מבלי להעלים דבר (שבזה מסלק כל מחיצה שיכולה להיות בינו ובין הרבי), ומבקש הדרכה, ברכה ונתינת כח להתעלות בעבודתו ולמלא את תפקידו, והרבי מצדו מאציל מרוחו עליו (בהמשך הדברים ידובר על יחידות בזמן הזה).

התוועדות חסידים - נוסף על כך שהיא בכלל מנהגי החסידים, הרי במהלך ההתוועדות מדברים אודות הרבי ומתעוררים באהבה ובהתקשרות אליו בכאוו"א מהאופנים דלעיל. ובכלל זה קריאת סיפורים אודות הרבי.

התוועדות חסידים

...יקחו משקה, ויציירו לעצמם את פניו של הרבי, ויאמרו לרבי לחיים... ויבקשו או אפילו ידרשו את קיום ברכתיו והבטחותיו. וכדי שיהיו "כלים" לקבל הברכות וההבטחות - יקבלו על עצמם ענין מסוים לחיזוק ההתקשרות (אבל לא יכבידו על עצמם יותר מדי).

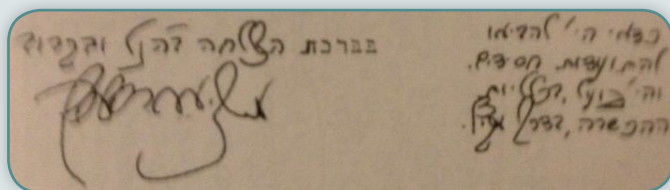
משיחת ליל שמחת חורה תשי"א - חר"מ עמ' 44

השואל במה היא ההתקשרות שלו אלי מאחר שאין אני מכירו פנים... ההתקשרות האמיתית היא ע"י לימוד התורה, כשהוא לומד המאמרי חסידות שלי, קורא את השיחות ומתחבר עם ידידי אנ"ש ותלמידי התמימים שיחיו בלימודם ובהתוועדותם, ומקיים בקשתי באמירת תהלים ובשמירת זמני הלימודים, הנה בזה היא ההתקשרות.

היום יום כר סיון

בהתוועדות חסידית או אסיפה צריכה להיות אצל חסידים הנחה, אשר הרבי - בעל השמועה שעליו מדברים, נמצא בהתוועדות. על התמימים להתעמק בזה ולצייר לעצמם, שהאבא - הרבי, נמצא כאן בהתוועדות ודורש ממכם, האם עדיין הייתם קרים וקשים. תמימים וחסידים צריכים להתעמק במאמר "גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם" ולחזור על מה שהם שמעו וראו מהרבי, ואזי בוודאי יעזור השי"ת, שאצלהם ובני משפחותיהם יהיה מואר בגשמיות וברוחניות.

פורים תשי"ג

כדאי הי' להביאו להתוועדות חסידים. והי' פועל, בכלליות ההכשרה, בדרך מקיף.

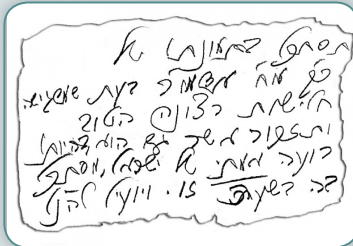
ציור פני הרב. ההתבוננות במחשבה בציור פני הרב מעוררת אהבה, ובפרט ע"פ מה שרואים במוחש שכחשושבים אודות מישהו הרי גם הוא מתעורר לחשוב אודות מי שחושב אודותיו. ובכלל זה, ועוד יותר, קביעת זמן לראות ולשמוע התועודיות בווידיאו.

ציור פני הרב

אע"פ שלמד ענין זה ב"קונטרס", ב"לקוטי שיחות", הרי הכל טוב ויפה, אבל, אין זה דומה כלל לעבודה באופן ד"ראה אנכי נותן לפניכם היום", היינו, שעבודתו היא באופן כאילו רואה בעיניו ממש את המשלח, נשיא דורנו, שנותן לפניו היום שליחות זו!

ובלשון הירושלמי בפירוש הכתוב "אך בצלם יתהלך איש" - "יהא רואה בעל השמועה כאילו הוא עומד כנגדו", אשר, ענין זה הוא מצד גודל העילוי דראיית פני רבו, "עיקר הלימוד מרבו בראיית פנים, כדכתיב 'והיו עיניך רואות את מוריק', וזהו "אך בצלם יתהלך איש", "בצלם שהוא עומד לנגדו (והיינו צלם של רבו) יתהלך איש, יתנהג האישי"...

תסתכל בתמונתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר בעת שמרגישה חלישות רצונה הטוב ותזכור אשר גם הוא בהיותו רועה אמיתי של ישראל, מסתכל בה בשעה זו. ויועיל להנ"ל

אלו שזכו לראות את כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - בודאי יכולים לצייר לעצמם את תואר פניו, באופן ד"ראה .. כאילו הוא עומד לנגדו; וגם אלו שלא זכו לראותו - יכולים לצייר לעצמם תואר פניו ("כאילו .. הוא עומד לנגדו") ע"י ההסתכלות בתמונה, תמונה מדוייקת כו', אשר, במדה ידועה יכול הדבר להתבטא גם ע"י תמונה.

ואין הדבר תלוי אלא ברצונו - שהרי יש ביכלתו של האדם להזכר על דברים שונים, אם ירצה להזכר על דברים של מה בכך, או אפילו דברים חשובים כו' אלא שחשיבותם אינה מגיעה לחשיבות דזכרון תואר פני רבו, ואם רק רוצה - יכול הוא לזכור תואר פני רבו, ועד כדי כך, שזכרון זה יהי' באופן "כאילו .. הוא עומד לנגדו".

משיחת ש"פ ראה תשמ"ו - תר"ם עמ' 311

...ומזה מובן גם בנדוד"ד - שכאשר לומדים מאמר, שיחה, רשימה או מכתב מהרבי, צריכים להתבונן ולהזכר בהציור של הרבי [כולל גם אלה שלא ראוהו, שיציירו לעצמם את הרבי באמצעות תמונה] כמו שעומד כנגדו!

- פעם שאל .. אדמו"ר האמצעי את רבינו הזקן, באיזה התבוננות התפללת, והשיב, אני התפללתי עם ה"סטענדער". - אנו לא שייכים לענינים כאלה, אבל, יכולים אנו לכל הפחות להסתכל על הסטענדער שעליו התפלל הרבי.

משיחת ברה"ש תשי" - תר"ם עמ' 92

הרבי נותן עצה שכאשר יושבים ב"תפיסה" במצב של נמיכות רוח וכו', אזי העצה היא להתקשר אל הרבי ע"י ציור פני קדשו.

מזמן לזמן צריך כאו"א לצייר לעצמו פני קדשו של הרבי, ולהזכר בדברים ששמע מהרבי. - גם אלה שלא ראו את הרבי יכולים לצייר לעצמם פני קדשו ע"י תמונה, וללמוד מתורתו.

צריכים אנו לדעת שיש לנו "אבא קדישא" ... ובמילא אין מה לדאוג!

משיחת ל"ג בעומר תשי" - תר"ם עמ' 61

בודאי ידוע לו מאמר רז"ל (סוטה לו, ב) שציור דמות אדם קדוש מול עיני אדם, מוסיפה כוח ללכת בדרך התורה והמצוות. הנני מאחל לו שדמות דיוקנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א תוסיף לו כוחות רעניים לעשות הרבה טובות בכלל, ובפרט בעבודה הר-גונית והמסועפת של "מרכז לעניני חינוך" בה כ"ק מו"ח אדמו"ר שליט"א, אתם ואני מתעניינים מכל הלב...

מכתב ר' אדר תש"ט

בעירנו מילואקי ישנו בעה"ב חשוב ונגיד, חפשי מאוד בדעותיו וכו', שהנהו תומך כספית בפעולותינו, על אף שלדבריו אין הוא מאמין בשיטתנו, וסובר שאין אנו מקבלים אותו כיהודי, כאחד מאתנו. גם לאחר הסברים והוכחות, עדיין לא קיבל שאכן כך אנו מאמינים ושזוהי אכן שיטתנו.

באחד מביקורי אצלו הראיתי לו סרט וידיאו שבו הרבי מדבר בדבר אהבת ישראל ושהם כגוף אחד וכו'. לאחר שראה ושמע, אמר לי בהתפעלות שאכן הוא רואה עכשיו שהרבי מקבל כל יהודי בשווה. וכשאמרתי לו "הרי אלו דברי שטענתי במשך כל השנים?" - ענה לי: "But he... really meant it" (אבל הוא באמת מאמין בזה!)...

עוד מדרכי ההתקשרות

אמנם כל אחד יודע בעצמו אשר לפעמים חסר ההתקשרות בא' מכחות נפשו. ועצה היעוצה לזה הוא נתינת צדקה, אשר במעות אלו הי' יכול לקנות חיי נפשו, הרי ע"י נתינת הצדקה הוא מעיין התקשרות בכל חיי נפשו (כמבואר בתניא פל"ז).

ובפרט כאשר נתינת הצדקה הוא באופן שעבודא דר' נתן, דר"נ אומר הנושה מנה בחבירו וחבירו בחבירו מוציאין מזה ונותנים לזה, היינו אשר הוא משעבד עצמו לרבינו ולזאת הוא נותן מעותיו על העניינים שרבינו משועבד להם, כפי הדין אשר מוציאין מזה ונותנים לזה.

משיחת י"ב תמוז תשי"ז - תרי"מ עמ' 132 בשינוי לשון

ומהנכון אשר בכל יום יאמר בל"נ דעם רבינס קאפיטל תהלים, שהוא עתה קאפ' עא, ואיזה פעמים בשבוע ילמד תורת הדא"ח של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ... אשר זהו כלי רחב להמשכת ברכות צדיק הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, בעוה"ז עולם המעשה.

מכתב י"א מג"א תשי"י

הנסיעה לרבי והשהייה בד' אמותיו

עצם הענין של נסיעת החסיד לרבו - ה"ז דבר הפשוט, שלכן, מזמן לזמן נוסע כל חסיד לרבו (ככל פרטי העניינים שבזה), ונסיעה זו פועלת בעבודתו במשך כל השנה עד לפעם הבאה שנוסע (בשנה הבאה, או בשנה זו עצמה).

משיחת ש"פ יקרא תשמ"ט - תרי"מ עמ' 134

אלה שבאים לכאן, לד' הכתלים של הרבי [אפילו אלה שבאים רק בזמנם הפנוי, או כשהבעה"ב סטע סבורה שיכולים לבוא...], צריכים לידע שעיקר קביעותם היא כאן, בד' הכתלים של הרבי...

"אייתא בגמרא שלעתיד לבוא 'אבני ביתו של אדם וקורות ביתו של אדם מעידים בו, שנאמר, כי אבן מקיר תזעק וכפס מעץ יעננה'..."

"ועל-אחת-כמה-וכמה בנוגע לד' הכתלים וקורות ביתו של הרבי, שבו התפלל ולמד ועסק בענייניו וקיבל אנשים ליחידות, בהתייחדו עם בחינת היחידה שלהם, הרי בוודאי שקורות בית זה - שבו נמצאים אנו - 'האבן זיך אנגעזאפט' [=נספגו] בכל העניינים הקשורים עם מהותו של הרבי.!

משיחת י"ב תמוז תשי"ז - תרי"מ עמ' 139

ובנוגע לפועל - שהרי אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר הי' העיקר העבודה בפועל - הצעתי שכאו"א יקבל על עצמו ב' דברים:

ענין הא' - בנוגע לעצמו, לקבל על עצמו איזה ענין שעל ידו תתחזק התקשרותו לכ"ק מו"ח אדמו"ר.

וענין הב' - בנוגע להזולת, לקבל על עצמו לפעול לכל הפחות על יהודי אחד, הי' מי שיהי', בחור או אברך, לקרבו לכ"ק מו"ח אדמו"ר ולדרכי החסידות, להיות מעמיק בדא"ח ועוסק בעבודת התפלה.

משיחת ליל ב' אייר תשי"ז - תרי"מ עמ' 24

אהבת הרבי לחסידים

אצל כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים, מלבד הענין של התעוררות רחמים על המקושרים - היתה עבודה של הזכרת המקושרים בינו לבין עצמו, ולהתבונן בענין אהבתם והתקשרותם, כמים הפנים, שזה מעורר את כוחותיו הפנימיים של זה שמתבוננים אודותיו, כפי שרואים במוחש שכאשר מביטים בחזקה על אדם, נאלץ הוא להחזיר מבט, כי הבטה פנימית מעוררת עצם הנפש - וכך גם בכח המחשבה.

היום יום יר שבט

אחד הסיפורים שסיפר הרבי אודות הנהגת רבותינו נשיאינו בהיחס שלהם עם החסידים המקושרים אליהם — הוא הסיפור דלקמן:

אצל רבותינו נשיאינו הי' סדר להזכיר בינם לבין עצמם את המקושרים, ולהתבונן בענין אהבתם והתקשרותם, וענין זה הי' פועל אצל אלו שהתבוננו אודותם — להתעורר בענין ההתקשרות ביתר שאת, "כמים הפנים לפני גו'".

ובסיפורו הביא הרבי דוגמא לדבר — שכאשר מסתכלים על מישהו בהסתכלות חזקה, הנה אפילו כאשר מסתכלים מאחוריו, מרגיש זאת הלה ופונה ("ער גיט זיך א קער"); הוא אמנם לא יודע את פשר הדבר, אבל הוא חש בכך שמישהו מביט עליו.

משיחת י"א שבט תשכ"א - תר"מ עמ' 63

כולנו צריכים לדעת, שהי' לנו רבי גדול וגם עתה יש לנו רבי גדול הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, שביקש ופעל וגם עתה פועל ברכה והצלחה ליהודים בכלל ולאלו הקשורים עמו בפרט.

הרבי ידע ויודע גם עתה את חולשות האנשים או נשים בקהל עדת החסידים, אך מבלי הבט על כך התפלל עבורם והוא מתפלל עליהם, שיהי' להם מה שהם צריכים, בני חיי ומזונא רויחא, ושהי' ימחל להם העבירות שלהם, מתוך התחשבות במצב בו הם נמצאים ואת הנסיונות מהיצר הרע.

מכתב ט"ז אלול תשי"ו

עלית הנשמה היא שלש פעמים בכל יום בהג' תפלות, ובפרט נשמת הצדיקים דילכו מחיל אל חיל, ודבר ודאי, אשר בכל עת ובכל מקום קדוש היותם, נושאים רנה ותפלה בעד המקושרים אליהם ואל פקודתם ושומרים פקודיהם, ובפרט בעד תלמידיהם ותלמידי תלמידיהם, להושע בגשמיות וברוחניות.

היום יום כט אייר

המדובר לעיל הוא בנוגע להשפעת הרבי ופעולתו, ושכדי לקבל מהרבי באופן פנימי צריכים להתקשר אליו, ו"כל הקרוב קרוב יותר קרוב לברכה יותר".

אבל אל לנו לשכוח אשר באמת כן ויותר מכן הוא גם מצד הרבי, כי לפי גודל נשמתו כך היא גודל אהבתו של הרבי לכאו"א מישראל.

ואם בנוגע לגודל אהבת ישראל של הבעש"ט ושל הרביים לדורותיהם נזקקים אנו ללמוד מפי ספרים ומפי השמועה, הרי את גודל אהבתו של הרבי לכאו"א מישראל בעינינו ראינו, וממשיכים אנו לשמוע סיפורים חדשים המתגלים מדי יום ביומו, אשר כָּאָב את כָּאָכְם כאב, ובשמחתם שמח, ומסר גופו ונפשו ממש כדי להחיות ולשמח יהודים מקרוב ומרחוק מכל השכבות כאילו היו בניו, עצמו ובשרו ממש.

בשמחתם שמח, ומסר גופו ונפשו ממש כדי להחיות ולשמח יהודים מקרוב ומרחוק מכל השכבות כאילו היו בניו, עצמו ובשרו ממש.

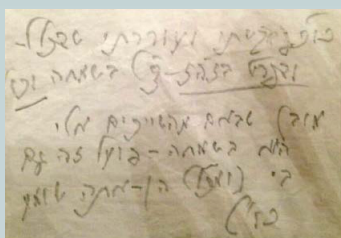
ומי לא ראה איך שמפעם לפעם היה מתפרץ בכבי על שמועה רעה ח"ו, ולא נח ולא שקט כשבאה רעה ר"ל על ישראל. ואף בעיצומן של שיחות קודש שנאמרו ברבים, שעסקו בעיקרן בעניינים שכליים ובביאורים תורניים עמוקים, הרי כשנסב הדיבור על עניינים שיש בהם משום צערם של ישראל נראה היה בעליל שצער זה ממלא את כל כולו, והיה פורץ בכיות מאין הפגות.

וביותר – "כמים הפנים לפנים" – לחסידיו, ובפרט להמקושרים אליו, אלו אשר כל מעינים בו והם נתונים ומסורים לו בכל מאודם, וביחוד השלוחים המוסרים נפשם לקיים רצונו הקדוש, אשר להם רחש אהבה כאב לבניו, את כאבם כאב כרחם אב על בנים, ובשמחתם שמה כבשמחת בנו יחידו.

זוהי ההוראה לכל ההולכים בעקבותיו ונשמעים בקולו - שכאשר מגיעה ידיעה ע"ד צערו של יהודי, צער גשמי ועאכו"כ צער רוחני, ששקוע הוא בהבלי העולם ורחוק מהוי' ותורתו, הנה מצד אמיתית ענין אהבת ישראל, צריך צערו של הזולת לגעת עד לעצם הנפש, ואז הרי מובן אשר יעשה כל התלוי בו, ללא חשבונות, ואפילו רק על הספק אולי יוכל לעזור לו...

וכפי שמצינו אצל משה רבינו, ששמיעת צעקת ונאקת בני, אפילו מצד "עבודה קשה בחומר ובלבנים גו'" כפשוטם, עבודת פרך שמייגעת ומפרכת את הגוף" - הוציאה אותו ממקומו והביאה אותו ל"ערות הארץ", להקדיש זמנו להתעסק עם פרעה מלך מצרים וחרטומיו, ועם המכות של ארץ מצרים, כדי לבטל את הגזירות ולהוציא את בני" מהגלות.

ועד"ז בנוגע לאתפשטותא דמשה שבכל דרא, עד למשה שבדורנו, הרבי נשיא הדור, וכן

בנוגע לבחי' משה שבכאו"א מיישראל - דכיון שמושה רבינו הוא רועם של ישראל, נוטע הוא בהם מעניניו ומאופן עבודתו - שכאשר מגיעה צעקה של יהודי שזקוק לעזר, עזר רוחני או עזר גשמי, הרי זה סימן שזוהי העבודה הנדרשת ממנו עתה, לבטל גזירה, ולהוציא יהודי מגלות וצרה שנמצא בה באותו זמן ובאותו מקום.

משיחת י' שבט תשי"ט - תרי"ט עמ' 324

כו"כ [כמה וכמה] בקשתי ועוררתי
שבכלל - ובפרט בזה"ץ [בזמן הזה] צ"ל
[צריך להיות] בשמחה וכו'

מובן שבאם מהשייכים אלי הוא
בשמחה - פועל זה גם בי (ומכלל הן
- אתה שומע כו')

...הנשיא, בעל ההילולא, סיפר בשם אדמו"ר האמצעי, שכיצד יודעים שכל עניינו של אברהם הוא עניין האהבה ... זה מתבטא בכך שרואים שגם "זרע אברהם" עומדים בתנועה של "אוהבי" - הרי כן הוא גם בנוגע אליו - שכדי להביא לידי גילוי את פנימיות העניינים שאליהם התמסר בעל ההילולא בכל מציאותו, הרי זה תלוי במעמדם ומצבם שלתלמידיו ותלמידי תלמידיו,

וכאשר רואים שהנהגת תלמידיו ותלמידי תלמידיו היא בקו של אהבה - אהבת ה' ... אהבת ישראל ... אהבת התורה - הרי על-ידי זה בא לידי גילוי עניין האהבה שהיה אצלו בפנימיותו ועצמיותו ... שלכן נמשך הדבר גם אצל תלמידיו ותלמידי תלמידיו.

ועל-ידי זה מתקשרים הם והמושפעים שלהם עם בעל ההילולא, וכמדובר פעם שכיוון ש"זרעו בחיים", הרי "אף הוא בחיים".

וכל זה מקרב את כל העניינים הקשורים עם בעל ההילולא - שיומשכו על-ידי צינור של אהבה ומתוך אהבה, ויומשכו בגלוי למטה מעשרה טפחים, בבני חיי ומזוני רויחי.

משיחת י' שבט תשי"ט - תרי"ט עמ' 19

ג' תמוז

זהו ענין צדיקא דאתפטר, דאף שכבר היו כמה העלמות והסתרים וכמה קושיות וענינים בלתי מובנים, הנה כל זה לא הספיק. ובכדי שיהי' אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין, הי' ג"כ ענין סילוקן של צדיקים, שזה קשה לא רק כחורבן כ"א יותר מהחורבן.

מאמר ר"ה באתי לגני תשי"א - תר"מ עמ' 270

בימים אשר כ"ק אדמו"ר היה בחיים חיותו בעלמא דין, קווה קיוונו בכל לב אשר כבר אז תהיה הגאולה. אבל לא זכינו, וכחצות ליל יום הנורא, ג' בתמוז תשנ"ד, נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, ונשארנו משתוממים ותוהים מה זה עשה ה' לנו, איך ובמה נמצא נוחם ואיך נמצא את דרכנו.

וביותר דאב לבנו על אשר אין אנו יכולים לעלות וליראות ולראות פני הקודש, הפנים המאירות והמסבירות. וגם בפשוטן של דברים - איך נקבל מעתה תשובות לשאלותינו הפרטיות, הן בעניני הגוף, בני חיי ומזוני, והן בעניני הנפש - בעבודת ה'. ובפרט בענינים הנוגעים לכלל ישראל בגשמיים וברוחניות, שאין מי מאיתנו שיש לו דעה ברורה, ואין מי שישיע דעתו מבלי חת כפי שעשה הרבי תדיר.

ואכן זמן זה שהננו עומדים בו חשך הוא ביותר, ובכל יום ויום מתרבות הצרות ר"ל, אשר למותר להאריך בזה.

כיון שכל זה לא הועיל - מוסיף הרבי במאמר ש"המלך עצמו עומד בקשרי המלחמה"... כך נהג גם הרבי, שלא עסק אך ורק בענינים נעלים, אלא התעסק וטיפל בעצמו בכל הענינים, ואפילו הפשוטים ביותר. הוא עצמו עמד בקשרי המלחמה.

אילו זכינו - היו כל הענינים האלו מספיקים לנצח את המלחמה, והרבי הי' מוליכנו מכבר לקראת המשיח. אך מאחר שלא התמסרו אליו כפי הצורך - לא הספיק גם זה, ואז, כפי שמוסיף הרבי במאמר, משליך המלך חיינו מנגד.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א בכה הרבה ולבסוף סיים:)
כיון שיותר מזה לא כותב הרבי במאמר, והמאמר הוא תורה, הרי פסק התורה הוא שעתה די בכך, יש רק לאזור כוח וגבורה לנצח במלחמה, והרבי יוליכנו לקראת המשיח.

משיחת ש"פ ריק"פ תשי" - תר"מ עמ' 12

ואף ש"הוא בחיים" ואף "יתיר מבחיויה", כפי שיבואר בארוכה להלן, הרי גם בנוגע ליעקב אבינו - ש"לא מת" - אמרו חז"ל "כיוון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם וליבם של ישראל", והתחיל שעבוד גלות מצרים, וגם משה רבנו ע"ה - אשר גם עליו אמרו "לא מת", ו"מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש" - אמר "ידעתי וגו' ואף כי אחרי מותי".

אי אפשר להתעלם מההסתלקות ואסור להתעלם ממנה. שומה עלינו לדעת מצבנו לאשורו, ולבקש ולהתחנן לא-ל עליון שיחננו ויאר פניו אלינו ויחזיר לנו את כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו.

ואם כי ביום זה חשים אנו ביותר במה שחסר לנו, הרי כפי שיבואר להלן הנה יום זה הוא יום גדול וקדוש, שבו זה מאיר קדושת הרבי ביתר שאת וביתר עז.

ומזה מובן גודל האחריות שמוטלת עלינו - שהרי כאשר חסידים מתנהגים שלא כדבעי ח"ו, הרי זה נוגע גם ל"המשפך", שנחשב כמו שנשפך החוצה.

ואכן בגלל שלא צייטנו אל הרבי כדבעי ולא היינו מקושרים אליו כדבעי, הנה באשמתנו אירע מה שאירע בשנת תש"י...

ואעפ"כ "מפיו אנו חיים גם עתה" - מההשפעות שהרבי משפיע לנו, וכיון שבכל הקשור להשפעת הגשמיות רוצים אנו ומקבלים ולוקחים את ההשפעות, צריכים לדעת שההשפעה היא על תנאי - בשביל רוחניות, שהו"ע ההתקשרות, ובמילא, כשלוקחים את ההשפעה אזי מתחייבים בקיום התנאי להתקשרות, והרי ענין ההתקשרות הוא לא רק ע"י שמירת התקנות, כמו אמירת שיעור תהלים וכו', אלא גם לימוד תורת החסידות שלו, שע"י נמשכים גם ההשפעות בגשמיות באופן ש"מלאכתן מתברכת".

משיחת ש"פ רישב תשי"ד - חר"מ עמ' 213

(דההלן היא קושיא בכדי להבהיר גודל העבודה דמלחמת הרשות. ו"בדרך אגב", הרבי הצביע על מה שאירע בתש"י): "...אמנם יש עילוי וחדוש בעבודה דמלחמת רשות לגבי מלחמת מצוה (כנ"ל), אבל אם זה מביא לידי סכנה ... ויתירה מזו: ע"ז (הסכנה במלחמת רשות) הוא מעמיד בסכנה את המשך עבודתו (בתור נשמה בגוף) בקיום ציווי התורה ... ובפרט ע"פ האמור לעיל שהמלחמה קשורה עם סכנה על המשך העבודה בתור נשמה בגוף, להביא את הגאולה האמיתית והשלימה — כפי שראינו בפועל גם בנוגע לצדיקי עולם, כולל ובמיוחד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו...

משיחת י"א אלול תשי"ז והוספה מהנחה בלתי מוגה (בעמ' 231)

אם ענין ההסתלקות ניכר רק בהרגש הלב או בהבנת המוח, אבל בענינים של פועל לא ניכר שינוי בין מצב הוא (לאחרי ההסתלקות) להמצב בשנים שלפני זה, הרי זה הוכחה שענין ההסתלקות לא חדר בכל רמ"ח איבריו, ולא מונח עליו חותם ההסתלקות; ענין ההסתלקות צריך להיות חדור בכל מציאותו, ובמילא, הרי זה ניכר בכל הענינים.

משיחת כ"ר טבת תשי"א - חר"מ עמ' 172

סיפר ר' משה גראנער ז"ל אשר בתפלת שחרית הראשונה, שהתפלל כ"ק אדמו"ר לפני העמוד לאחר י' שבט תש"ו, כשהגיע לפסוק רבות מחשבות בלב איש התייפך בבכי מבלי הפוגות.

ובימנו של הר"א גרוס כתב: באמירת מזמור שיר חנוכת [שבו הפסוק ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם], בכה כ"ק אדמו"ר. זו הפעם הראשונה, החל מהרגע הראשון של ההסתלקות שככה ברבים...

[שניהם מענין אחד, ואין סתירה ביניהם].

ימי בראשית עמ' 84

הסתלקות

...לכן גם פטירת צדיקים נק' בשם הסתלקות, כי הסתלקות הוא גילוי אור נעלה ביותר ... והנה בענין סילוקן של צדיקים יש בזה ב' מארזי"ל: שקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלקינו. קשה סילוקן של צדיקים יותר מהורבן בהמ"ק. אשר ע"י כל זה אסתלק יקרא דקוב"ה. ופי' ענין הסתלקות פירשו כל הרבנים ... שאין הכוונה בפ' תיבת הסתלקות שהוא עלי' למעלה ח"ו, כ"א הכוונה שהוא נמצא למטה אלא שהוא בבחי' רוממות.

מאמר ד"ה באתי לגני תשי"א - תר"מ עמ' 269

ענין ההסתלקות מבואר במכתב אדמו"ר הזקן שנדפס באגה"ק סימן כ"ח, ש"כל עמל האדם שעמלה נפשו בחייו למעלה בבחי' העלם והסתר מתגלה ומאיר בבחי' גילוי מלמעלה למטה בעת פטירתו". וכן מבאר כ"ק אדמו"ר בענין ההסתלקות, אשר אין ענינה סילוק ח"ו (ע"ד הצמצום הראשון שבבחי' סילוק), אלא ענינה גילוי הנקרא בשם סילוק.

ודבר זה צריך ביאור: מהו הפירוש שהסתלקות - שמשמעותה היא, לכאורה, סילוק והעדר, ועלייה מהעולם הזה לעולם עליון - ענינה גילוי?

אכן, ההסתלקות היא גם עליה כפשוטה - הנשמה עולה לדרגא גבוהה יותר, היינו שהיא משגת יותר, רואה יותר, ומתענגת יותר מהגילויים שבדרגא הנעלית שעליה הגיעה. אולם בד בבד ישנו ענין נוסף בהסתלקות ועלייה זו - לשון נגיעה ("אנרירן"), במובן של פעולה והשפעה: בעת ההסתלקות הנשמה "נוגעת" ("זי רירט אן"), היינו שהיא עושה רושם, משפיעה ופועלת באופן מיוחד.

ביאור הדברים:

ענין זה של עליה מצינו גם בנוגע ללימוד התורה וקיום המצוות - שכל קיום מצוה ולימוד תורה "עולה למעלה", היינו שעושה רושם ותענוג מיוחד למעלה ממילוי רצונו יתברך, כל דבר לפי ענינו ומעלתו, ועי"ז נמשכות ברכות והמשכות אלוקיות למטה. כך בכל מצוה פרטית, בכל יום ויום, כל משך חיי האדם עלי אדמות.

אמנם, בעת שנשלמת משימת חיי האדם בעולם הזה, לאחר שהשלים כללות כוונת ירידת נשמתו למטה - אזי נפעל למעלה נחת רוח כללי, בבחינת "אור העולה על כולנה", מצד השלמת כללות עבודתו - כל מה שפעל בזיכור העולם והמשכת אלוקות במשך כל ימי חייו עלי אדמות.

ועל אחת כמה וכמה בעת פטירת צדיק עליון, שבוודאי השלים במילואה כל עבודתו, על פי כוונת ירידת נשמתו לעולם הזה, שאז מתעורר למעלה נחת רוח גדולה ועצומה מכללות עבודת הצדיק.

והנה אור בהיר זה הנמשך בעת ההסתלקות הוא אור שלמעלה מהעולם, ואינו יכול להתגלות ולהתקבל בעולמנו כמו שהוא. אמנם מצד שני מובן, שמכיון שהנחת רוח שהמשיכה אור זה נגרמה ע"י עבודת הצדיק למטה בעולם הזה, בוודאי מאיר הוא גם כאן למטה, אלא שבהיותו אור זך ביותר הארתו היא באופן של "הסתלקות", היינו שאינו מאיר בגילוי בתוכנו, כי אין לנו כלים לחוש באור זך זה.

ומכל מקום ודאי הוא שאור נשגב זה פועל פעולתו גם בעולמנו ומשפיע בו טוב וחסד וקדושה, ובפרט באותו מקום שבו חי ופעל הצדיק ועל אלו השייכים אליו. והשפעתו של אור זה מסייעת לההולכים בדרכיו של הצדיק להמשיך בפעולותיו בחיים חיותו עלי אדמות, נוסף על הברכות הגשמיות הנשפעות על ידו.

הסתלקות, עלייה והשפעה למטה

ע"פ כל הנ"ל יובן גם ענין היארציית אחרי הסתלקות הנשמה למעלה:

בהשקפה ראשונה יש מקום לומר, שלאחרי שהיתה ה"הבערה" והנשמה נסתלקה בהאש, ועולה מדרגא לדרגא בעילוי אחר עילוי - אינה רוצה "לרדת" למטה, ובפרט שטבע הנשמה ("נר ה' נשמת אדם") הוא לעלות למעלה.

אבל האמת היא, כמובן ע"פ הנ"ל, שה"מבעיר" (העלאה) לעצמו אינו התכלית, הכוונה והתכלית בזה הוא - "שיהא צריך לאפר", שמההעלאה וההסתלקות יהי' נמשך השפעה למטה (אלא שזוהי המשכה למטה החדורה ו"שרופה" ב"הבערה" ועלי' באש אלקי) כמ"ש בנוגע להסתלקות של צדיק - שבעלי' הכי נעלית "פועל ישועות (בחי' שע"ה נהורין) בקרב הארץ" (למטה מטה) דוקא; ומה שהעלי' היא יותר נעלית - צריך ומוכרח יותר להיות המשכה למטה וע"ד "צדיקא דאתפטר אשתכח ככולהו עלמין (גם בעולם המעשה) יתיר מבהיוהי", ועד"ז: ככל שהמשכה היא למטה יותר - העלי' הוא למעלה יותר.

והדיוק בזה: צ"ל "צריך לאפר": לא מספיקה הנהגת הנשמה, אלא שמרגישה "צורך", הצורך - "לאפר", המשכה למטה, ועד לתכלית השלימות - הצורך וההשתוקקות לרדת עוה"פ נשמה בגוף, וי"ל שהוא בדוגמא בנתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים.

"צריך לאפר" פירושו בפשטות שהנשמה רוצה וצריכה להשתוקק - שע"י הסתלקותה למעלה תבוא הוספה בפעולות טובות למטה בעוה"ז הגשמי, כולל על שם ולזכר הנשמה - הוספה בתפלה, בלימוד התורה ובנתינה לצדקה וכיו"ב. הם באים כתוצאה מהסתלקות ועליית הנשמה (כמו שהאפר הוא תוצאה משריפת העץ).

ובכלל - שיהי' "והחי יתן אל לבו" לא בשביל עליית הנשמה עצמה, אלא בשביל ההשפעה ופעולה למטה...

ובלשון חז"ל: "יעקב אבינו לא מת, וכי בכדי ספדו ספדיי כו', אלא כו' מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", עי"ז ש"זרעו בחיים" (נשמות בגופים) נעשה "אף הוא בחיים"...

ועד"ז כשמגיע יארציית, שאז מתחילה תקופה חדשה וסדר עליית הנשמה שלא בערך (כמובן מאמירת הקדיש ביום זה) - הרי כשם שהעלי' החדשה "צריך לאפר", לפעול המשכה חדשה למטה, כמ"כ גם המנהגים והפעולות ("והחי יתן אל לבו") שיהודי עושה למטה בקשר ליארציית, קשורים עם המשכה והשפעה למטה...

משיחת ש"פ יתרו תשמ"ט - תרי"ב עמ' 289

...אצל צדיקים השלימות והשיא בענין לידתם והתגלותם היא ביום ההסתלקות, שאז מתגלה לתלמידים מ"רוח רבם העצמיות", באופן רב ונעלה יותר מאשר כשנשמתו היתה מלובשת בגוף, ואז מאירה גם הארה נעלית יותר, המאירה מלמעלה "מעליית רוחו ונשמתו למקור חוצבו...", והארה זו "מאירה על כל תלמידיו שנעשו עובדי ה'" ו"מכנסת בלבם הרהורי תשובה ומעשים טובים"...

לקרי' שחט"ז עמ' 350

כל זמן ש"זרעו - החסידים, המקושרים והשייכים אליו, וכל אלה ששמעו שמעו - בחיים", "אף הוא בחיים",

- אילו זכינו, לא היינו זקוקים לראיות ממאמרי חז"ל, כיון שהי' נראה לעיני בשר ש"הוא בחיים"; אבל כאשר לא זכינו, צריכים להשתדל שיהי' "זרעו בחיים", ועי"ז להמשיך ולפעול שיהי' "אף הוא בחיים", ובלשון הזהר - שאומרים ב"מענה לשון" - שהתפלה על קברי צדיקים אינה בבחינת "דורש אל המתים", כיון ש"כבר מתו בהאי עלמא בפולחנא דמאריהון והשתא אינון חיין", ויתירה מזה, ש"הוא בחיים" למטה בעוה"ז, עי"ז ש"זרעו בחיים" -

"מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש", ולא רק "במרום" (למעלה), אלא גם כאן למטה, "שגם בזה העולם המעשה . . . אשתכח יתיר"...

מצדו של הרבי, רועה ישראל, נמשכת ההשפעה לכולם. וכפי שמצינו במשה רבינו שהקב"ה בחר בו להיות רועה ישראל, בראותו "שהוא יודע לרעות הצאן איש כפי כחו", ש"הי' מוציא הקטנים לרעות כדי שירעו עשב הרך וכו'", וכמו כן הי' בהשפעת המן - בזכותו של משה רבינו - שההשפעה היתה לכל בני"י, הן לצדיקים והן לרשעים. ועד"ז בנוגע לאתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא, עד לכ"ק מ"ח אדמו"ר - שממשיך השפעות (ובכללם השפעת הפרנסה) לכולם. אבל, כדי לקבל ההשפעה - צריכים להיות "זרעו".

משיחת ש"פ בשלח ה'תשי"ד - תרי"ב עמ' 56

... ובקצרה לבאר קושייתו, הנה גם כשהיו באים להרבי לבקש ברכה, לא היו באים אליו מפני מעלת הגוף שלו אלא מפני מעלת נשמתו. כל ענין המיתה אינו שייך כי אם בגוף, כי הנשמה היא נצחית, ובפרט נשמת צדיק שאינה שייכה כלל וכלל לגיהנום, כף הקלע וכו', הרי ענין המיתה בה היינו הסתלקות, [פ]ירושא עלי' למדריגה נעלית יותר ואינו קרוי ח"ו מת. וכמו שכתוב בזהר (ח"ג דף ע"א).

מכתב י"ז אלל תשי"ד

כיון שב"פטירתו של רבי" מתחיל אצלו אופן עבודה שבאין-ערוך לגמרי, יש מקום לחשוב שאין לו עוד שייכות אלינו.

מבהיר זאת רבי בשעת פטירתו באמרו "לבני אני צריך": למרות שעתה הנני עולה לסדר עבודה נעלה לגמרי, מ'מ, הנני זוכר אתכם, ואזכור אתכם בכל מקום בו אהי', ויתירה מזה, גם לי, בהעליות הכי נעלות, נוגעת עבודתכם - "לבני אני צריך", כלומר, לא זו בלבד שהבנים צריכים (זקוקים) לו, אלא יתירה מזה, שהוא צריך לבנים.

ולכן כל הענינים שבהם הי' נהוג לפנות לרבי, עומדים במקומם - "נר היא דלוק במקומו, שולחן יהא ערוך במקומו, מטה תהא מוצעת במקומה":

... וכל הדברים האלה "עומדים במקומם" - גם לאחר פטירתו יכול רבי לענות, ועונה הוא כמו קודם, ומשפיע עתה כמו קודם.

משיחת אחרון של פסח תשי"ד - תו"י עמ' 23

[נדוגמא לזה - מהעניין המובא בתניא מספר הזהר שע"י עבודת האתכפיא "אסתלק יקרא דקוב"ה", שהנח"ר הנגרם עי"ז למעלה הוא יותר מכל, ואף שאי אפשר לנו להרגיש את האור המאיר עי"ז להיותו מבחי' אור הסובב, מ"מ נמצא הוא כאן, וגם מסייע הוא לנו בעבודתנו, אלא שאינו באופן גלוי.]

וראה גם בתניא פרק מ"ח (סח, א): "ונקרא מקיף וסובב מאחר שאין השפעתו מתגלית בתוכם... רק משפיע בה בכחי' הסתר והעלם, וכל השפעה שבכחי' הסתר נקרא מקיף מלמעלה".

אמנם, כדי שאור זה הנגרם מעליית נשמתו של הצדיק ישפיע בקרבנו ממש באופן פנימי, צריך עבודה מצדנו כדי לקבלו ולנצלו לחיותנו בחיות רוחני. ולכן יש חשיבות גדולה ביותר ביותר לעבודתם ולפעולותיהם של חסידיו ומקושריו ההולכי בדרכיו אשר הורנו, כי כאשר הננו ממישיכים ומוסיפים בלימוד התורה, בהידור בקיום המצוות וכו' בזכות השפעתו של הרבי וכתוצאה ממנה, הרי שעבודתו נמשכת גם עתה ומוסיפה נחת רוח למעלה, ושוב פועלת היא וממשיכה ברכות והמשכות חדשות, החוזרות אלינו לחזקנו ולברכנו עוד יותר בגשמיות וברוחניות.

ת.

יום ההילולא

ביום ההילולא מעורר בעל ההילולא רחמים רבים על החסידים ועל נשיהם ועל בניהם, אלא שזוהי התעוררות רחמים רבים כללית. החסידים הקובעים ביום ההילולא עתים ללימוד התורה, מתורתו של בעל ההילולא, יחד עם התוועדות חסידית - עליהם יש התעוררות רחמים רבים מיוחדת, כיוון שזהו הפ"נ אשר החסידים מגישים לבעל ההילולא.

משיחת אור לכ"ד טבת תשכ"ג - תר"מ עמ' 15

וכמו כן הוא בכל שנה ושנה, בהגיע יום ההילולא אשר בו "נזכרים ונעשים" כל מעשיו, ונפעל מה שנעשה בפעם הראשונה, היינו שהוא ומעשיו מתעלים לדרגא גלילית באין ערוך לדרגתם הקודמת, וגורמים נחת רוח במקום עליון יותר - הרי שוב גורם הדבר להשפעה מחודשת של גילוי אלוקות וברכות למקום שבו חי ופעל, ובפרט לאלו המקושרים אליו וממשיכים בענייניו ובפעולותיו גם עתה.

זהו תוכנו של יום ההילולא, שהוא יום קדוש, מחמת התפשטות קדושתו של הצדיק למטה במיוחד ביום זה (מעין המבואר בעניין יום טוב ושבת, שהם "מקרא קודש", היינו שנמשך בהם מבחינת קודש העליון), ומסוגל לברכה יתירה לכאו"א מהשייכים אליו.

עומדים אנו בסמיכות ליום היארצייט, שבו נעשית עלי' גדולה ביותר אצל הרבי, ובמילא, גם אצל המקושרים אליו, כהבטחתו שנשיאי ישראל לא יפרדו מעל צאן מרעייתם. אלא שלזה צריך הכנה וכלי - עבודת התשובה - שינוי הרגילות, שע"ז מתעלים עם הרבי בכל עליותיו, ועוד ועיקר, שזוהי ההכנה לעלי' הכי עיקרית - ביאת המשיח.

משיחת ש"פ וארא תשי"א - תר"מ עמ' 183

ובעמדנו ימים ספורים לפני יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר אז הוא יום העלי' מדרגא לדרגא, כמרומוז בכ"מ ומבואר בכתבי האריז"ל.

וכיון אשר ע"פ דברי אדמו"ר הזקן (באגה"ק שלו סי' ז"ך וביאורו) ע"י התקשרות אל הצדיק, וצדיקא דאתפטר אשתכח כלהו עלמין יתיר מבחיוהי, רוח אייתי רוח ואמשיך רוח, חיים רוחניים והרהורי תשובה ומעש"ט, וכן גם במילי דעלמא.

מובן מזה שעליית הצדיק מביאה גם לעליית כל אלו אשר רוחם אמשיך רוח, עלי' במילי דשמיא ובמילי דעלמא,

וכל הקרוב קרוב - (ע"י ההתחזקות והוספה בהליכה בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו והליכה באורחותיו) - קודם לברכה.

וביחוד בצדיק נשיא ישראל, אשר בהיותו חי על פני האדמה הי' בהנהגה דאב לבנים לכל אחד ואחת מישראל, בדאגה לעניניהם דעוה"ז ולעניניהם דחיי עוה"ב, בשייכות והתקשרות דרבי וחסיד ועד להאופן - דמאור ואור, התקשרות פנימי' ועצמי'.

מכתב עשתי עשר חרש באחר לחרש תשכ"ד

בעמדנו עתה קודם יום ההילולא נוגע ביותר ענין ההתקשרות, ופשיטא, התנועה דשליטת היפך ההתקשרות ח"ו, לא להיות מנותק ונפרד ("אפגעריסן") ח"ו מהרבי, כמדובר לעיל שהבן אינו רוצה שאביו לא יהי' אביו ח"ו (וע"י ההתקשרות עם הרבי יכולים להצטרף אל העליות שביום ההילולא).

משיחת שי"פ וארא חסי"ב - תר"מ עמ' 219

לעורר ולפרסם בכל מקום ומקום שיעשו בעוד מועד את ההכנות המתאימות לכל הענינים ומנהגים הקשורים עם יום ההילולא (שכבר נדפסו בפרטיות) - בנוגע לתפלות היום; הוספה בלימוד התורה, כולל לימוד תורתו של בעל ההילולא; הוספה מיוחדת בנתינת הצדקה, וכו'.

ועוד וגם זה עיקר: לארגן שביום ההילולא תהיינה התוועדויות בכל מקום ומקום, באופן ד"ברוב עם הדרת מלך"...

משיחת שי"פ בא חסני"ח - תר"מ עמ' 268

סיפר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע: ביום כ"ד טבת תרס"ו - יום ההילולא של אדמו"ר הזקן - אמר כ"ק הרש"ב נ"ע, בנוגע לתפילה לרגל היארצייט: "אילו היו יודעים את גודל הענין של ה"אמן" מקדיש זה, כמה ברכה והצלחה הוא מביא לנפשי-רוח-נשמה-חיה-יחידה, ברוחניות ובגשמיות, בבני, חיי ומזוני לדורי דורות, היו באים כמה וכמה מנינים".

ובהמשך אמר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, "תלמיד ביום ההילולא של רבו עומד בהתקשרות של נפש-רוח-נשמה-חיה-יחידה שלו למורו ורבו".

ליקוטי ריבורים לה"ק ח"א עמ' 56

אע"פ שענין ההסתלקות-הילולא הוא סילוק הנשמה מהגוף, עלי' והבדלה מעוה"ז התחתון, הרי, איתא בזהר ש"צדיקא דאתפטור אשתכח בכלהו עלמין (גם בעוה"ז) יתיר מבחיהי", הן בנוגע להשפעה לתלמידיו ההולכים בדרכיו ואורחותיו, שמקבלים השפיעה "מבחי" רוח רבם העצמיית... ובפרט ע"י לימוד תורתו, כדברי כ"ק אדנ"ע ... לפני הסתלקותו: "איך גיי אין הימל און די כתבים לאז איך אייד" היינו, שע"י הלימוד בהכתבים שבהם הכניס את כל עצמותו, מתקשרים עמו גם בעלייתו השמימה בעילוי אחר עילוי, והן בנוגע להשפעה בעולם כולו...

ועד"ז בנוגע לעליית הנשמה ביום ההילולא בכל שנה ושנה ע"י אמירת הקדיש (שעי"ז נעשית עלי' שבאי"ע לעליות שמצד הסדר הרגיל ד"צדיקים אין להם מנוחה"... - שביחד עם עליית הנשמה בעילוי אחר עילוי, ניתוסף גם הגילוי וההמשכה למטה, לתלמידיו ההולכים באורחותיו, ועד לכל העולם, כמדוגש גם בנוסח הקדיש: "יתגדל ויתקדש שמי' רבא", "יהא שמי' רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי", היינו, שמתגדל ומתקדש שמו של הקב"ה "שמו הגדול" ("שמי' רבא"), בכל העולם כולו.

משיחת שי"פ עקב חסי"ג - תר"מ עמ' 150

בא' ממכתביו מבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר גודל הענין דשמירת יום ההילולא של צדיק בלימוד והתוועדות... ובהתוועדות שהתקיימה אז (ט' כסלו תרנ"ז) אמר כ"ק אדנ"ע: שמירת יום ההילולא בלימוד תורתו של בעל ההילולא ובעריכת התוועדות, היא, פדיון-נפש שנותנים לבעל ההילולא.

וע"פ האמור ישנה האפשרות עתה ליתן פדיון לאדמו"ר האמצעי - בהתוועדות שמתקיימת עתה, ובלימוד תורתו (לאחרי ההתוועדות, כשכל אחד יחזור לביתו), ללמוד ענין בא' מספריו של אדמו"ר האמצעי, בעל ההילולא. (ראה להלן בפרק "ובא השמש", המשך שיחה זו בשייכות להתקשרות להרבי עתה).

משיחת שי"פ ריצא חסי"א - תר"מ עמ' 105

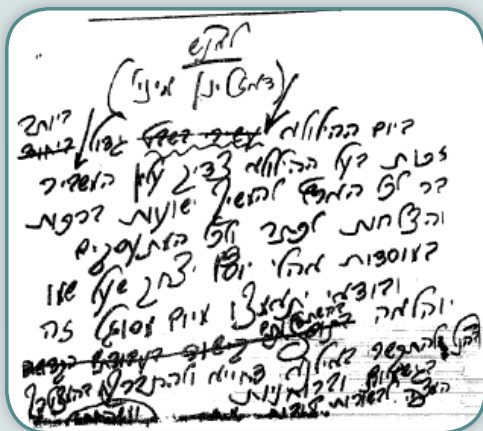
...וע"פ משנת"ל שענינה של התוועדות ביום ההילולא הוא נתינת פדיון לבעל ההילולא,

הרי נתנו "פדיון" לרבינו הזקן בעצמו...

בכל פעם שנותנים פדיון, לא נותנים סתם למי שיהי' ("אבי וועמען"...) ... ובודאי שענין זה "פועל ישועות", ולא רק ברוחניות, אלא גם בגשמיות ... ולאחרי כל זה - הנה אין איש שם על לב, ולא נפעלה שום הוזה, אלא נשאר המצב כמקודם ... כאשר נותן את הפדיון לרבינו הזקן, הנה בשעת מעשה גופא ה"ה נשאר לעמוד במעמדו ומצבו, באופן שמעלים ומסתיר ומגביל ומיצר, ויתירה מזה - אפילו מנגד!...

נמצאים כבר י"ג שנה לאחרי ההסתלקות של הרבי, והרי לאחרי י"ג שנה נעשים "גדול", "בר מצוה", וא"כ היו כבר צריכים להתחיל להבין...

משיחת ש"פ וראא תשכ"ג - שיחת קודש עמ' 160

לאנ"ש

ביום ההילולא (דאזלין מיינ') גדול ביותר זכות בעל ההילולא צדיק עליין המשביר בר לכל הארץ להמשיך ישועות ברכות והצלחות לכתר ולכל המתעסקים במוסדות אהלי יוסף יצחק שעל שמו. ובודאי יתאמצו מיום מסוגל זה והלאה בהשתדלותם בהנ"ל להתקשר באילנא דחייא ולהתברך ומשפחתם בהמצטרף בגשמיות וברוחניות. המצפה לבשורות טובות.

מספר הרה"ח ר' רפאל כהן ע"ה:

בט' כסלו, יום השנה של האדמו"ר האמצעי, הרבי מהורש"ב אמר "קדיש".

אחרי התפלה נתן הרבי כסף עבור קניית משקה והתוועדות וביקש שחלקו בין כולם את פרקי המשניות של שמו הקדוש של בעל ההילולא ושכל אחד ילמד, והוסיף: "הגם שהרבי האמצעי לא זקוק למשניות שלנו, אבל אנו מעוניינים ורוצים ללמוד עבורו משניות".

שמונת וסיפורים

הוא בחיים ויתיר מבחיוהי

מציאותה של הנשמה נצחית היא גם לאחרי ההסתלקות. וכאשר מדובר אודות נשמתו של נשיא ישראל - אזי מתבטא ענין הנצחיות שבנשמה גם בענין הנשיאות, כלומר, שפעולתו בעולם (שזהו תוכן ענין הנשיאות) היא גם באופן נצחי.

ובלשון הגמרא (סוטה יג, סע"ב): "מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש", כלומר, שגם לאחרי הסתלקותו של הנשיא הרי הוא "עומד ומשמש" - לסייע לכאן"א מישראל במילוי שליחותו של הקב"ה לעשות מהעולם "דירה" ו"גן" להקב"ה.

משיחת י' שבט תשמ"ג - תר"מ עמ' 890

לאמיתו של דבר, לא רק למעלה בעולם האמת ממשיכה נשמת הצדיק לחיות גם לאחר הסתלקותו, אלא גם בעולם הזה נמצאת וחיה היא.

כלומר: אין זה שהנשמה נמצאת בעולם העליון, בגן עדן, ורק שעי" התענוג הנעשה למעלה מעבודתה והשפעתה בעולם נמשכים אלינו השפעות אלוקיות, אלא שהנשמה **עצמה חיה היא בעולמו**, היינו שהיא עצמה ממשיכה להיות ולפעול כאן, אע"פ שאינה קשורה בגוף גשמי.

ויתירה מזו, אשר (מבחינה מסוימת) נמצאת היא בעולמו יותר מאשר קודם לכן, ובלשון הזוהר "יתיר מבחיוהי".

כי לא כח"י האדם מן השורה הם ח"י הצדיק. אצל אדם רגיל, גופו הוא העיקר ונפשו טפלה, ואפילו אם הוא עובד ה' בכל כח ועוז, מ"מ גופו תופס מקום חשוב אצלו. ולכן כשנפטר, שהגוף, שהוא החלק העיקרי שבו - או עכ"פ חלק חשוב, במידה שהיה הגוף

חשוב בחייו אצלו - מת ואיננו, הרי גם נשמתו מסתלקת ועולה למעלה, ומעתה היא חיה ונמצאת שם ולא בעולם הזה (ואע"פ שיש לנשמת הנפטר שייכות לקרוביו שבעולם הזה, וזהו ענין הקדיש ושאר העניינים שעושים לעילוי נשמתו וכו', ואף גם ששמחה בשמחתם ומצטערת בצערם, והנהגת הקרוב אלי' משפיעה עלי', מ"מ בעיקרה נסתלקה הנשמה מהעולם הזה).

שואלים קושיא: לשם מה הי' צריך להיות ענין ההסתלקות דכ"ק מו"ח אדמו"ר - הי' לנו יהודי שהראה נסים בגלוי, וא"כ, היו יכולים להמשיך ולסיים יחד עמו את מספר השנים שנתרו עד ביאת המשיח!?!...

- תירוץ על קושיא זו, אין לי. אבל, צריכים לדעת עכ"פ שהמציאות היא ש"צדיקא דאתפטר אשתכח בכולהו עלמין יתיר מבחיוהי", "היינו שגם בזה העולם המעשה... אשתכח יתיר" (מבואר באגה"ק) ובמילא, גם עכשיו ישנם הכחות של הרבי!...

משיחת מוצאי יום א' רחוק"ם סיכות תשי"א - תר"מ עמ' 22

כולנו צריכים לדעת, שהי' לנו רבי גדול וגם עתה יש לנו רבי גדול הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, שביקש ופעל וגם עתה פועל ברכה והצלחה ליהודים בכלל ולאילו הקשורים עמו בפרט.

מכתב ט"ו אלול תשי"י

וי"ל שזהו"ע דקדושה לא זזה ממקומה, ותשמישי קדושה בקדושתן הם עומדים כו', ומקום התורה והעבודה של צדיק בקדושתו הוא גם לאחר עלותו מחיי הגופות לחיים האמיתיים והארת אור עבודתו נשאר במקומו, די"ל שהמקום שבו למד ועסק בתורה, וכל כליו שהשתמש בהם לצרכי העבודה, קדושתו עליהם מחלקי בירורו בעולם.

ומביא על זה סיפור מאביו, בעל ההילולא דב' ניסן - "וראיתי פעם כי כ"ק אאמו"ר הרה"ק הכ"מ נכנס לחדר אביו כ"ק אאמו"ר צוקללה"ה זי"ע, והיו עוד סדרי החדר כמו שהיו בחייו (זה ה' בערך בשנת מ"ה או מ"ו), ונכנס ... לבוש בחגורה, ועמד אצל השולחן ... למול כסא שבתו, ושפתיו נעות כמדבר, ובכה הרבה..."

וביאור הענין:

ענין ה"קדושה" הוא - שקשור עם הקב"ה, "אתה קדוש ושמן קדוש". ולכן, הפירוש ד"קדושה לא זזה ממקומה" הוא - ללא שום שינוי כלל, דוגמת שלילת השינוי בעצמותו ית'.

וזהו דיוק הלשון "לא זזה ממקומה": "לא זזה" - בכל התוקף, ללא שום שינוי והזזה כלל: "ממקומה" - לא רק מקום כפשוטו, אלא מקום מלשון מעלה, שיש בוה כל העילוי כו'.

ומזה מובן שגם תואר הנצחיות הוא דוגמת תואר הנצחיות בעצמותו ית' - שאין זה תואר חיובי ... כי אם, באופן שלמעלה מגדרי הזמן, אלא, שאין לנו תואר אחר לענין זה, מלבד התואר דנצחיות.

וכאן רואים דבר נפלא ביותר - שתוקף הקדושה דצדיק ("קדושה לא זזה ממקומה") אינו רק בנוגע לכתבים וספרים כו', אלא אפילו בנוגע לכלי תשמישו, שולחן וכסא וכיו"ב - לאו דוקא שולחן שהשתמש בו לתורה ותפלה, אלא גם שולחן שהשתמש בו לעבודתו בעניני הרשות, "קדושתו עליהם מחלקי בירורו בעולם", ולא עוד, אלא שקדושה זו היא באופן ש"לא זזה ממקומה", היינו, שכלי תשמישו נשארים בכל תוקף מעלתם כמו שהיו בעת חיים חיותו בעלמא דין.

ועד כדי כך גדולה ההפלאה שבדבר - שענין זה בא בהמשך לביאור הענין דעשר ספירות, שגם הכלים הם בבחי' קיום עצמי כמו האור, ועל זה מביא את הדוגמא דתשמישי קדושה בקדושתן הם עומדים, עד לכלי תשמישו של צדיק שהשתמש בהם בעבודתו בעניני הרשות, שבקדושתם עומדים - בדוגמת הקיום עצמי דכלים דאצילות!!

ויש להוסיף, שאין זה דוגמא בלבד, אלא אותו הענין ממש - כמובן בפשטות ע"פ המבואר בתניא בנוגע לעבודת האבות, "האבות הן הן המרכבה", "שכל אבריהם כולם היו קדושים ומובדלים מעניני עוה"ז, ולא נעשו מרכבה רק לרצון העליון לבדו כל ימיהם", כמו המרכבה העליונה ממש!

וכל זה, כאמור, גם בנוגע לכלי תשמישו, שולחן כפשוטו, אשר, גם לאחר הסתלקותו נשאר שולחן כפשוטו, היינו, לא באופן שלקחו את השולחן ועשו ממנו ארון כדי להטמין בו את הצדיק (כפי שנהגו אצל כמה צדיקים), שאז נעשה ע"ד וכדוגמת הארון שאינו אלא לצורך הלוחות (גופו של הצדיק), כי אם, באופן שנשאר שולחן כפשוטו, ואעפ"כ, נשאר בו כל תוקף הקדושה כמו בעת שהי' הצדיק חי על פני האדמה, שלכן, "נכנס לחדר אביו ... ועמד אצל השולחן למול כסא שבתו" - באותו אופן שהי' רגיל להכנס ל"יחידות" ... שתוכנה, שבחי' היחידה של הנכנס ליחידות מחאחדת עם בחי' היחידה של זה שאליו נכנסים ליחידות...

משיחת ש"פ ורקא חסמ"ו - תר"מ עמ' 151

משא"כ הצדיק, אשר גם בחיים חיותו בעלמא דין, הגוף, ככל שאר ענייני העולם, אינו תופס אצלו מקום כלל, וכל מהותו הוא רק נשמתו, היינו אהבתו ויראתו לה', ועבודתו בהנהגת כלל ישראל – הרי גם לאחר שגופו נחסר מן העולם, ממשיכה נפשו הנצחית להתעניין ולעסוק בכל העניינים שבהם עסקה, התעניינה והשקיעה כוחותיה בהיותה בגוף הגשמי, ומוסיפה להיות קשורה אליהם.

וכמה דרגות ועניינים בעניין אופן הימצאותה של נשמת הרבי בעולמנו וקישורה עם הנעשה בו:

ומהי ההוכחה שענין החיים הוא באופן שהרוחניות היא העיקר, והגשמיות אינה אלא טפל בלבד (שאז "לא מת", אלא "הוא בחיים") - כאשר רואים ש"זרעו בחיים" ... ונמצא, שהעובדה ש"זרעו בחיים" מהוה הוכחה ש"אף הוא בחיים", כי, מה שנחסר אינו אלא לבוש גשמי, ותמורת זה נותנים לו לבוש אחר כו'.

וזהו הביאור בדברי הגמרא "יעקב אבינו לא מת .. וכי בכדי ספדו ספדייניא וחנטו חנטייא כו' .. מה זרעו בחיים אף הוא בחיים":

כאשר רואים שיעקב העמיד את "זרעו" בארץ מצרים (ולאח"כ בשאר הגלויות), ורואים שהם "חיים" בגלל היותם "זרעו" - הרי זו הוכחה שבמשך כל שנותיו היו אצלו חיים רוחניים, ואילו הגשמיות היתה לא רק ענין של טפל, אלא לבוש בלבד, ובמילא, הנה גם כאשר החליפו הלבוש, נשאר אצלו ענין החיים בתקפו, והשינוי אינו אלא מלבוש זה ללבוש אחר.

מישחת י' שבט תשכ"ו - תר"מ עמ' 27

...ועל דרך הצחות, בשים לב שמוסדות וענייני כ"ק מו"ח אדמו"ר קיימים עכשיו בכל קצוי תבל, אין מקום כלל לומר ששקע שמשו, שהרי השמש במציאותה תמיד ורק עוברת ממקום למקום, מחצי כדור הארץ לשני, וכיון שמפעליו חיים וקיימים בכל מקום, הרי אורה מאיר ופועל תמיד.

מכתב ר"ח מני"ח תשי"ח

א. "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים": על אף כל החסר אצלנו במצבנו הרוחני בכלל, ובעניין ההתקשרות בפרט - כדברי הרבי שהיום (לאחר הסתלקות כ"ק אדמו"ר מוהר"י צ"נ"ע ביו"ד שבט תש"ו) צריכים יגיעה גדולה יותר כדי להתקשר אל הרבי - הרי לאחר כל זה הנונו עדים לתופעה מדהימה, אשר גם הדור החדש אשר "לא ראה את יוסף" הנהו מקושר אל הרבי.

הדבר מתבטא באופנים שונים - הן בחייהם הפרטיים של החסידים בימינו, והן ובייחוד בזה שדווקא לאחר ג' תמוז גברה התשוקה לצאת לשליחות, וגם פעולות השליחות עצמן התגברו והתרחבו הרבה יותר מאשר קודם לכן.

ואם כי בלי ספק זוהי תוצאה מפעולתו של הרבי בזה בחיים חיותו בעלמא דין, אשר קבע בנפש עדת חסידי תב"ד את רגש החובה והזכות בעבודת השליחות (ובאמת גם המשך עבודת השליחות מכח פעולת הרבי בחיים חיותו היא ביטוי להמשך ענייניו, שהם חייו, גם לאחר ההסתלקות), הרי מובן לכל בר דעת שנדרש הרבה יותר מזה כדי שזוג צעיר אשר "לא

ראה את יוסף" יפריש עצמו מהעולם הזה ויקדיש את חייו, במסירות נפש ממש, למלא את שליחות כ"ק אדמו"ר במקומות הכי נידחים, ובתנאים בלתי נוחים, ויותר מזה.

זהו הביטוי בפועל ממש לכך ש"זרעו בחיים", המוכיח ומכריז אשר "הוא בחיים" - כלומר שרוחו ממש פועלת עתה בעולמנו זה, דבר שמתבטא בחיי מקושריו ההולכים בדרכיו.

ב. יתר על זה: כל מי שהרבי יקר בעיניו, באיזו מדה שלא תהיה, גם אם מעולם לא ראה את הרבי, הרי הוא מייקר את החפצים שיש להם שייכות לרבי, כגון הדולרים והקונטרסים שהרבי חילק, ומחשיבם לנכס קדוש. וכל כך למה? לפי שיש בליבו האמונה והרגש שחפץ או ספר שהיה שייך לרבי, כבעבר כן עתה יש בו מקדושת הרבי, והוא חפץ "חיי" שיש בו גם עתה לשמש מגן ולהוסיף ברכה והצלחה.

וכסיפור הידוע, שכשברח אדמו"ר הזקן ממלחמת נפוליאון הקפיד לקחת עמו את כל חפציו, ולאחר שיצא לדרך והתברר שנשכח זוג נעלי בית ("פאנטאלפ") - שלח שליח במיוחד להביאם, כיון שכל חפציו של צדיק יש בהם מקדושתו של הצדיק, ולכן לא רצה אדמו"ר הזקן שחפציו יפלו בידי נפוליאון (שאכן בהגיעו לשם ניסה להשיג חפץ כלשהו מחפצי אדמו"ר הזקן).

במילים אחרות: כל דבר שהיה שייך לרבי, גם "פכים קטנים", ואף לאחר שנתנם למי שנתן, עדיין שורים בו רוחו וקדושתו של הרבי, בבחינת "קדושה לא זזה ממקומה". וכשם שנשמת הרבי חיה היא - כך גם כל הדברים השייכים אליו חיים הם. וכשהוא לומד בקונטרס שהרבי העניק לו, או נושא דולר או חפץ שניתן לו - באותה שעה נענה לו הרבי ממקומו ועוזר לו בענייניו ברוחניות ובגשמיות.

למרות ש"ספדו ספדנייא וחנטו חנטייא", וזהו מעשה שהי' במציאות, וכאמור, שנעשו כמה ענינים ע"פ שו"ע - אזי "אף הוא בחיים". ולא כמו אלו שרוצים "לדלל" ("פארוואסערן") את הענין ... אלא הגמרא משווה את שני הענינים, באמרה, "מה זרעו בחיים" - הנה באותו אופן "אף הוא בחיים". וזהו מענה על השאלה "וכי בכדי ספדו ספדנייא וחנטו חנטייא"!

והביאור בזה - ע"פ מ"ש אדמו"ר הזקן באגה"ק ... "שחיי הצדיק אינם חיים בשריים, כי אם חיים רוחניים" ... ועפ"ז מובן, שלמרות העובדה ש"ספדו ספדנייא וחנטו חנטייא", הנה "יעקב אבינו לא מת": "חנטו חנטייא כו" - היא פעולה שנעשית עם גשמיות הגוף ... אבל כאשר מדובר אודות צדיק שחייו אינם חיים בשריים אלא חיים רוחניים, שהם אמונה יראה ואהבה ... הרי מובן, שגם כאשר נוטלים ממנו את החיות הגשמי, שנחשב אצלו לדבר הטפל, אי אפשר לקרוא מצב זה בשם "מיתה" - "לא מת", כיון שנשאר החיות הרוחני שהוא העיקר אצלו.

... ומובן שכאשר פושטים לבוש אחד ולבושים לבוש אחר, לא נחסר בענין החיות.

משיחת י"א שבט תשכ"ד - תר"מ עמ' 23

וכיון שהוא רועה נאמן, כהוכחת בחינה זו ... "אף להלן עומד ומשמש" ואינו עוזב זאת מרעיתו, ע"ד שהי' בחיים חיותו בעלמא דין, הן בנוגע לענינים השייכים ל"ראש", ועד לענינים השייכים ל"רגל" ועד אפי' לענינים השייכים ל"ציפורניים" ו"שערות".

ועד שרבינו הזקן - מתחיל ומייסד תורת חב"ד - מוסיף שאדרבה: מ"ש בוזהר ד"צדיקא דאתפטר אשתכח ככולהו עלמין יתיר מבחיהו" - הכוונה בזה גם בעולם הזה הגשמי. וכדי שבל נחשוב שאין זה אלא בנוגע ל"מילי דשמיא" - ממשיך ומסביר, שזהו גם "במילי דעלמא".

משיחת י"א שבט תשכ"ד - תר"מ עמ' 73

ג. ועוד בה שלישיה, **שהרבי עצמו בחיים**. כלומר: לא זו בלבד שרוחו פועלת ע"י זרעו או ע"י הענינים השייכים אליו, אלא שנשמת הרבי היא עצמה נמצאת בעולמנו, הן במקום שבו שכן ודר בחיים חיותו בעלמא דין, ועל אחת כמה וכמה - בהתקשרותה בגופו הקדוש. כך כותב אדמו"ר הזקן באגרת הקודש סימן ז"ך וביאורו: כן אמר וכתב

כ"ק אדמו"ר בנוגע לרבי הקודם; וכן אמר וכתב כ"ק אדמו"ר מוהר"י"צ בנוגע לאביו אדמו"ר מוהרש"ב שראהו נכנס ליחידות בחדר אביו אדמו"ר מהר"ש כמה שנים אחר הסתלקותו.

במילים פשוטות, "הוא בחיים" פירושו: מה שמייצג "חיים" - ידיעה, הבנה, רגש, ראייה, שמיעה - הוא עתה כמקודם.

(כ"ק אדמו"ר שליט"א בכה, ואח"כ המשיך): כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר: תורת החסידות פעלה שהרבי אינו מבודד, וחסידיים אינם מבודדים ("דער רבי איז ניש עלענט, און חסידים זיינען ניש עלענט"), היינו, שהרבי משגיח ונוגע לו כל פרט ופרט שבחיי החסידים, וגם עתה, כשנמצא בדרגא נעלית יותר, משגיח הוא ונוגע לו כל פרט ופרט שבחיי החסידים, ובמילא, ישנה הנתינת-כח להמשיך בכל הענינים שהרבי תובע ודורש מאתנו.

ואדרבה: כיון שכוונת ההעלם היא בשביל הגילוי, צריכים עתה להתעסק בכל הענינים שהרבי תובע בתוספת כח.

משיחה מוציא פסח שני תשי"ז - תר"מ עמ' 49

הכוח שממשיך הרבי ע"י תורת החסידות - נמשך וניתן לנו גם עכשיו, ללא שינוי מצדו, וגם אצלנו לא נעשה שינוי שנחשוב שהרבי לא נמצא אתנו, ח"ו,

- אלה שהכירו את הרבי במשך שלושים שנות נשיאותו, יודעים, שהרבי לא יעזוב את החסידים שלו שישארו לבדם...

בודאי שהרבי מנהיג את העולם כולו, ואנ"ש בפרט, ומעורר רחמים רבים וכו', כמו שה' עד עתה, ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז.

משיחה ש"פ תרומה תשי"ז - תר"מ עמ' 16

בהסתלקותם של צדיקים ישנם שני קצוות: הסתלקות הצדיק בגשמיות, קשורה עם הסתלקותו ועלייה ברוחניות - הינו עולה בעילוי אחר עילוי, עד לשרשו ומקורו הראשון, ל"עצמיות" שנעלית לגמרי מ"גילוי" (ולכן אין הצדיק בעולם באופן גלוי): אולם לאידך, כל "עצמיות" הצדיק היא (לאחר פטירתו) באופן של "אשתכח בכולהו עלמין" (עד לעולם הזה). ולכן ניתן לקבל ממנו "יתיר מבחיוהי".

לקוטי שיחות חכ"ו עמ' 205

ובהנוגע אלינו - הוא בחיים: כל מה שמבטא עבורנו חיים, חיו של הרבי, נמצא גם עתה. הרבי יודע את הנעשה עמנו, רואה ושומע אותנו, שמח וכואב יחד עמנו, נושא רינה ותפילה בעבורנו, הכל כמקודם ועוד יותר.

ועניין זה מצינו בדברי חז"ל המובאים ברש"י פ' חוקת (כ), (טו) ש"האבות מצטערים בקבר כשפורענות באה על ישראל". וכמסופר בארוכה במדרש איכה, ונעתק בקינה "אז בהלוך ירמיהו על קברי אבות", על צער האבות והאמהות בעת חורבן בית המקדש.

והנה גם בחיים חיותו בעלמא דין ידוע שהרבי, כהרביים שלפניו, ענה אל הפונים אליו במחשבה, הן בבקשה, הן בעצה והן במחשבת התקשרות וכיו"ב, וכידוע מסיפורי חסידים, וכמובא גם משיחות כ"ק אדמו"ר, אשר נענו לשאלתם מיד כשכתבו ושלחו מכתב לרבי, עוד לפני שהגיע ליעדו.

ועל אחת כמה וכמה עתה, שאין נשמת הרבי מוגבלת בגוף, שבוודאי נענה הוא עוד יותר לכל הדורש. ויתירה מזו, ע"פ מה שכתב אדמו"ר הזקן באגרת הקודש סימן ז"ך וביאורו, שגם משפיע הוא יותר מפנימיות נשמתו.

ומפעם לפעם, ורבות פעמים, רואים אנו את פעולותיו הפלאיות של הרבי, תשובותיו לשאלות ולבקשות ממנו, מילוי בקשות שאנו מבקשים לעורר רחמי שמים עלינו, ומעורבותו בעניינים שונים.

ויתירה מזו, אשר כשם שידועים כמה וכמה סיפורים בחיים חיותו של הרבי בעלמא דין שהרבי הזה דברים שונים, ושלה את שלוחיו וכיו"ב לפעול באמצעותם ישועות ברחבי העולם, כן ידועים גם עתה, לאחר ג' תמוז, כמה וכמה סיפורים שבהם הופיע הרבי מעצמו (מבלי לבקשו ע"י פ"נ וכיו"ב), כעין "ביקור בית", לתת יד עזר ולהציל יהודים בכל מרחבי העולם, גם כאלו אשר מעולם לא ראו ולא שמעו על הרבי ועל ליובאוויטש.

באחד מלילות חנוכה, בשנת תר"נ, התאספו מורי החסיד רשב"ץ, החסיד ר' הענדל והחסידים ר' אהרן ור' יקותיאל מדוקשיץ והחסיד ר' זלמן והפליגו בזכרונות ימי קדם, עת היו אברכים ונוסעים אל אב-הסבא, ה"צמח צדק". בתוך כך התרומם לפתע ממקומו החסיד ר' זלמן והחל לנגן ניגון ידוע של אב-הסבא בו היה מתפלל מוסף של ראש השנה. כל הנוכחים עמדו ממקומם והצטרפו לשירתו.

כשהגיעו לאותה "תנועה" ידועה, בה היה אב-הסבא, ה"צמח צדק", אומר המלים "אשרי איש שלא ישכחך וכן אדם יתאמץ בך", נכנסו כולם להתלהבות גדולה, פניהם להטו ודמעות נזלו על לחייהם. היה נראה לכל שאנשים אלא חיים כעת מחדש אותם רגעי אור וקודש, ואין ספק שכל אחד מהם חש באותו רגע שהוא עומד ליד הרבי, רואה ושומע את הרבי בתפלתו... וכשגדלתי והתחלתי ללמוד חסידות ולהבין יותר מהי ההתקשרות של חסיד לרבי, הבנתי היטב שדביקות מחשבה כזו של חסידים לרבי, אכן יש בכוחה לפעול שהרבי יבוא אל אותם חסידים...

אמת, בחיים המבוהלים הנוכחים, קשה מאד לתאר ולהבין את הדבר, כיצד בכוחה של דביקות המחשבה להגיע כל כך רחוק. ברם בחיים המתונים והזכים של אז הבינו והרגישו בדבר היטב.

לקוטי ריבורים לה"ק ח"א ע' 158

בחג הגאולה האחרון בחיים חיותו בעלמא דין הוצרך כ"ק מו"ח אדמו"ר להבהיר ("באווארענען") ולומר שעניני קדושה נצחיים הם, והוסיף לפרש בפרטיות (שלא יהי' מקום לטעות בכונתו) הענין דחיים ארוכים, חיים אמיתים שאין להם הפסק, כדי שלא נחשוב כפי שנראה בעיני בשר ח"ו (שהרי מציאות כזו אינה שייכת כלל בקדושה), אלא נדע שגם לאחר ההסתלקות ישנו ענין החיים ללא הפסק, חיים נצחיים, אצל נשיא הדור, ועל ידו נמשך חיים נצחיים לכל הדור, ולכן, גם עכשיו יכול וצריך כאו"א (לא רק לחיות בעצמו, אלא גם) להחיות אחרים בעניני קדושה.

משיחת ש"פ חוקת תשי"י - תר"מ עמ' 120

ועד"ז שמצינו בנוגע לפדיון נפש - כידוע אצל חסידים שכאשר כותבים פדיון ושולחים אל הרבי, נפעלת כבר הפעולה גם אם הפדיון לא הגיע עדיין לידי הרבי ובמילא לא ראהו בעיני בשר. - על החסיד לעשות את שלו, להתמסר אל הרבי ולסמוך עליו, וכאשר הוא עושה את שלו ומצדו אין שום מניעות, אזי נפעל כבר הענין ע"י הרבי.

ועד"ז בנדוד"ד, שכאשר החסיד שואל אצל הרבי, מתמסר אליו וסומך עליו, כך שמצדו אין שום מניעות - אזי מקבל את ה"מענה" של הרבי גם כאשר הרבי אינו אומר לו בפירוש.

משיחת ש"פ פנחס תשי"א - תר"מ עמ' 238

ויש להוסיף בזה עוד ענין - שגם אלו שמאיזו סיבה שתהי' נתעכבו משלוח הפ"נ, והוא הגיע רק לאחר הנסיעה ל"אהלה", או שנשלח רק עכשיו, או שעדיין לא נכתב וישלח רק מחר, כולל "מחר לאחר זמן" - בודאי שנשיא דורנו כבר נותן להם את כל הברכות...

ועד"ז בנדוד"ד, אלו שעדיין לא הגיעו הפדיונות שלהם - שנשיא דורנו נותן להם את כל הברכות, ובוודאי שהוא יודע מה שהם יכתבו, במכ"ש וק"ו מזה שעוד קודם שעלה למרום הוא ידע ענינים כאלו, ועאכו"כ לאחר שיעלה למרום.

משיחת ה' תשרי תשמ"ט

כתיב "מפי עליון לא תצא הרעות". וכיון שאי-אפשר שיהי' "הטוב" אא"כ כשנמצאים יחד עם כ"ק מו"ח אדמו"ר, הרי בודאי שנמצא אתנו כמקודם, והשינוי אינו אלא בנוגע לגילוי והעלם, שמקודם הי' אתנו בגילוי, ועכשיו נמצא אתנו בהעלם, ולכן עכשיו יש צורך להביא ראי' מדברי הגמרא - ש"אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים", ולזה יש צורך בלימוד תורתו, "שאומרים דבר שמועה מפיו שפתותיו דובבות כו". אבל לאידך, העובדה שעכשיו נמצא אתנו בהעלם וצריכים להביא ראי' על זה - אינה פועלת חלישות בעצם הענין כלל וכלל!

משיחת ש"פ שלח תשי"י - תר"מ עמ' 107

כלל זה (ש"לאחר י"ב חודש . . נשמתו עולה ושוב אינה יורדת") הוא אצל מי שאינו בעל- הבית על עולם ומלואו, משא"כ צדיקים שנמסרו להם מפתחות של חי', גשמים ותחיית המתים [מפתחות כאלו ששנים מהם בבת-אחת אינם נמסרים לאחד, ואעפ"כ ראינו שלצדיקים נמסרים גם מפתחות אלו בבת-אחת], והם בעלי-בתים על הכל, הרי עאכ"כ שיכולים לבחור לעצמם את מקומם, להיות היכן שמוצאים לנכון שכך טוב יותר.

ובנוגע לכ"ק מו"ח אדמו"ר - בודאי שגם עתה רצונו להיות כאן, יחד אתנו...

וכיון שזהו רצונו של הרבי - בודאי יהי' יחד אתנו, וכמ"ש התוספות ש"כשהיא (הנשמה) רוצה היא יורדת".

משיחת י' שבט תשי"א - תר"מ עמ' 204

ומוכן שכן הוא גם לגבי מכתבי שמחה, שכשם שהרבי הביע שמחתו והשתתפותו בכתיבת מכתב ברכה לבר מצווה ולבת מצווה, ללידת בן או בת, לחתן וכלה ועוד, הרי כאז כן גם עתה מברך הוא ממש את המבקשים ברכתו, ומשתתף בשמחתם.

ידוע ומפורסם אשר בעת שמחת נשואין קומען נשמות האבות מן העולם האמת, ביז ג' דורות למפרע איז בכל ישראל, און פאראן וואס מער און מער, וואס אין דעם איז מדריגות שונות, ובתור הזמנה לנשמות הצדיקים הוד כ"ק אבותינו רבותינו הק' אשר יבאו אל החופה ולברך את הזוג, וועט מען איצט ריידין א חסידות... האומר שמועה בשם אומרו יהא רואה כאלו בעל השמועה עומד לנגדו.

ספר המאמרים תרפ"ט עמוד 80

בחתונת ר' שניאור בן ר' נחום בן אדמו"ר האמצעי חתן הצ"צ, הכריז הצ"צ שיהי' הס, און מען זאל זיך היטען פון אהרהור עבירה. דער זיידע קומט. כעבור איזה משך זמן אמר: "חתן הרכן ראשך. דער זיידע וויל דער בענשען".

רשימות היומן חורף תרצ"ג

אאמו"ר אמר: אצלי ברור, שכאשר יהודי חסידי יושב בביהמ"ד ולומד או חוזר חסידות ברכים - הרי זו שמחה אצל זקניי, ושמחה זו מספקת לו, לבניו ולבני בניו, רוב טוב בגשמיות וברוחניות.

היום יום יג אדר"ב

בשמחת התנאים של בתו של הרב הקדוש (ר' אהרן מקארלין), שנסתלק בצעירותו, הנה הרב המגיד סידר את שמחת התנאים, לקריאת התנאים כיבד הרב המגיד את הרב הקדוש ר' מענדל מהאראדאק, שהוא יקרא את כתב התנאים. בעת שקרא את שם הכלה "בת ר' אהרן" נפל והתעלף. לאחר שהקיצוהו שאל הרב המגיד את ר' מענדל למה נפחדת? הלא הכרת את הרב ר' אהרן? ויענהו, נכון, אבל אף פעם לא ראיתיו עם לבושים כה מאירים.

באור החסידות

סיפר הרב יעקב לנדא ע"ה:

איזה זמן אחר הסתלקות כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, הנה מלבד זאת שעולמי חשך בעדי, הייתי במצוקה כלכלית נוראה. החלטתי ללכת לאוהל הק' ולהשיח את צרתי לפני הרבי, כפי שהייתי נכנס לחדרו בהיותו פה עמנו, ואכן כן עשיתי. נכנסתי לאוהל ושפכתי מר שיחי.

בחזרתי מהאוהל פגשני מכר והציע לי איזה עסק... אך לא הי' לי הכסף. לאחר איזה היסוסים הלכתי לכ"ק אדמו"ר מהור"צ נ"ע לבקשו לעזור לי. הוא נתן לי עצה מהיכן להשיג הסכום שהוצרתי.

כשחזרתי אליו וספרתי לו מההצלחה בעסק זה, אמר לי: "אבא בא אלי ואמר לי, יענקל הי' אצלי היום, הרחמנות גדולה עליו, צריכים לעזור לו. הרגשתי מאד לא טוב שאיני יכול לעזור, ואז עלה ברעיוני מאיפה תוכל להשיג. טוב, תודה לה' שהרווחת".

עוד סיפר:

בעת הסתלקות כ"ק הרבי הרש"ב נ"ע הייתי חולה והעלימו ממני דבר פטירתו. כשנדע לי מזה לא מצאתי מקום נוחם לנפשי. הלכתי לאוהל, ובהפ"נ כתבתי שהיות והרבי איננו איתנו עלי אדמות, הנני מבקש שלכה"פ אזכה להיקבר בתוך חמישים אמה מהאוהל.

למחרת אמר לי בנו כ"ק הרבי הרי"צ נ"ע, שאבא הי' אצלי אתמול וביקש למסור לך שתפסיק לדבר... שאלתיו על איזה... מדובר, ויענני "זה הנך צריך לדעת בעצמך..."

הביקור בבית הרפואה

מספר הרב מרדכי גוטניק מאוסטרליה: אחד מחשובי החברים בקהילתנו, אייזיק בענקי שמו, סיפר לי בעיצומו של יום הכיפורים, כשדמעות בעיניו, מה שאירע עמו רק שבוע קודם לכן, בעת ביקורו בארץ ישראל כדי להשתתף בחתונת נכדתו.

בבוקר יום החתונה הלך אייזיק אל הכותל המערבי יחד עם עוד מהמשתתפים בשמחה. בעת שהותו שם הניח תפילין בדוכן החב"די, ובהשפעתו עשו כן גם שאר בני החברה.

באותו ערב, בעת שמחת הנישואין, לקה אייזיק באופן פתאומי בשבץ מוחי והוכה לבית הרפואה. צד אחד של גופו שותק וניטלה ממנו יכולת הדיבור.

כשסוף סוף נרדם, חלם אייזיק שרב בעל הדרת פנים הגיע לבקרו. בחלומו שאלו הרב אם הניח תפילין באותו יום, והוא ענה בהתלהבות, שאכן הניח תפילין ליד הכותל המערבי. הרב ביקשו שיוכיח לו שאכן הניח תפילין, והוא - בחלומו - הפשיל את שרוול חולצתו, והראה לרב את הסימנים שהותירו הרצועות על ידו. פני הרב אורו בחיוך רחב, והניח את ידו על זרועו של אייזיק וברכו: "היה בריא!"

בבוקר המחרת התעורר אייזיק כשהוא בריא ושלם, ולתדהמת הרופאים ובני המשפחה דיבר והלך על רגליו כרגיל, כאילו לא אירע דבר!

אחר כך, כשראה את תמונת הרבי, הכירו שהוא הרב שהגיע בחלומו וברכו.

וסיים: "הרי הנך רואה אותי כאן בבית הכנסת..."

הרבי השתתף בחתונה

מספר הרב יוסף יצחק ביסטאן מפלורידה:

בסוף חודש אדר ב' תש"ס השאתי את בתי למזל טוב. החתונה נערכה בעיר מיאמי ביטש שבמדינת פלורידה. בעמדי תחת החופה שמתי לב שהגיע אחד מידידי בית אבא, ר' ה., משכונת פלטבוש שבניו יורק. התפלאתי מאוד על בואו לחתונה. לא שיערתי שיטריח את עצמו כל כך לבוא מניו יורק לפלורידה.

לאחר החופה, סיפר לי ידידי ר' ה. את סיפורו המופלא שהביאו לחתונה:

לפני שנים רבות, כשאני ואביך כבר נעשינו ידידים טובים, חלפו כבר כמה שנים מאז נישואי ועדיין לא נפקדתם. כשראיתי כך, החלטתי לנסוע לקראון הייטס כדי לבקש עבורך ברכה. ידעתי מתי לערך אמור הרבי לצאת מ-770 לעבר המכונת המחכה בחוץ להסיעו לביתו, והתכוונתי לגשת לרבי ולבקש את הברכה ממנו בדרכו למכונת.

כשהרבי יצא מהבנין, ניגשתי אליו וביקשתי ברכה לזרעא חיא וקיימא "עבור יוסף יצחק בן צוועטל גיטל וזוגתו ביילא רחל בת דבורה". בשמעו את שם אמה של זוגתך הוסיף הרבי מיד ואמר "דבורה לאה", והמשיך ואמר "אבל הרי כבר נתתי להם ברכה...".

עניתי לרבי שאני מבקש עבורם ברכה "חזקה". חזר הרבי והביט ואמר לי בזה הלשון: "אני מבטיח לך שאני ואתה נרקוד בחתונה". שאלתי את הרבי: "הרבי ירקוד? הרי הרבי אינו נוהג ללכת לחתונות". ואז הביט בי הרבי, בפעם השלישית, ואמר: "אל תדאג, אנחנו נרקוד ביחד בחתונה של היילוד" ("דעם חתונה פון דעם קינד"). שאלתי את הרבי: "אני והרבי"? והרבי חזר על זה פעם נוספת.

כך הסתיימה הפגישה ההיא עם הרבי, ואני שמרתי בלבי את הבטחת הרבי. לאחר ג' בתמוז נזכרתי בדברים שאמר לי הרבי, והתקשיתי להבין את כוונתו הקדושה בהבטחתו לי שנרקוד בחתונה. עכשיו, שאלתי את עצמי, איך באמת ירקוד הרבי בחתונה?...

בליל שבת, כ"ד באדר ב', חלמתי חלום נפלא. בחלום ראיתי את הרבי ואת אביך ר' יידל ע"ה, והרבי אומר לי בחלום את המילים האלה: "הרי הבטחתי לך שנרקוד בחתונה". לא עניתי, והרבי שאל אותי שוב: מדוע אינך הולך לחתונה, והרי עשינו עסקה שנרקוד ביחד בחתונה?

כשהתעוררתי מהשינה, לא שמתי לב לדברים שנאמרו לי בחלום.

במוצאי אותה שבת חלמתי חלום שני: הרבי בא אלי שנית, הפעם ללא אביך, ופונה אלי ושואל: "מדוע אינך נוסע לחתונה?" עניתי לרבי בחלום, שאני נמצא כבעיה כספית, ואין לי כסף לנסוע. ענה לי הרבי: "לחסידים מעולם לא היתה בעיה של כסף". אמרתי לרבי: "אבל אני לא חסיד". השיב לי הרבי: "אתה כן". כך הסתיים החלום השני.

גם לחלום זה לא ייחסתי חשיבות רבה, אך במוצאי יום ראשון חלמתי חלום שלישי. גם הפעם פנה אלי הרבי בבקשה שאסע, וגם הפעם עניתי לרבי שאין לי כסף לנסיעה. אך הפעם אמר לי הרבי: "דו וועסט האבן די געלט" [יהיה לך הכסף].

בצהרי יום שני הלכתי כהרגלי למקום עבודתי, ובדרך פגשתי חבר ותיק. כשראה אותי שאל מיד:

“אני רואה שמשהו מטריד אותך. מה קרה?” ענית, שלא קרה משהו מיוחד. לא ישנתי כמה לילות. אך ידידי לא הרפה ממני, ואמר: “קח ארבע מאות דולר, צא לנוח מעט בפלורידה ותחזור לעבודתך בחיות מחודשת”. בתחילה סירבתי להצעתו בתאונה שאין לי כוח וזמן לצאת לחופש, אך הוא ניסה שוב: “אם אין לך זמן, אולי תיסע רק ליום אחד”. ענית לו שאין לי זמן לצאת גם ליום אחד. ידידי הניד בראשו ופנה לדרכו.

כשהגעתי לביתי, פנתה אלי אשתי ושאלה אותי: מדוע אינך מתקשר לר' יוסי ביסטאן לאחל לו מזל טוב לרגל החתונה? הרי הוא משיא את בתו בעוד יומיים!

באותו רגע תפסתי פתאום את כל מהלך הדברים שקרו עמי בימים האחרונים: החלומות המופלאים; הפגישה ברחוב עם ידידי שהציע לי פתאום כסף לנסיעה לפלורידה; הבטחת הרבי מלפני שנים רבות שנקוד יחד בחתונה. התעוררתי לפתע וחשבתי לעצמי: אולי באמת אסע לחתונה?

התקשרתי מיד לידידי ושאלתיו אם ההצעה שהציע לי באותו יום ברחוב עדיין בתקפה. ידידי ענה לי בחיוב, ומיד התקשרתי להזמין כרטיס טיסה וחדר בבית מלון. התברר לי שהטיסה והשהייה במלון למשך לילה אחד יעלו שלוש מאות דולר בלבד. התקשרתי שוב לידידי ואמרתי לו שע"פ החשבון אזדקק רק לשלוש מאות דולר, אך הוא הגיב מיד: “איך תבוא לחתונה בלי מתנה? תן את היתרה כמתנה להחתן והכלה. וכך הווה – נטלתי ממנו את הכסף ויצאתי לדרכי”.

והנה – מסיים ר' ה. את סיפורו המופלא – אני כאן, משתתף בחתונת בתך, כדברי הרבי אלי לפני שנים...

...ישנם כאלה שפוחדים שלאחרי ההסתלקות נעשה “במתים חפשי”, אבל, האמת היא שלא על כולם נאמר “במתים חפשי”, כמבואר בספר חסידים שצדיקים שנקראים חיים אפילו במיתתם אינם כשאר המתים (ככל אדם) שהם חפשי מן המצוות, אלא גם לאחרי ההסתלקות יש להם כל החיובים כמו שהיו מקודם.

ועפ"ז יש לבאר מ"ש בגמרא שלאחרי הסתלקותו של רבינו הקדוש הי' בא לביתו בכל ערב שבת לקידוש היום, ובספר חסידים מוסיף שהי' “פוטר את הרבים (בני הבית) ידי חובתן בקידוש היום” (אף שמי שאינו מחוייב בקידוש היום אינו יכול להוציא י"ח את החייבים) - כיון שרבינו הקדוש אינו בכלל שאר המתים שהם חפשי מן המצוות, אלא יש עליו החיוב דקידוש היום (וכל שאר החיובים) כמקודם.

ועפ"ז מובן גם הסיפור שמובא בעמק המלך שצירפו את אברהם אבינו כעשירי למנין - כיון שאינו בכלל שאר המתים שהם חפשי מן המצוות.

וההסברה בזה - שאצל נשמות כלליות, אשר, כל ענינם במשך כל ימי חייהם הי' שמסרו עצמם לגמרי עבור תלמידיהם ומקושריהם וכלל ישראל, אין שום סיבה צדדית שתוכל להפרידם מענינם העיקרי, כך, שגם עכשיו לא יפרדו מעל צאן מרעיתם - שנמצאים גם עכשיו בעלמא דין וחייבים בכל עניני התומ"צ - לעזור ולסייע להם בכל עניניהם, כאמור, לפטור את הרבים, ולא שייך אצלם הענין ד"חפשי", אלא הם חייבים בכל הענינים כמקודם, ואדרבה, ביתר שאת, כיון שנתבטלו הגבלות הגוף... (וראה בהערות לשיחה).

סיפר הר"ר משה ש"י הערסאן: בחודש תשרי תשמ"ט נכנסו לגעה"ת המזכיר הרחי"ק, מר דוד טשיס, האדריכל ואני, להראות לכ"ק אדמו"ר תוכנית הבניה של הרחבת 770. כשכ"ק הביט בתוכנית וראה איך שמתכוננים להגביה הביהכנ"ס לגובה של הרחוב, הגיב: "ניין, דער שול דארף זיין אונטערן וואו דער שווער האט געדאווענט". הרחי"ק הצביע לעבר הזאל ב-770, ושאל "דער רבי מיינט צו זאגען דעם קליינעם זאל? (בהבנין של 770). ואמר כ"ק בקול חזק: "ניין! איך מיינ אונטען, וואו מ'האט היינט געליינט קריה"ת, וואו דער שווער האט געדאווענט!".

יש צורך להבהיר שענין זה ישנו בתקפו גם כיום, למרות שעברו כמה שנים מאז ההסתלקות.

ובהקדמה - שישנם כאלה שאצלם משתמשים בלשון "אותנו עזב לאנחות" ... ביטוי כזה - לא אומר ("דאס וועל איך ניט זאגן"), שכן, כ"ק מו"ח אדמו"ר... לא הי' גורס "אנחות", ומה גם שזהו היפך דרך החסידות... ובמילא לומר ש"אותנו עזב... לאנחות" - ה"ז בודאי שקר... "לאנחות" בודאי לא;

ואפילו "עזב" ... הרי זה רק "אם תעזבני" ... אזי "אעזבך" ... אבל כאשר אין זה מצב של "תעזבני", הרי במילא אין זה מצב של "אעזבך", כך שאין כאן ענין של "עזב" כלל.

... כל מי שמסתכל על המצב לאשורו, ללא שוחד מכמה פניות וטענות - רואה, אשר מאז... ההסתלקות... ניתוסף... הצלחה... בכל הענינים שהרבי רצה שיעסקו בהם - שלא בערך! אלא שכוּבּ הלב ("ס'איז א הארץ-ווייטאג") על כך שלא הכינו "כלים" לקבל ולקלוט את ההצלחה במילואה, ובמילא לא ניצלו אותה כדבעי, והרי סדר הדברים למעלה הוא - כמסופר בתנ"ך - שכאשר יש מצב ש"אין עוד כלי" אזי כו'...

... אבל, לכל הפחות, יחליט כל אחד בפשיטות גמורה שכאשר יתנו מלמעלה את האורות והכלים יקבלם בלבב שלם... ואז תנוצל ההצלחה באופן המתאים לכוונת נשיא הדור, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר, ובמילא, תומשך ההצלחה גם בהענינים הפרטיים... ואז יראו ש"מבורכת ה' ארצו" - עוד יותר מכמו שהי' קודם ההסתלקות

- כמבואר בארוכה באגה"ק הידועה ובעיקר בביאורה, שבהיות הצדיק חי על פני האדמה, בחיים חיותו בעלמא דין, ישנם הגבלות הגוף... ובמילא, כל זמן שנשמתו של הרבי היתה מוגבלת בגוף, היו אמנם הצלחות וכו', אבל, כל זה הגיע ע"י יגיעה... ועד להמצב ש"הוא מחולל מפשעינו" ... עם כל הענינים שעברו עליו, ובמילא, הרי זה הגביל, במדה גדולה, את ההמשכות וההשפעות שהמשיכו מלמעלה, ובמיוחד - את האופן שבו ניצלו אותם כאן למטה -

אבל לאחר ההסתלקות - שאז "אשתכח בכולהו עלמין (וגם עוה"ז הגשמי בכלל זה, ולא רק בכלל זה, אלא עוד יותר מאשר בעולמות העליונים) יתיר מבחיהי", כיון שלא עזב הרועה את צאן מרעיתו - אזי התחילה ההצלחה להיות באופן אחר לגמרי, ללא הגבלות...

משיחת יום שבת"ת תשט"ו - תרי"ב עמ' 152

כיון שהסדר הוא, שבשעה שעובר משך זמן ארוך, ובפרט שעבר מספר של עשר או עשרים שנה, לכן כאן המקום עוד הפעם לעורר על כך - שידעו, שבשעה שהולכים בשליחותו של הרבי - נוסע אף הוא יחד, כיון שנמצא הוא עתה בדיוק כמו פעם, וכפי שהוא אמר בנוגע לאביו שרועה ישראל לא יעזוב צאן מרעיתו, עד"ז פסק גם בנוגע לעצמו, שגם אצלו זה באותו אופן, ו"מה להלן עומד ומשמש אף עכשיו עומד במרום ומשמש", במילא מנהיג הוא את כל עניניו שהוא רוצה להנהיג.

משיחת ש"פ תבוא תשל"ב - שיחת קודש עמ' 319

התקשרות לאחר ג' תמוז

...הצדיק "שבק חיי . . לכל חי היא נפש כל חי הקשורה בנפשו . . בכל אחד ואחד כפי בחינת התקשרותו באמת ואהבתו אהבת אמת הטהורה.

וביאר בספר ענין ההשתטחות ד"אף אותם שלא ידעו בו ולא הכירו בו בעודו בחיים חיותו רק שלמדו בספרים הקדושים שהניח ברכה אחריו ונהנים מאור זיו תורתו ומתחזקים על ידי זה בעבודת הוי' . . בודאי גם הם נקראו תלמידיו . . כי המה מאמינים בהצדיק ההוא ומקבלים ממנו אור תורתו .. הענפים נמשכין לשרשן".

מכתב ר"ח ארר תש"י

. . כאשר יתבונן במצבו אליבא דנפשי', יכול לחשוב שאינו שייך ללימוד החסידות, ובפרט לפעול על הזולת.

והמענה על זה - שכיום אין זמן לדחות את לימוד החסידות עד לסיום ההכנות. צריכים ללמוד את החסידות של הרבי, לחזור וללמוד, "ווייטער לערנען און ווידער לערנען", "האלטן זיך אן דעם רבי'נס קליאמקע" ו"המאור שבה" - העצמיות של הרבי שהכניס בתורתו - "מחזירו למוטב" "דער רבי וועט אים שוין ארויסשלעפן פון אלע בלאטע'ס".

ולא עוד, אלא שאפילו אם נמצא במעמד ומצב שעדיין יש לו ספקות בנוגע להרבי (אם הוא בעה"ב על הכל, ויכול הכל, ובמילא אינו יכול להתחבא ממנו), עליו ללמוד את תורת החסידות של הרבי - "תורה צוה לנו משה" אע"פ ש"תורה" בגימטריא תרי"א, היינו, שחסר עדיין בהענין דאנכי ולא יהי' לך (כנ"ל סי"א), ודוגמתו בנוגע להרבי, כמובן ממארוז"ל (ע"פ נגלה) "החולק על רבו כחולק על השכינה" - כי, ע"י לימוד תורתו "וועט ער זיך האלטן אן דעם רבי'נס קליאמקע און זיין מיט אים אויף איין וואגען".

ולוהוסיף, שהצורך בלימוד תורתו, "תורה צוה לנו משה", מודגש ביותר לאחר היסתלקות:

ידוע הפתגם שאמר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע לפני הסתלקותו: "איך גיי אין הימל און די כתבים לאז איך אייך איבער". לכאורה מאי קמ"ל, הרי מובן מאליו שבעלותו השמימה נשארים הכתבים באותו מקום שהיו מונחים תחילה; וההסברה בזה, שגם לאחר שעולה השמימה נשאר עצמותו בהכתבים שהשאר לנו, וע"י הלימוד בהכתבים "האט מען אים", ולא רק כפי שהי' למטה, אלא גם כפי שהוא בעלייתו

נכון הדבר, של איש ואשה מן השורה, אנשים כערכנו, הרוצים להרגיש את היות הרבי כאן עמנו, נדרשת עבודה רבה יותר מאשר קודם לכן. והרי גם בהיותו כאן אתנו בחיים חיותו בעלמא דין, הרי לא כל אחד הרגיש את קדושת הרבי; לא הכל השכילו לייקר את גדולת הרבי, את שיחו, ואת הליכותיו; ועל אחת כמה וכמה שקשה הדבר בזמננו. אבל עם כל זאת, גם בימינו אלה אפשרי הדבר ומוכרח הדבר, בבחינת "לחיותנו כהיום הזה".

למעלה [כמבואר במאמרי ר' הלל (הנמצאים עתה בדפוס) שבעת ההסתלקות מתפשט מלבושי בי"ע, ובעת ההשתתחות מתפשט גם מלבושי אצילות], "האט מען אים" בעלייתו למעלה - ע"י (ההלימוד בה) כתבים.

וענין זה מרומז ב"תורה צוה למו משה" - "צוה" מלשון צוותא וחיבור - שע"י תורתו מתקשר (משה) עמנו, ובמילא, קשורים אנו עמו בכל העליות שלו ("זוי הויך ער איז"), כיון שהכניס את עצמותו בתורתו.

ותורת החסידות של הרבי, המאור שבתורה, עומדת לו בעת ילדותו ובעת זקנותו, וגם במצב של יסורים וחולי:

חולי, שהו"ע של חסרון ברמ"ח מ"ע ושס"ה מל"ת שכנגד רמ"ח אברים ושס"ה גידים - כולל גם חסרון בקיום ציווי ופקודה של הרבי (וגם בקשה שלו, כפי שאמר פעם: "בקשה שלי היא פקודה"). שיש חיוב לקיימה... וכשעוברים על ציווי ופקודה של הרבי ה"ז כמו שעוברים על מ"ע ומל"ת, שזהו"ע של חולי.

והעצה לזה - ללמוד תורת החסידות של הרבי, שעומדת לו גם במצב של חולי, לקיים את הציויי והפקודה של הרבי, וללכת בדרכיו...

וע"י לימוד תורתו של הרבי וקיום הציויים והפקודות שלו, זוכים להשפעת טוב רוחני וגשמי בכל - כהסיום במשנה: "וכן הוא אומר באברהם אבינו .. וה' ברך את אברהם בכל", כולל גם כפירוש חז"ל שהטעימו בעוה"ז מעין עוה"ב, ועד להגאולה האמיתית והשלימה, "אז דער רבי וועט אונדז פירן אנטקעגן משיח'ן".

משיחת כ"י מנ"א תשי" - תר"ם עמ' 162

כתב כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ באחד ממכתביו:

חסידות פעלה שהיכן שנמצאים - איננו מבודדים, עכ"ל. ואם "בהיות הצדיק חי ע"פ האדמה... בבחי' מקום גשמי" כך, על אחת כו"כ עתה דאשתכח יתיר מבחיהו גם בזה העולם המעשה. ועאכו"כ בצדיק שהוא רבי שהוא ממוצע המחבר בין הוי' וביניכם, הוי' שאין שייך לטבע ח"ו, והממוצע יש בו משני הענינים שהוא ממוצע ביניהם. וביחס לחסידיו ומקושריו העומדים גם עתה כמאז - כיון שההתקשרות דיחידה צ"ל למעלה מהזמן, ובתנועה להתקשרות ביתר עז, כי אומרים לנפשם וגופם: אי אפשר לנו אחרת כלל וכלל, ואז אין הפסק כלל ח"ו; ואדרבה רוח אמשיך רוח כו' ברוחניות וגם בגשמיות ולכל טוב, כי כמו שלמעלה כך למטה ברבי - טבע (שלמעלה מטו"ד) הטוב להיטיב.

מכתב כ"ו אדר תשי"י

כ"ק מו"ח אדמו"ר הוא זה שהנהיג בעבר ומנהיג גם עתה את הישיבה, ובמילא, כאשר מדברים ("מ'רעדט איבער") בניגוד להמדובר בהתוועדות דשבת מברכים אודות השיטה של הרבי - הרי זה ח"ו "מהרהר אחר רבו", כ"ק מו"ח אדמו"ר!...

להרבי ה' איכפת בעבר, ואיכפת לו גם עכשיו, כל פרט קטן של כל תלמיד. הרבי דואג לכל אחד מהתלמידים אודות שידוך, ואודות פרנסה, ופרנסה בהרחבה דוקא.

משיחת ר' שבט תשי"ז - תר"ם עמ' 335

הסתלקות פירושה עלייה ממצב אחד למצב יותר רוחני וגופא בתר רישא גריר כיוון שמקושרים הם יחד. ומוכרח כל אחד ואחת מאיתנו המקושרים לכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ראש אלפי ישראל להתעלות גם הוא והיא למעמד ומצב יותר רוחני ובמילא לעשיית פעולות כאלו, שעד עתה אולי לא היה שייך שיעשה אותן".

מכתב ר' א"ר תשי"י

לכך הנני הציג שלקראת היאָרצייט ישנן כל אחד המאמר (כולו או חלקו) שנתן כ"ק מו"ח אדמו"ר ליום הסתלקותו, ומומן לזמן, כשנמצא במבוכה, או שישנם אצלו ספקות, או במצב ש"פגע בך מנוול זה" - יחזור במחשבתו מאמר זה...

ועד"ז בענייננו: השינון והבקיאות בהמאמר - מלבד התועלת להתקשרות בעת חזרת המאמר, הרי, גם בשאר הזמנים יהי' מוחו ממולא בתורתו של הרבי, שבתורה זו מסר הרבי את עצמו ("דער רבי האָט זיך אָפגעגעבן") לחסידים, ובמילא, נמצא הוא בהתקשרות תמידית עם הרבי, וכלשון הלקו"ת: "בלי שום הפסק ופירוד לעולם אפילו רגע אחד".

ובענין זה לא נוגע כ"כ הכמות, שינון כל המאמר, או (אם מצד איזה סיבה שהיא אינו יכול לשנן כולו) מחצית המאמר; בעיקר נוגע האיכות - שיהיו חקוקים במוחו, אותיות החקיקה, מים חיים, וזחלין, מי מעין, שמחוברים עם המקור, עצם הנפש...

משיחת י"ט כסלו תשי"א - תרי"ב עמ' 126

מזה מובן גם גודל האחריות המוטלת על כל אחד מ"זרעו" - שצריך להיות באופן של "זרעו בחיים" ... וצריך לידע שאין זה ענין שנוגע אליו ולבני ביתו בלבד, אלא זהו ענין שנוגע לאותו אחד שאודותיו פוסקת הגמרא שההוכחה לכך ש"הוא בחיים" היא כאשר "זרעו בחיים"!

וכיון שבעל ההילולא מסר נפשו עבור כל אחד מ"זרעו", ולא רק באופן של התחלקות - והיינו, שלפי מספר החסידים יש לחשב כמה רגעים במשך היום הוקדשו עבור כל חסיד, אלא באופן שבשעה שהתמסר אליו, התמסר בכל עצמותו - נמצא, שהענין ש"הוא בחיים" תלוי בו - ע"י היותו "בחיים" ולא במצב של שינה כו'.

...ומזה מובן פרט נוסף: יש לשלול את טעות העולם שמשנה לשנה נחלש הענין, אלא צריכים לדעת שהאמת היא להיפך - שכיון שזהו ענין של חיים, הרי "ימים ידברו ורוב שנים יודיעו חכמה".

אלא שענין זה תלוי בבחירתו של כל אחד מישראל, ואי אפשר להכריח אותו; ואמרים לו: "ובחרת בחיים", "בחיים" (בפתח), כמו ה"א הידיעה, וכפירוש רש"י: "אני מורה לכם שתבחרו בחלק החיים, כאדם האומר לבנו בחר לך חלק יפה בנחלתי, ומעמידו על חלק היפה ואומר לו את זה ברור לך .. הנחת ידי על גורל הטוב לומר את זה קח לך".

ובנדו"ד: מעמידין אותו על חלק היפה ואמרים לו ש"בתר רישא גופא אזיל", וזהו "רישא" שהיו אצלו חיים רוחניים ובמילא "הוא בחיים" גם עתה, ואדרבה, ביתר תוקף וביתר עוז, שכן, ביום ההילולא בכל שנה ושנה עולה הצדיק להיכל עליון יותר, ומושך אחריו את כל הגוף.

משיחת י' שבט תשכ"ו - תרי"ב עמ' 130

ההוראה מזה - עד כמה צריכה להיות ההתקשרות לנשיא דורנו - לרצות בכל תוקף ועוז שנשיא דורנו יבוא יחד עמנו - נשמה בגוף - לארץ ישראל, בגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו!

ומה שאירע בשנת תש"י כו' - הרי [נוסף על כך ש"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", הנה עוד זאת] תיכף ומיד זוכים לקיום הייעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" כדאיתא בזהר שצדיקי ונשיאי ישראל יקומו לתחי' מיד.

משיחת ש"פ האונו תשמ"ו - תרי"ב עמ' 155

האזהר הקדוש

ותוספת נתינת-כח על זה הוא ע"י ההשתטחות - "נשתטח על קברי אבות":

ענין ההשתטחות הוא ההליכה על קברו מתוך ידיעה "אז דא איז ער" ... ומציירים את צורת דמות פניו ... ועי"ז ניתוסף כח ועוז בהתקשרות, ובקיום שליחותו ללא שינויים וחשבונות כלל.

כששומעים ממשה, משה שבדורנו, ציווי והוראה פעם אחת, הרי, במשך הזמן יכול להיות בזה חלישות וקרידות, עירוב חשבון שכלי, וכיו"ב (כבחתא המרגלים), ולכן, העצה היא לחזק את ההתקשרות ע"י ההשתטחות.

משיחת ש"פ שלח תשי"י - תר"מ עמ' 108

והנה, אף שלאחר ההסתלקות אפשר לדבר ולהתקשר אל הרבי בכל מקום, מאחר שאינו מוגבל בגוף, מכל מקום, כבר נזכר לעיל שנפש הצדיק מקושרת היא בגופו באופן מיוחד.

כאשר אפילו אחד מבני המשפחה נוסע, אזי השהייה אפילו של יחיד על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר ... והבקשה למה שמצטרך, זהו עבור כל המשפחה, ובפרט בעד האשה והילדים, ובמילים אחרות, זהו טובתם, גם בגשמיות וברוחניות.

מכתב י"ב מנ"א תשי"ב

תמה אני על שאלתו, ועל שאינו מחפש סיבות להיות על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר ... וכיון שהבר מצוה של בנו הוא בהימים הקרובים ליום ההילולא יו"ד שבט, הרי לכאורה זהו הוראה שצריך להאחו (אנחאפען זיד) בהזדמנות זו ולהיות על הציון, און אפפרישען [ולרענן] מה שזכה להיות כמה זמן בימים הבהירים...

מכתב כ"ו כסלו תשי"ג

והיינו, שמלבד עצם קדושת גוף הצדיק ("גופא דילהון קדישא"), ע"ד תפילין וספר תורה, הן מצד התולדה והן מצד עבודת הנשמה בחיי הצדיק בעלמא דין, וכידוע מכמה וכמה צדיקים שגופם הטהור נמצא שלם שנים רבות לאחר הסתלקותם - הנה נוסף לזה, גם נשמת הצדיק מקושרת בגופו גם לאחר ההסתלקות. ומוסיף בזה כ"ק אדמו"ר, אשר דווקא היחידה, היינו עצם הנשמה, היא הקשורה בגוף.

וזהו עניין קדושת האוהל, שהוא מקום מנוחת גופו הקדוש, והוא המקום אשר בו קשור הרבי יותר מכל מקום אחר.

וכיוון שכאן הוא נמצא, "אז דא איז ער" (כלשון הרבי), ההליכה אל האוהל היא אפוא ביטוי לרגש הטבעי של חסיד, שמשתוקק לגשת אל הרבי, למקום שבו הרבי נמצא. אין זה עניין של סגולה ובקשת ישועה בלבד, אלא הליכה אל הרבי, פשוטו כמשמעו.

כשחסיד הולך לאוהל הוא מתנהג בדומה להנהגתו קודם הכניסה ל"יחידות". הוא מכין את עצמו, כל אחד ואחד לפום שיעורא דיליה, מקבל על עצמו החלטות טובות ומרגיש שהוא אכן נכנס אל הרבי ועומד לפניו ממש.

בפ' שמות מתחיל עיקר הענין דגלות מצרים קושי השעבוד כו' ... לאחרי ש"ימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא", אזי, התחיל (עיקר) ענין הגלות, קושי השעבוד כו' ... ועפ"ז מובן שלפני התחלת הגלות וקושי השעבוד, יש צורך בנתינת-כח וחיוזוק מיוחד — שזהו"ע ד"ויישם בארון במצרים" ... מצד הענין דירידת הדורות כו', הרי, בדורנו זה דוקא יש צורך מיוחד בזה ... וזהו"ע ד"ויישם בארון במצרים" המודגש במיוחד בדורנו זה (דור האחרון דגלות שהוא גם דור הראשון דגאולה) — שיוסף שבדורנו, נמצא יחד אתנו עד לרגע האחרון שיוצאים (והוא בכלל, כפשוט) מהגלות, ונותן כח וחיוזוק ("חזק חזק ונתחזק") שלא להתפעל כלל וכלל מקשיי הגלות, אלא אדרבה — להוסיף ביתר שאת וביתר עוז במעשינו ועבודתינו, כדי לסיים ולהשלים את "צחצוח הכפתורים" עד לשלימות הנצחון ד"מלחמת בית דוד" בביאת דוד מלכא משיחא.

משיחת י' שבט תשי"א - תר"מ עמ' 56

ואכן, רואים אנו רבבות יהודים, מכל החוגים, שבאים אל הציון הקדוש ממש - כפי שנהרו המונים אל הרבי לקבל מידיו את השטר לשליחות-מצווה עם הברכה, או את ה'לעקאח' בערב יום-הכיפורים והושענא-רבה - שופכים את לבם ומבקשים ברכה ושבים לביתם. הם באו אל הרבי!

ויש אשר מרוב חשקם להיות על יד הרבי, באים לפקוד ולבקר את ציונו הקדוש לעתים תכופות, וגם יש אשר נדבה רוחם אותם להיות תמיד בסמיכות לאוהל רבינו, כשם שגם בחיים חיותו בעלמא דין היו שלא חיסרו אפילו תפילה אחת עם הרבי.

וכאשר באים אל הציון הקדוש, או כותבים מכתב אל הרבי, או פונים אליו מכל מקום בעולם - הרי "כמים הפנים לפנים" הרבי מקשיב ומתקשר אל הפונה והמבקש באותה מידה שהפונה והמבקש מתקשר אליו; הוא שמח בשמחתו, כואב את כאבו, ומתחנן לפני א-ל עליון לבקש רחמים עליו.

ולהמחיש כל זאת, הרי ידוע על מאות אלפי מופתים שפעל ופועל הרבי לאחר ג' תמוז - הן אצל אלו אשר לאחר ביאתם לחלות את ציון קדשו נתמלאו בקשתם ומאווי נפשם, והן אצל אלו אשר כתבו אל הרבי, דברו אליו וחשבו אודותיו ממרחקים, ונענו במילוי בקשתם.

"רועי ישראל לא יפרדו מעל צאן מרעיתם" והם קשורים איתו עתה, בדיוק כפי שזה היה ברגע הראשון וביום הראשון לאחר ההסתלקות!

ולכן צריכים להיאחז "בידית", ועד לאחיזה בדלת פתוחה, בהליכה לציון עם שאלות ובקשות, כתיבת פדיונות, בקשת רחמים וברכות, ועד שמבקשים גם שיהי' "והוא יכלכלך" - שהוא יעשה גם כלים בכדי לקבל את הברכות.

משיחת ש"ס יתור תשי"ב - שיחת קודש עמ' 117

תמי' קצת שלא הי' כאן לא בי"ט כסלו ולא ביום ההילולא להשתטח על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר.

מכתב ט"ו שבט תשי"ב

ויש להוסיף בזה עוד ענין — שגם אלו שמאיזו סיבה שתהי' נתעכבו משלוח הפ"ג, והוא הגיע רק לאחר הנסיעה ל"אוהל", או שנשלח רק עכשיו, או שעדיין לא נכתב וישלח רק מחר, כולל "מחר לאחר זמן" - בודאי שנשיא דורנו כבר נותן להם את כל הברכות...

ועד"ז בנדו"ד, אלו שעדיין לא הגיעו הפדיונות שלהם - שנשיא דורנו נותן להם את כל הברכות, ובוודאי שהוא יודע מה שהם יכתבו, במכ"ש וק"ו מזה שעוד קודם שעלה למרום הוא ידע ענינים כאלו, ועאכו"כ לאחרי שעלה למרום.

ה' תשרי תשמ"ט

העזר והסיוע של נשיא הדור לצאן מרעיתו (שבשביל זה מנוחתו כבוד בגלות) נעשה עי"ז שהולכים על הציון ומבקשים ("מ'קומט אויפן ציון און מ'בעט") על כל המצטרך להם,

...ועוד ועיקר - שבעת ההשתטחות מתקשרת ה"יחידה" עם ה"יחיד" ... וענין זה מהוה נתינת כח על כללות העבודה, עי"ז שממשיכים ההתעוררות שנעשית בעת ההשתטחות על כל הימים שלאח", שתפעל פעולתה בנוגע למחשבה דיבור ומעשה שיהיו כדבעי למהויר...

...ויש להוסיף, שעצם העובדה שמנוחתו כבוד של נשיא הדור בקירוב מקום מהוה עזר וסיוע בעבודה שבכל יום ויום:

בשעה שהולכים על הציון, אזי העזר והסיוע הם בתוקף יותר, אבל, גם בשעה שאין הולכים על הציון אלא נמצאים בקירוב מקום, ישנו עזר סיוע מצד זה שיכולים לילך על הציון שנמצא בקירוב מקום, ע"ד מארו"ל "אינו דומה מי שיש לו פת בסלו ל מי שאין לו פת בסלו".

כלומר: כשם ש"מי שיש לו פת בסלו", "אין מתאוה כמי שאין לו", היינו, ש"פת בסלו", מהוה סיוע בעבודתו להחליש התאוה - כן הוא גם בנדו"ד, שהידיעה ע"ד "דרך העבודה" דהליכה והשתטחות על ציונו של צדיק ונשיא הדור, מחלישה את תוקף ההתנגדות, ההעלמות וההסתרים דהלעו"ז, כי גם הלעו"ז יודע שאם יתחזק בתוקף יותר מדי ("טאָמער וועט ער שטאַרק אַנקוועטשן"), אזי יתחזק לעמוד נגדו גם ע"י ההשתטחות על הציון - דבר שיבטל את מציאותו לגמרי!...

משיחת י' שבט תשי"ד - תרי"ב עמ' 30

איני יודע אופי אותם שהשפיע עליהם בעירו, אבל בכלל ה' צריך לבאר להם הענין של אהל צדיק הדור ... אשר לכן גם עליהם ליפות את כחו ולתת לו פתקאות וכיו"ב, כיון שאין ביכולתם לבקר בעצמם על ציון הק' ... ובטח ימצא אותיות המתאימות להסבירם בזה...

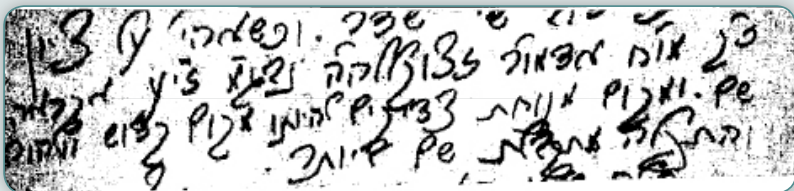
מכתב ט' תמוז תשי"ג

שמחתי ... שפגשתי בתוך קהל חסידים ... יותר על כן שפגשתי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ אשר שם שורה המשכות נעלות ביותר. גם ה' לי קורת רוח מזה שניהל הכנים חסידים אל הציון, אשר ע"י שזיכה את האחרים ודאי שגדול זכותו, והתקשרותו לכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ הוא הציון שעל ידו יושפע עליו ויצלחה.

מכתב כ' תמוז תשי"ג

...ובזה ניתוסף גם על-ידי הליכה והשתטחות על האוהל - שבמקום שנמצא החלק הכי תחתון של האדם (ובנדרן דידן, הגוף שנקבר בקבר) נעשית ההתקשרות עם בחינת יחידה בנפש.

משיחת ליל ל"ג בתמוז תשי"ג - תרי"ב עמ' 67

קבלתי ה"נ"פ שלו עי"י ... וכשאהי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אקראוהו שם. ומקום מנוחת צדיקים להיותו מקום קדוש וטהור התפלה מתקבלת שם ביותר.

ג' תמוז תשס"ז באוהל הקדוש

מספר הרב יוסף יצחק שי' לו, שליח הרבי באטלנטה:

כשיצאתי מהאוהל הקדוש, ראיתי את ידידי הרב אליעזר גוראריה מקראקא שבפולין, עומד שעון על אחד הרכבים שחנו בסמוך, פניו מעידות כי דעתו טרודה. בירכנו איש את רעהו, ופתחנו בשיחה קלה. במהלכה סיפר לי כי זה עתה יצא אף הוא מהאוהל, וברגעים האחרים שהורשה לו להיות שם, פרק את כל קשייו: בעיות כלכליות, בדידות בשליחותו ועוד כהנה וכהנה. "אני עומד לשוב כעת לפולין", סיכם, "ולצערי איני מצליח להתגבר על העצבות...".

באותו רגע הגיע אלינו ר' יוסי רייטשיק, והצגתי את השניים זה לזה. "אתה השליח בקראקא", שמח ר' יוסי, "התרצה בספר תורה לבית הכנסת שלכם? אני עובד על זה מאז שביקרת אצלכם בקראקא...".

הדיבור נעתק מפיו של ר' אליעזר. רק מאוחר יותר הוא הסביר לי, כי בימים אלה עמד במשא ומתן עם ראשי הקהילה היהודית על מנת לקבל לידיו את בית הכנסת "אייזיק שול" עבור הפעילות של בית חב"ד, ואחד הדברים להם נזקק בדחיפות היה ספר תורה! וכשמעמד בתוך האוהל הקדוש ושפך את ליבו, ביקש במיוחד גם עבור זה.

הרב רייטשיק לא הסתפק בבשורה טובה זו בלבד. הוא הוסיף וסיפר לשליח ההמום כי בין חבריו ישנם כמה בעלי קשרים עסקיים בפולין, שמעוניינים לתרום לפעילות החב"דית בעירו. השניים החליפו מספרי טלפון, ונדברו לשמור על קשר.

כשהסבתי פניי בחזרה אל הרב גוראריה, נעלם כל העצב מפניו, והוא אמר לי: "שמעתי שהניסים הגדולים ביותר מתרחשים ליד האוהל הקדוש. כעת זכיתי לראות אחד כזה כמו עיני! אלו הם שני הדברים עליהם ביקשתי ברגעים האחרים שהצלחתי להיות באוהל: ס"ת, וכסף כדי שאוכל לשרוד בשליחות...".

קריאת פ"נ בחדר היחידות

כבקשתו קראתי פ"נ בשבילו בהיותי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, כן הזכרתי בהיכלו מקום שם נכנסים ליחידות ולנתינת פדיונות.

מכתב ד' אייר תשי"י

הפדיונות ששלח עם רשימת התלמידים קראתי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בערב ר"ה, ובהיכלו,

אשר נכנסים שם ליחידות ולנתינת פדיונות, בימי ר"ה. ובטח צדיק הדור הנשיא הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ נתן ברכותיו והשי"ת יקיימן במילואן בגשמיות וברוחניות.

מכתב ה' חשוון תשי"א

בנוגע לה"פדיונות" - הנה נוסף לכך שהנני קוראם על ציון ("אוהל") כ"ק מו"ח אדמו"ר, הנני קוראם גם על אותו שולחן... שבו התפלל, למד ואמר דא"ח...

משיחת שבת שובה תשכ"ב - חו"מ עמ' 28

יחידות עתה

המורם מכל הנ"ל - שחיי הצדיק הם נצחיים", ולא רק ברוחניות הענינים אלא גם - בנוגע למקום הגשמי וכליו הגשמיים (שולחנו וכסאו כו') - ובדיוק הלשון "קדושה לא זזה ממקומה", המקום הגשמי ב"חדר אביו" (נוסף על המקום הרוחני - מעלה ומדרגה) - כי קדושתו של הצדיק חודרת בכל עניניו (גם במקום ובכלים שהשתמש בהם לצרכי העבודה); וכדברי המאמר "המקום שבו למד ועסק בתורה וכל כליו שהשתמש בהם לצרכי העבודה קדושתו עליהם".

ויתירה מזו: קדושת המקום והכלים כו' של הצדיק (גם לאחר הסתלקותו) היא באותו האופן כהזמן שהצדיק השתמש בהם בפועל, נשמה בגוף; וכמובן מהסיפור הנ"ל - ש"נכנס לחדר אביו .. והיו עוד סדרי החדר כמו שהיו בחייו כו' ונכנס לבוש בחגורה ועמד אצל השולחן למול כסא שבתו, ושפתיו נעות כמדבר, ובכה הרבה" - היינו "כמו שהי' בחייו" כשהי' נכנס ליחידות [שי"ל שענינה - התאחדות של ה"יחידה" של הנכנס ליחידות ושל ה"יחידה" של הרבין] - בחיים חיותו של אדמו"ר מהר"ש?

לקר"ש חל"ב עמ' 25

בהבטה בלבד

חידושו של רבי הוא הענין של "ורבים השיב מעון", שהנהו מביט על מי שחטא ונכשל בעוונות רח"ל, שהאיש ההוא יודע מה שעשה, והרבי רואה זאת עליו - ועם מבטו הנהו מעלהו ... אך בכללות ההבטה של הצדיק על החוטא ר"ל היא מסירות נפש.

ליקוטי דיבורים אריש ח"ג עמ' 1408

יחידות היא אחת מיסודות החסידות וההתקשרות.

בעת היחידות מתייחד החסיד עם הרבי ומתמסר אליו, והרבי מצידו - בנוסף להדרכה ולעצה הטובה שנותן לחסיד וכו' - מרומם את החסיד ממקומו ומצבו ההווה למקום שמעצמו לא היה יכול להגיע אליו, הן בנוגע לעניינים פנימיים, והן בנוגע לעניינים של "סור מרע ועשה טוב" בפועל.

גם בהיות הרבי עמנו בחיים חיותו בעלמא דין, חלו שינויים במשך השנים בתבנית היחידות (ובאמת כן היה גם אצל רבותינו שלפניו).

מתחילת הנשיאות ועד שנת תשמ"ב היו נכנסים לחדרו הקדוש של הרבי, והיו מוסרים פתקה שבה היו כותבים את העניין שבעבורו היו נכנסים ליחידות.

אחרי שנת תשמ"ב לא היו נכנסים לחדרו הפרטי של הרבי (חוץ מיחידי סגולה). כל הרוצים לפנות אל הרבי בשאלות ובבקשות ברכה וכדומה עשו כן על ידי מכתבים, והרבי היה עונה בדרך כלל על גליון המכתב עצמו. רק כמה פעמים בשנה, בסביבות יומי דפגרא, היה הרבי מקבל ליחידות כללית קבוצות שונות - אורחים, חתנים וכלות, חתני בר מצוה וכו'.

מענה למי שביקש להכנס
ביחידות:

הנהג עתה ברובא דרובא:
באם יש שאלה או כיו"ב -
במכתב. ראי' - די ומספיק
בהליכה לתפילה או בחזרה
ומזכירים אח"כ עה"צ.

מכתב י"ד טבת תשל"ד

בשנת תשמ"ו התחיל הרבי בקביעות, מדי יום ראשון, לחלק דולרים לכל שואל ומבקש לשם נתינתם לצדקה כשלוחי מצווה שלו, ובהזדמנות זו היה נותן את עצתו וברכתו באופן אישי לכל אחד.

במשך כל השנים, בעת ההתוועדויות, היה הרבי עונה "לחיים" למשתתפים בהתוועדות, ומפעם לפעם היה מורה ליחידים לומר לחיים; גם בדבריו בהתוועדויות היה משלב עניינים כתשובה לאישים ולעניינים פרטיים. כמו כן בעת התפילות ובעברו בבית הכנסת, ובמיוחד בלט הדבר בעת הריקודים בהקפות שמחת תורה, היה נושא את עיניו הקדושות להסתכל על הקהל שעמד נכחו וסביבו, ושם את עיניו הקדושות על אלו שהיה לו עניין לראותם.

בעניין זה התבטא הרבי בעצמו שהתייחסויות אלו לאנשים פרטיים הם בבחינת יחידות (ראה הסיפור במסגרת שבסוף הפרק).

והנה, כשהחסידי היה נכנס לחדר הרבי ליחידות, בדרך כלל היה מנין את עצמו, כל אחד ואחד לפי ערכו ולפי מידת הבנתו, ומעורר את רגשותיו כלפי הרבי - דבר שעזר לו להיות חסיד; ולפי ערך הכנת החסיד את עצמו - האציל עליו הרבי מרוחו וברכתו. ומובן שכשהיחידות היתה באופנים אחרים - אפשר לומר שבדרך כלל ההכנה היתה במידה פחותה.

אמנם, הבדל זה הוא רק מצד החסיד. אבל מצד הרבי, קדושתו וגודל ערכו הרם, אהבתו לכל יהודי ורצונו העז לעזור ולברך - הרי מצדו אין הפרש אם היה זה ביחידות בחדרו, במעמד חלוקת הדולרים, בהתוועדות, או בכל זמן אחר (ואדרבה, כפי שאמר כמה פעמים, שהברכות וכו' הן ביתר שאת כשהן ניתנות בבית הכנסת ובבית המדרש וברוב עם, כי מצדו, ככל שיש יותר קדושה כך יש יותר השפעה וכו').

וכשנתכונן בזה, הרי אף על פי שבמידה רבה כשידעת שהנך עומד להיכנס "לפני ולפנים" היית מנין עצמך יותר - הרי עיקר עניין היחידות היא מה שהרבי משפיע ונותן לך, והרי לפי ערך זה כל ההכנות, ההרגשות וההרגשים וכו' כלא חשיבי.

ולהמחיש זאת: כשמישהו, ר"ל, צריך לרפואה - הרי מובן שכל הבקשות וכו' הן כדי לפעול את הישועה בפועל, ואם בפועל ח"ו לא נפעלה הישועה הנצרכת - מה תועלת בכל התפילות והבכיות? ואילו כשהרבי מברך - באים הדברים לידי פועל. וכשישאלוך כמה הנך בוחר יותר, שבקשתך תהיה בשלימות עם כל ההרגשים, או שבקשתך תתמלא בפועל - הרי תשובתך מובנת מראש. וכמו שהוא בגשמיות - כן הוא ברוחניות, שהעיקר הוא מה שהרבי נותן לך, מרומם אותך ועוזר לך בעניין שהנך מתלבט בו, ומצידו אין הפרש איזו צורה לבשו השאלה והמענה.

ולכן, כשהרבי חילק דולרים, או כשענה באמירת "לחיים" במשך ההתוועדות (כפי שכתב במענה לאחד, ש"כל התוועדות עתה היא מעין יחידות - להרוצה בזה") - הרי באותו רגע כמימרא נעשית אותה ההתקשרות של יחידה ביחידה, היינו שהרבי, שהוא במצב של גילוי היחידה, משפיע מעצם נשמתו לתוך עצם נשמתך (אף אם אתה אינך מרגיש ואינך יודע זאת).

ואע"פ שמצידנו "געשמאקער" להיכנס ליחידות, הרי העיקר הוא מה שתלוי ברבי עצמו, והרי הוא ממשיך להשפיע לכל דורש ומבקש לפי תנאיו.

אמנם האמת היא, אשר כשם שבזמן שבו היו נכנסים אל הקודש פנימה, הנה כפי שהחסידי היה מכין עצמו כן היו נותנים לו - כן הוא גם בימים אשר בהם זכינו לעבור לפני הרבי ולקבל זולרים בשליחות לצדקה, שכפי

שהחסידי הכין את עצמו, בידעו אשר הרבי רואה

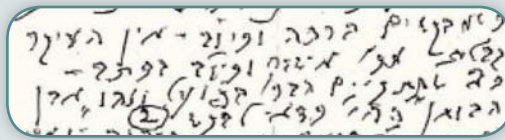
סיפר ר' אברהם אלטיין: בקיץ תשכ"ו הייתי בשליחות המרכז לעיני חינוך בעיירה קטנה במסצ'וסטס, והכרנו יהודי ששם משפחתו זייטשיק שעזר לנו מאוד. וסיפר שפעם התארח באיזו שבת מברכים אצל גיסו המתגורר בכורו פארק, וגיסו שנהג ללכת ברגל להתוועדויות של הרבי, הזמין אותו להתלוות אליו.

בדרכם דיברו בעניני פרשת השבוע, וקרובו הזכיר רמב"ן מפורסם על הפרשה. מר זייטשיק הקשה על כך, ולקרובו לא היה מענה. ובשיחתם התבטאו "אולי הרבי ידבר על כך בהתוועדות".

בעת ההתוועדות הזכיר הרבי את הרמב"ן הנ"ל ושאל את אותה השאלה, וגם תירץ אותה. מר זייטשיק, שישב מאחורי הרבי מעט בצד, הי' לו זה לפלא, אך חשב לעצמו, אולי מקרה נקרה, הרי זה רמב"ן מפורסם וכו'.

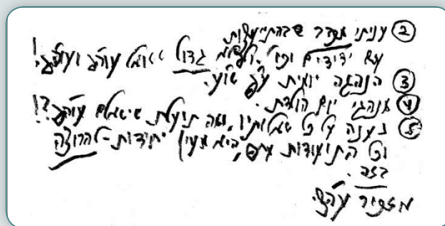
לאחר השיחה הסתובב הרבי לעברו ואמר: "איהר זאלט נישט מיינען אז מ'רעדט דא סתם אזוי". הוא התיירא מאוד, ומיד לאחר מכן הוסיף הרבי: "איור זאלט זיך נישט דערשרעקען".

מענה לאשה אחת שכתבה לכ"ק אדמו"ר והתאוננה שלא קבלה מענה. ושאולי היה כדאי לה שלא לבקש:

כשמבקשים ברכה וכיו"ב, איין העיקר קבלת מכ' אישור וכיו"ב, כ"א שתתקיים הברכה בפועל. וזה אבן הבוחן שהי' כדאי לבקש.

תשרי תשכ"ח

צילום כתב יד קודש ממענה כ"ק אדמו"ר בענין היחידות בעת ההתוועדות:

⑤ נענה על כל שאלותיו. ומה תועלת שישאלם עוה"פ?! וכל התוועדות עתה, היא מעין יחידות - להרוצה בזה. אוכזר עה"צ.

תשרי תשכ"ח

ובוחן מה נעשה אתו - כן נענה לו הרבי ונתן לו ברכתו.

וכן הוא כהיום הזה, אשר בבואנו לאוהל הקדוש, בעומדנו לפני רבינו - הרי זו יחידות, וכפי שמאריך אדמו"ר האמצעי בקונטרס ההשתטחות. ואין ספק אשר לפי ערך ההכנה - כן עונה כ"ק אדמו"ר לבקשת העומד לפניו.

ועד"ז בנוגע מה שסיפר בעל ההילולא, שגם כאשר נופל לפתע הרהור או רגש כו' של התקשרות, יתכן שהוא מצדו לא עשה מאומה בשביל זה, אלא שהרבי הנשיא מתבונן בהתקשרותו ומעורר אותו באופן ד"כמים הפנים לפנים" - כדי לידע שצריכה להיות בזה פעולה מצדו, שע"ז נעשית ההתעוררות באופן השייך אליו, ומביאה אצלו ענין של פועל, שזהו תכלית הענין.

... כן הוא גם בענין ההתקשרות - שהעיקר הוא המעשים טובים שבאים כתוצאה מזה, וכדי שיוכל לעבוד עבודתו בהמעשים טובים שצריכים להיות לאחרי רגש ההתקשרות - הרי יתכן שרגש ההתקשרות אינו משלו; ענין זה נותן לו זה שמביט עליו בהסתכלות החזקה, והוא מצדו צריך לעשות כל התלוי בו להאחז ("אָנהאַלטן זיך") בזה, שיומשך ויתלבש במעשיו ובפעולותיו בכל השעות והימים והשבועות והחדשים שלאח"ז.

ואם הדברים אמורים כאשר נשמת הצדיק מלובשת בגוף - עאכו"כ שכן הוא לאחרי ההסתלקות ... שאין הגבלות הגוף ומקום גשמי - אזי שוים כל הענינים שנמצאים בכל המקומות, כיון שהנשמה נמצאת למעלה ממקום לגמרי; אלא שאז ישנו הענין של מקום רוחני, וכל מה שנמצא בקירוב מקום רוחני תופס את העין הרוחנית שנמצאת במקום רוחני.

ועל זה מבאר הרבי הנשיא, בעל ההילולא, את פעולת ענין ההתקשרות - שמעמידה אותו (את החסיד) בקירוב מקום רוחני אל הרבי הנשיא שאליו הוא מקושר, ואז - קרוב ונקל יותר, גם במדה פחותה של שימת-לב, שיזכה שיסתכלו עליו ויעוררו אצלו את רגש ההתקשרות "כמים הפנים לפנים".

ויש להוסיף, שכל האמור נוגע אפילו לאלו שיש אצלם ענין ההתקשרות מצד עצמם - כיון שענין ההתקשרות שמצד עצמם אינו מגיע לענין ההתקשרות כפי שיכול להיות נפעל ע"י רבי נשיא, ועאכו"כ בהיותו בעולם העליון - אלא שביחד עם זה הרי הוא גם "מוצב ארצה".

משיחת י' שבט תשכ"א - תר"מו עמ' 65

ובא השמש וזרח השמש

כל אחד מהרביים הוא "מאור", אלא, שב"מאורות" גופא יש לכל רבי ענין מיוחד, בהתאם לדרגתו בספירות, כידוע שהבעש"ט הוא עתיק, המגיד הוא אריך, אדמו"ר הזקן חכמה, אדמו"ר האמצעי בינה, וכו'. וכ"ק מו"ח אדמו"ר, ה"מאור" שבדורנו, כולל את כל ה"מאורות" - הבעש"ט, המגיד, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, הצמח-צדק, אדמו"ר מהר"ש ואדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע - כיון שפועל את כל הענינים שפעלו בשעתם.

ובמילא, צריכים עכשיו להתקשר לה"מאור" דאדמו"ר האמצעי כפי שהוא כלול בה"מאור" שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר.

משיחת ש"פ ריצא תשי"א - תר"מ עמ' 106

"עד שלא כתתה שמשו של... זרחה שמשו של..."

כן היה במשך כל הדורות מאז היו ישראל לעם, ועוד קודם לכן - מזמן אבות העולם, אשר "דור דור וזורשיו".

ואף שעל יעקב אבינו וכן על משה רבינו נאמר "לא מת", וכן הוא בנוגע לכל הצדיקים (אלא שבנוגע ליעקב ומשה מבואר ענין זה בפרט), אשר זכותם, פעולתם והשפעתם, והתרומה המיוחדת שתרמו לעם ישראל כאו"א בעניינו, אם בנגלה, אם בקבלה ואם בעבודת ה', נמשכים הם בכל הדורות - מכל מקום, לאחר ש"זרח השמש", הנה כל החידושים וההשפעות וכו' מהדורות שעברו נמשכים בדור הבא ע"י צדיק הדור ההוא דווקא.

וכמאמר הקב"ה למשה "דָּבָר (מנהיג) אחד לדור ואין שני דְּבָרִים לדור", היינו שבכל דור רצון הקב"ה הוא שהעבודה תהיה על פי ההוראות ואופני העבודה של הרבי שבדור ההוא, ודווקא ע"ז ממלאים רצון הקב"ה ומקבלים ברכתיו.

...רבי גדול נ"ע, נענה על שאלותיו

ביחידות אצל רבו, שרבו הוא [גם] רבינו - אלא שהוא רבי שלנו על ידו [ע"י רבינו]; כשהננו חסידים שלו [של רבינו] על ידו הננו גם חסידים של רבו, ורבו הינו רבינו.

ליקוטי דיבורים שיחת ליל שמח"ת תרצ"א

ולדוגמא; ידוע מה שמוכא בשיחות

קודש שהבעש"ט והרב המגיד היו ה"כתר" של תורת החסידות (היינו שהם השפיעו בעולם, ובפרט לתלמידיהם ומקושריהם, את עניין האמונה והנמשך מזה), אדמו"ר הזקן - החכמה דתורת חסידות חב"ד (היינו שזהו מה שהשפיע כנ"ל), אדמו"ר האמצעי - עניין הבינה (הן באופן אמירת וכתבת החסידות והן בנתינת היכולת לחסידיו להבין באופן זה), הצ"צ - עניין הדעת, אדמו"ר מהר"ש - העניין ד"לכתחילה אריבער", אדמו"ר מוהרש"ב - הרחבת הביאור בדא"ת, אדמו"ר מוהר"י"צ - מדת היסוד, וענינו ועבודתו היתה במסירות נפש (ודורנו הוא דור השביעי שהיא מלכות נ"ע"פ שיחת ש"פ בלק תש"נ).

וכל עניינים אלו ישנם גם בדורנו, אלא שהם באופן שנמשכים אלינו באמצעות הרבי. והיינו שנסוּף

על העניינים שהרבי חידש בעצמו, היינו ענייני המיוחד שנתן והשפיע בתורת החסידות ודרכיה ובהמשכת אלוקות למטה, הנה על ידו באים ונשפעים גם כל העניינים שנתחדשו ונפעלו ע"י כל הרביים שלפניו וכל הצדיקים שלפניו עד תחילת כל הדורות.

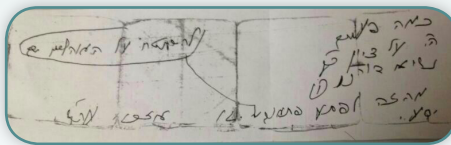
ובזמננו עתה בחר השי"ת שהנהגה תהי' באופן של הסתלקות ועלי', אבל בטח ממשיך הרבי להנהיג ולהשפיע וכו' כנ"ל.

ודווקא ע"י ההתקשרות הנפשית אליו באמונה ובאהבה, בלימוד תורתו ובהליכה בדרכיו וכו' - אפשר להתקשר להקב"ה (כמאמר "ובו תדבקון", שהדביקה בהקב"ה היא דווקא ע"י דביקה בתלמידי חכמים), ודווקא על ידו אפשר לקבל את כל ההשפעות שנפעלו ע"י הצדיקים ומנהיגי עם ישראל בעבר.

וכהיום, גם אם חסיד, לפי תכונות נפשו, חושיו ואופיו המיוחדים, מבקש להבין בחסידות ולעבוד את ה' באופן הקרוב לזרכו של אי' מהרביים הקודמים - גם זה מוכרח להיות על פי האופן שרבינו פירש דבריו, ובמסגרת תורת, עבודת והדרכת רבינו.

יש להסביר ענין זה ע"פ משל גשמי: כשיש המשכה ע"י צינור, ולאחר מכן נפסק או נסתם הצינור, ומתחיל צינור חדש שעל ידו נמשך עתה - אזי הדרך לקבל מהצינור הקודם היא ע"י שממשיכים אותו לתוך הצינור החדש, וכן כשיצנור זה נסתם ומתחיל צינור חדש - אפשר להמשיך בו את הצינורות הקודמים, ומעתה רק ע"י הצינור החדש אפשר לקבל את השפעת כל הצינורות הקודמים. והנמשל מובן...

במענה לאחד שביקש לנסוע לאוהלי רבותינו
"במדינתנו מלפנים" ענה הרבי:

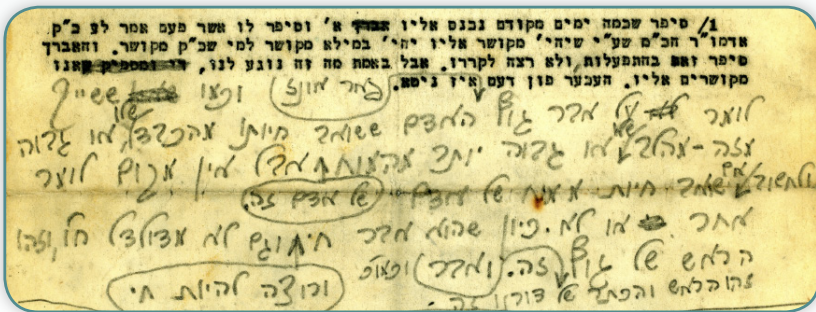

כמה פעמים הי' על ציון כ"ק נשיא דורנו.
מה זה לפתע פתאום יסע להשתטח על האוהלים שם.
אזכיר עה"צ

ולכאורה זהו פירוש דברי הרבי בשיחת ט' כסלו תשי"א שהתוועדות בימא דפגרא המיוחד למי מרבותינו - ובנוגע לט' כסלו, אדמו"ר האמצעי - היא עניין של נתינת פ"ג אליו, והוסף "שעניין זה אינו בסתירה להתקשרות לנשיאנו, כיוון שההתקשרות היא לאדמו"ר האמצעי כפי שהוא כלול ברבי, נשיא דורנו", היינו כפי שהרבי האמצעי מתבטא ע"י הרבי.

ואם תמצו לומר, זהו תוכן הדגשת רבינו התמידית אודות רבו "נשיא דורנו", לומר ולהזכיר אשר כל ההשפעות אנו ממשיכים לקבל עד היום ע"י הנשיא שבדורנו.

ואף אנו נעני אבתריה: הרבי הוא נשיא דורנו, עד עת קץ בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

... אבל באמת מה זה נוגע לנו, אנו מקושרים אליו. ובשבילנו אין למעלה מזה (מהרבי). וכמו ששייך לומר על אבר גוף האדם ששואב חיותו מהכבד שלו, או גבות מזה - מהלב שלו, או גבות יותר - מהמוח של אדם זה; אבל אין מקום לומר ולחשוב אם שואב חיות ממוח של אדם אחר או לא, כיוון שהוא אבר חי, ורועה להיות חי וגם לא מדולדל ח"ו, וזהו הראש של גוף ואבר זה. וכמו"כ זהו הראש והכתר של דורנו זה. שיחת ב' אייר ה'תש"ו

בהתוועדות של חג השבועות תשט"ו, נהפכו לפתע פני כ"ק אדמו"ר למאויימים ואמר בדביקות:

אדמו"ר הזקן נהג לומר בסעודת חג השבועות "ברוך הבא", כשכוונתו היתה להבעש"ט, שה"יאָרצייט" שלו הוא בחג השבועות.

פעם הסבו לשולחנו זקנים וסיפרו סיפורים מהבעש"ט - כידוע שע"י סיפורי צדיקים יכולים להמשיך את נשמות הצדיקים. ואמר להם אדמו"ר הזקן, שהבעש"ט עסוק עדיין בגן-עדן העליון... לאחר זמן-מה אמר אדמו"ר הזקן - כדרכו בניגון - "ברוך הבא", ואז הבינו כל המסובים שהבעש"ט הגיע!...

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א): מי שרואה ומרגיש ויכול לומר "ברוך הבא" - יאמר (כ"ק אדמו"ר שליט"א הכריז בניגון) "ברוך הבא"...

(ואח"כ אמר): כאשר נמצא כאן ה"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא" שבדורנו, שהוא כ"ק מו"ח אדמו"ר - הרי על ידו נמצא כאן גם אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, שהוא כ"ק מו"ח אדמו"ר) ה" ממלא מקומו (כמדובר כמ"פ בפירוש הענין ד"ממלא מקום", שיש בו כל הענינים של הקודמים לו, ועוד באופן של הוספה), וכאשר נמצא כ"ק אדנ"ע אזי נמצא גם אדמו"ר מהר"ש, וכאשר נמצא אדמו"ר מהר"ש אזי נמצא גם הצ"צ, וכאשר נמצא הצ"צ אזי נמצא גם אדמו"ר האמצעי, וכאשר נמצא אדמו"ר האמצעי אזי נמצא גם אדמו"ר הזקן, וכאשר נמצא אדמו"ר הזקן אזי נמצא גם המגיד, וכאשר נמצא המגיד אזי נמצא גם הבעש"ט.

- בכלל, אין שייך לעשות חילוקים בין רבותינו נשיאינו, אבל אעפ"כ, לגבינו, הרי כל הקרוב יותר אלינו, יקר לנו יותר, וכיון שחלק גדול מהציבור הנוכח כאן הם חסידיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר שהיו עמו בחיים חיותו בעלמא דין, ולומדים תורתו כו' - הרי מובן שכ"ק מו"ח אדמו"ר נוגע לנו יותר.

ישנם אמנם הבעש"ט ... (והרי פירט השמות של כל הרביים) אבל, מה שנוגע לנו ביותר - הרי זה הרבי, ועל ידו יש לנו גם את אדמו"ר נ"ע ... (ופירט עוה"פ את שמות כל הרביים) והבעש"ט, שקיבל מאח"י השילוני, שהי' גם רבו של אליהו הנביא, שעליו נאמר "והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם", במהרה בימינו.

ונוסף על הענין האמור שמתחיל מרגע ההסתלקות - ישנו ענין נוסף כעבור עשרים שנה (כדלקמן) ...

והנה כיון שישנו כלל לדינא ש"מעלין בקודש ולא מורידין" ח"ו, לא מסתבר בשכל לומר שהענין ד"וישפוט את ישראל" נמשך רק בעשרים שנה ראשונים שלאחרי ההסתלקות, ולא יותר.

אלא שבנוגע לשמשון אין מקום לשאלה וקושיא מדוע נאמר שענין זה נמשך עשרים שנה - כיון שלאח"ד התחיל הזמן של השופט שלאחריו, וכיון ש"אין מלכות נוגעת בחברתה", הוצרך להיפסק זמן משפטו של שמשון.

אבל בנדו"ד, שמדובר אודות נשיא בישראל אשר מי יתן לנו תמורתו - הרי מובן שגם לאחר עשרים שנה נמשך הענין, ובעילוי אחר עילוי - "מעלין בקודש".

משיחת י' שבט תש"ל - שיחות קודש עמ' 415

דור השביעי

ישנם כאלה שאף פעם לא היו אצל הרבי. ישנם גם כאלה שבפועל ממש ראו את הרבי, ולא רק פעם אחת אלא פעמים רבות, אבל לא נפעל אצלם דבר, כך, שלאמיתו של דבר לא היו אצל הרבי אף פעם, "זיי האָבן ניט דערהערט", ורק נדמה להם שראו את הרבי. וכיוון שכן, יכולים לחשוב שעכשיו כבר אבוד.

על זה באה ההוראה מפסח שני - שגם אלה שלא הקריבו פסח ראשון, ואפילו אם הסיבה לכך היא באשמתם ("לכם"), יכולים לתקן את העבר ע"י הקרבת פסח שני, ועד"ז בנדו"ד, שגם אלה שעד עתה לא היתה אצלם הכרה והרגשה כו' יכולים מכאן ולהבא להכיר ולהרגיש ("דערהערן"), ועי"ז לתקן גם את העבר.

וטעם הדבר - כאמור - שהרבי אינו מבודד וחסידים אינם מבודדים, ומצד הכח של הרבי שנמצא אצל החסידים, יכולים גם עתה להכיר ולהרגיש, ואפילו אם עד עתה לא הכירו והרגישו.

משיחת מוצאי פסח שני תש"י - תר"מ עמ' 50

ובדורנו זה, דור השביעי, אשר הוא הדור האחרון לגלות והדור הראשון לגאולה במהרה בימינו, רצה הקב"ה שהנהגת עם ישראל ע"י נשיא הדור והשפעתו בעולם - הן ברוחניות, בנתינת כח בעבודת ה' להתגבר על הנסיגות וכו', והן בגשמיות, בהמשכת ברכות ה' בבני ח"י ומזוני רוויחי - תהיה באופן של "הסתלקות" מאתנו.

והיינו, שמצד אחד - הנה לדאבוננו הרבי איננו אתנו בגופו, אין אנו יכולים לראות את הפנים הקדושות, המאירות והמסבירות והשופעות אהבה רבה לכל או"א מבני ישראל; אולם מצד השני, דווקא בגלל ההסתלקות הנהו משפיע יותר למבקשים אותו (תרתי משמע: מבקשים ממנו לעורר רחמים ולכרך, ויותר מזה - מבקשים אותו ורוצים להתקשר עמו), כפי שיבואר בהמשך.

ואם בעבר, כשזרח השמש של היום הבא, המשיך גם השמש של יום העבר להאיר ולהמשיך ברכות, כאמור "מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש" במרום, ובזוהר (המובא באגה"ק סימן ז"ך) איתא ש"אלמלא צלולת דצדיקייא בהווא עלמא לא מתקיימא עלמא שעה חדא", הרי שכל הצדיקים בעולם העליון מתפללים ומשפיעים בעולמנו - הרי אז עבר הכל, כנ"ל, ע"י ה"צינור" החדש, השמש והנשיא של הדור החדש.

אולם בדורנו, שרבינו הוא האחראי לדורנו, והדבר לא נשתנה ולא נמסר למישהו אחר - ודאי הוא שכל ההמשכות והברכות נמשכים "בשביל חנינא בני" של דורנו זה. ודווקא ע"י ההתקשרות אליו, בהתקשרות אמיתית בכל האופנים דלעיל - הנה כל הקרוב קרוב אליו קודם לברכה ברוחניות ובגשמיות.

וכפי שנזכר לעיל, אשר לא זו בלבד ש"ק אדמו"ר לא עזב את צאן מרעיתו ואת כרמו כרם חב"ד, אלא שכבעבר כל עם ישראל הם צאן מרעיתו (וכפי שכתב ואמר כו"כ פעמים, שנשיא הדור עניינו הוא כל אנשי הדור), כפי שראינו במוחש בהנהגתו ובדאגתו לכל קהילה ולכל יחיד בכל פינה נדחת בעולם.

וכשם שבהיות כ"ק אדמו"ר אתנו בעלמא דין, הנה מזמן לזמן, כשהיו מי שנסתפקו אם אכן הוא מכירם ויודעם, הוכיח להם כי הוא יודע על ספקותיהם, וכי הוא יודעם ומכירם ושופע עליהם את ברכותיו

.. אפילו אלו שלא זכו לראותו בחייו, או שנולדו לאחר הסתלקותו - הנה כאשר הם לומדי תורתו, ובאופן של תורה מלשון הוראה (כנ"ל), שמקיימים הוראותיו, הרי עי"ז נעשים "מקושרים" (כפי שמבאר בעל ההילולא במכתביו ובשיחותיו), והרי ענין ההתקשרות הוא באופן שמלכתחילה נעשה רק קשר של שני דברים נפרדים, אבל אח"כ נעשה מההתקשרות - דביקות, ועד שמהדביקות נעשית התאחדות, היינו, שענין זה נעשה כל מציאותו! [ובהמשך שם באריכות]

משיחה י' שבט תשכ"ב - תר"מ עמ' 94

א' שאל במכתב אצל הרבי, כיצד תהי' התקשרות אליו מאחר שאינו מכירו פנים (השואל לא ראה את הרבי, והי' נדמה לו שגם הרבי לא ראה אותו). והשיב לו הרבי, שההתקשרות היא ע"י לימוד תורתו ושמירת התקנות וכו'.

משיחה י"ט כסלו תש"א - תר"מ עמ' 126

"האם קיבלת כבר את המכתב? אני כבר חתמתי עליו!"

באחת מחלוקות הדולרים עברה לפני הרבי קבוצה של חתנים לפני נישואיהם. הרבי עצר אחד מהם, אחרי נתינת הדולר וברכת "ברכה והצלחה", ושאל אותו: "האם קיבלת כבר את המכתב? אני כבר חתמתי עליו" (הכוונה למכתב הברכה שהרבי נהג לשלוח לכל חתן וכלה לקראת חתונתם). הנוכחים תמהו מאוד לפשר הדברים: באותו מעמד חלפו על פני הרבי למעלה מעשרים חתנים, שלכל אחד מהם היה מכתב משלו. מדוע הזכיר הרבי דווקא לאותו חתן את נושא המכתב? לאחר בירור עם החתן עצמו, התבהרו הדברים:

מספר ימים קודם לכן ישבו יחד מספר חתנים, ושוחחו ביניהם בנושא מכתב הברכה של הרבי לחתונה. היו מהם שאמרו, שעל-אף שמדובר במכתב בנוסח אחיד המוכן מראש על-ידי המזכירות, הרי כשהרבי חותם הוא מכניס בזה את כל עצמיותו, ומעניק את הברכה המפורטת במכתב לחתן זה באופן אישי. גם אדם מן השורה, אם הוא "פנימי" ועמוק, הרי גם מעשיו הנראים כחיצוניים בלבד נעשים לאמיתו של דבר מתוך פנימיות נפשו; ועל-אחת-הכמה-יכמה כשמדובר ברבי, שאין ספק שבכל פרט מפעולותיו הוא מכניס את כל עצמיותו ממש.

אולם היו בין החתנים מי שטענו שהרבי עובר על המכתבים מהר מאוד, מבלי להתייחס לנושא בכל תשומת ליבו. אחד מהם אף הריחיק לכת וטען, שקשה לו להאמין שהרבי, תוך כדי טרדנותו הרבות, בודק את שמו של החתן המופיע על כל אחד מהמכתבים; הוא חותם על המכתב, ומיד ממשיך הלאה למכתב הבא.

היה זה אותו חתן שאליו פנה הרבי, ימים ספורים לאחר-מכן, בדברים שנזכרו לעיל: "האם קיבלת כבר את המכתב? אני כבר חתמתי עליו!"

הגה"ח הר"ר יואל כהן שי' מספר, שפעם הזדמן לו לספר סיפור זה בהתוועדות חסידי, ולאחר ההתוועדות ניגש אליו אחד המשתתפים ואמר לו: "אני יודע שהסיפור אמיתי. אני הוא אותו החתן!"...

המיוחדות להם

- הנה כמו כן הוא עתה, אשר בלי ספק כ"ק אדמו"ר יודע ומכיר את חסידיו ומקושריו, ואף כל יחיד ויחיד מכלל ישראל.

ולא זו אף זו, כפי שאמר הרבי בעצמו בשיחתו המצוטטת לקמן, שענינו של הרבי בעצמו מתבטא דווקא בחייהם, בהתקשרותם ובפועלם על פי רצונו, תורתו והוראתו והקדושים.

וזאת חובתנו - שלא להיות כפוי טובה ח"ו, ולהשיב לרבנו טובה - החל באמונה שהנהו חי עמנו, ואח"כ באהבה וכו', "כמים הפנים לפנים".

ישנם כאלה שחושבים שיש חילוק: קודם - ה' צריך לקיים את השליחות שהטיל עליו הרבי, כיון שהרבי ה' יכול לקראו ליחידות, או לכתוב לו מכתב: היתכן, שלחתי אותך בשליחות מסויימת ונתתי לך כחות, ולמה אינך מקיים את השליחות! ... אבל עכשיו - חושב לעצמו - יכול לעשות כרצונו.

על כך אומר הרבי שהחיים נצחיים הם, ובמילא, ישנם בתקופם כל עניני השליחות והכחות שניתנו על ידו, וגם עכשיו ממשיך לדרוש בכל התוקף ("מיט די זעלבע שטריינגקייט") אודות קיום השליחות שלח כבר, וימשיך לשלוח!

- ישנם התמהים על דיבורים אלה. אבל, האמת היא, שמצינו בתנ"ך: "ויבוא אליו מכתב מאליהו הנביא" - כמה שנים לאחרי שעלה בסערה השמימה! וא"כ, מהי התמיהה שגם עכשיו ימשיך הרבי לשלוח!?! ... באיזה אופן להודיע - יש לרבי את הדרכים שלו, ואין אנו צריכים לדאוג באיזה אופן יודיע הרבי, יכולים לסמוך עליו!...

... כל אחד ואחד מהתלמידים, מהמקושרים ומהחסידים צריך לידע שהוא מ"אנשי משה", וענין זה הוא לעד ולעולמי עולמים, לו ולדורותיו, עד ביאת משיח צדקנו.

ויתירה מזה - גם אלה שמקודם לא היתה להם שייכות אל הרבי, יכולים עתה להיות חסידים של הרבי. ונקודת הענין - שאין שינוי כלל בין קודם לעכשיו.

- אם ישנו שינוי ה"ז רק למעליותא, כמבואר באגה"ק שלאחרי ההסתלקות נקל יותר לקבל ההשפעה מחיי הצדיק, כיון שאינם בתוך כלי ולבוש גשמי.

משיחת י"ב תמוז תשי" - חר"מ עמ' 130

דוקא אלו שלא ראו, ושנולדו אח"כ...

ניתן להבין זאת בהקדם הביאור בפסוק "ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד בואי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי"...

שזהו טעם וסברה, מדוע שייכים הם ליעקב ("לי הם"): מצד זה שהם נולדו ליוסף "בארץ מצרים", ונוסף לזה "עד בואי אליך מצרימה", ולכן "לי הם".

בפשטות: על ידי כך שלמרות שהם נולדו במצרים, וגדלו בסביבה בה יעקב לא היה, ולמרות זאת התנהגו הם כנכדים של יעקב אזי לי הם - בזה מתבטא השלימות האמיתית של יעקב.

המצב האמיתי של "עד בואי אליך מצרימה" הוא באופן העבודה של אפרים, שמראה שכאשר נמצאים "בארץ עניי" שלא נראה בגלוי (בחיצוניות) הקשר עם יעקב ("בית אבי"), ולמרות זאת הוא עובד את עבודתו באופן שניכר עליו שהוא נכדו של יעקב.

לק"י שריחי חטי"ר עמ' 435

וכמו יעקב שהעמיד "זרעו בחיים" באותו מקום שבו "חנטו חנטיא" — בארץ מצרים, "במיטב הארץ .. בארץ גושן", ו"אין מקרא יוצא מידי פשוטו", שהיו להם מאכלים ומשקאות הטובים ביותר, וכל הדרוש עבור ה"הוצאה", בתים משלהם, צאן ובקר וכל שאר הענינים; ושם העמיד יעקב אבינו את "זרעו" שיהיו "בחיים" — לא בחיים כפי רצונו של פרעה, אלא בחיים שבהם יה' ניכר שזהו "זרעו": כאן הולך בנו של יעקב, נכדו של יעקב ונינו של יעקב!

אמנם, אימתי מתקיים העניין ד"זרעו בחיים", שאז "אף הוא בחיים" - הרי זה ע"י זרע זרעו...

משיחת י" שבט תשי"ז - חר"מ עמ' 173

“אבל הרבי רואה אותך”...

מסופר על אדם מבוגר שהיה מבקר בקביעות את אשתו, שהיתה חולה במחלת “אלצהיימר”, והיה מקפיד לדייק מאוד בזמן הביקור. פעם, כשהיה זמנו דחוק מאד, שאלוהו: מהו ההכרח לבקרה בכל פעם, ועוד להקפיד על כך על זמן הביקור, והרי בין כך אין היא מכרת אותך? והשיב: “אכן, אבל אני מכיר אותה!”

ואף אנו נאמר: אכן אין אנו רואים את הרבי בעיני בשר - הן אלה שזכו לראות את הרבי, והן אלה שנולדו לאחר ג' תמוז - אבל הרבי בוודאי רואה אותנו, רועה אותנו, דואג בעדנו ומרעיף עלינו טובו, חסדו וברכותיו.

ההשתדלות לראות את הכוחות של התינוקות שיתגלו אח"כ...

בליל ה', ו' תשרי תש"נ, שנת הכ"ה להסתלקות אמו הרבנית חנה ע"ה, לאחר תפילת ערבית אמר כ"ק אדמו"ר שיחה שארכה כחצי שעה. אח"כ חילק במשך כארבע וחצי שעה לכאו"א מהנמצאים, אנשים נשים וטף - כ-9500 - מעטפה שכלל בתוכה: לעקח, מאמר ד"ה “ושאבתם מים בששון” מכ"ק אדמו"ר הצמח צדק, מכתב כללי שיצא לאור לקראת ו' תשרי ושטר של דולר א' לצדקה, כשלאו"א אמר “האב א זיסן יאר” או “לשנה טובה ומתוקה”.

בשבת שלאח"ז, דיבר בארוכה ע"ד החלוקה הנ"ל, ולבסוף אמר:

“ונתינה זו היתה דוקא ליד כאו"א, ואפילו להקטנים, כדי שיעשה רכושו של כאו"א, כולל גם הקטנים, שגם הם יכולים לקנות דברים משלהם. וכמו"כ היתה ההשתדלות לראות כאו"א, כדי לראות את הכחות שיש לכאו"א מישראל, כולל התינוקות, שגם להם יש כחות שיתגלו אח"כ בעשיית וקיום דברים אלו, הן בעצמם, והן בהשפעה על הזולת, כולל ובמיוחד - בהפצת המעיינות חוצה.”

החושך לפני עלות השחר

וכשם שביציאת מצרים "הם הכירוהו תחלה", הילדים שנולדו בשיעבוד מצרים - כמו"כ בהגילוי דלעתיד, שהילדים שנולדו בקושי הגלות המר, בתכלית החושך, כידוע שקודם עלות השחר נעשה החושך גדול יותר ויש חשק גדול יותר לישון - הנה אצלם דוקא יהי' "הכירוהו תחלה", כמו שכתוב "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז".

משיחת ש"פ בראשית תשי"ז - תו"מ עמ' 134

ולהעיר מהשינוי באמירת אמן בברכת החדש דהש"ץ - שלאחרי התיבות "לחיים ולשלום", וכן לאחרי התיבות "לששון ולשמחה", עונים מיד "אמן", משא"כ לאחרי התיבות "לישועה ולנחמה" אין עונים מיד "אמן", אלא הש"ץ צריך לעורר ("מינטערן") ולהכריז "ונאמר אמן", ורק אז עונים אמן.

ויש לומר הרמז בזה - שהברכות הראשונות, "לחיים ולשלום לששון ולשמחה", שאינם אלא טוב הנראה והנגלה, עונים מיד אמן, משא"כ הברכה "לישועה ולנחמה", כיון שבאה לאחרי צער ויגון, הרי, אף ש"מפי עליון לא תצא הרעות, מ"מ, מעצמו, "פון זיך אַליין", "ענטפערט זיך ניט קיין אמן" [אין הוא עונה אמן]... ויש צורך בהתעוררות מיוחדת שיהי' "ונאמר אמן".

ועד"ז בנוגע לענין ההסתלקות: אף שידועים אנו שההסתלקות הו"ע של עילוי אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר, וכידוע מאמר הבעש"ט שהי' יכול לעלות בסערה השמימה, אלא שרצונו הי' לבוא להעילוי ד"אל עפר תשוב, ויתירה מזה, שהעילוי הוא לא רק בשבילו, אלא גם בשבילנו (דאל"כ, בודאי לא הי' מסכים לכך), מ"מ, כיון שבגלוי ה"ז ענין הפכי, "ענטפערט זיך ניט קיין אמן"...

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:): "ונאמר אמן" - כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ יבוא ויוליכנו לקראת משיח צדקנו, בקרוב ממש, במהרה בימינו אמן.

משיחת ש"פ שלח תשי"ז - תו"מ עמ' 113

יחד עם כל האמור לעיל בענין "הוא בחיים" ו"יתיר מבחיהו" וכו', הרי האמת הגמור הוא, שמצבנו ומצב העולם היום הוא אשר נוכחותו של הרבי בגופו נלקח מאיתנו, אין אנו רואים את פני קדשו, ולא עוד שומעים אנו את קולו הנותן אמרי שפר, המעורר והמעודד, ואין אתנו יודע בין ימינו לשמאלו.

איה איפה היא הפינה שבה כל יהודי, מכל מקום שהוא ובכל מצב שיהיה, ירגיש בטוח, יתקבל בחום ובאהבה, ויצא כשבאמתחתו ברכה והדרכה?!

גם בעניינים כלליים אין מי שיביע דעתו ביושר, בתוקף ובעוז, והעולם כולו תועה כצאן אשר אין לו רועה, דבר הנרגש בחיי הכלל והפרט, הן בגשמיות, בבני חיי ומזוני, והן ברוחניות.

ולכן שומה עלינו - אם מפני הרצון לחזות בנועם פני קודשו

של רבינו, אם מפני שהרבי בעצמו כותב על מצבנו ומצב העולם שהוא חושך כפול ומכופל,

מבלי הבט בגודל העילוי של יום ההסתלקות, מכיון שבנוגע לחיים גשמיים הרי זה ענין של סילוק כו', עדיין נשאר בזה "נקודה" בלתי רצוי' (ובהערה: שלכן צ"ל ענין התענית כו').

לקוטר שיחת חכ"ו עמ' 9

האמת היא, כפי שמבואר באגה"ק שלאחר ההסתלקות "אשתכח יתיר", כיון שגם בחיים חיותו בעלמא דין חייו הם "חיים רוחניים שהם אמונה יראה ואהבה", אלא ש"בהיות הצדיק חי על פני האדמה היו שלשה מדות אלו בתוך כלי ולבוש שלהם בבחי' מקום גשמי שהיא בחי' נפש הקשורה בגופו", משא"כ לאחר ההסתלקות. אלא שזהו אליבא דאמת, אבל לעינינו הרי זה ענין של הסתלקות...

משיחת יום ב' רחג השבועות תשי"ד - חר"מ עמ' 31

ואם מפני שחסר לנו כל הנ"ל ואין עוזר ואין סומך - לבטא את געגועינו, להביע את רצוננו להיות עם הרבי, ולעורר בנפשנו את הידיעה וההרגשה הברורה אשר מצבנו בהווה הוא בלתי נסבל.

ומכל הנ"ל מצטיירת תמונת המצב, אשר הרבי מצדו ממשיך בעבודתו ובהשפעתו, אלא שהקב"ה רוצה מאתנו שעתה נעבוד בעצמנו ביתר שאת וביגיעה גדולה, בכחות הנעלמים הניתנים לנו בתפילתו ובברכתו של כ"ק אדמו"ר, אשר לא עזב צאן מרעייתו ועומד ומבקש רחמים עלינו ועל בני ביתנו.

וזו עצמה היא העבודה הנדרשת מאתנו הכהנה לגאולה האמיתית והשלימה - שנרגיש שמצב זה הוא בלתי נסבל, ונצטעק **בכח עצמנו** "עד מתי?!" ונתבע מעומק לבנו את ביאת משיח צדקנו, שאז יגלה כבוד ה' וימלא כבודו את כל הארץ, **וכדלהלן**.

הרבי מבאר ש"אסתלק יקרא דקוב"ה" מורה על המשכת האור בדרגא נעלית ביותר, בחי' סוכ"ע, שהמשכה זו נקראת בלשון של הסתלקות, להיותה בבחינת רוממות. ומזה מובן שכן הוא גם בנוגע ל"הסתלקות" של הרבי.

...אלא שאעפ"כ, רוצים וצריכים אנו את הרבי כפשוטו למטה מעשרה טפחים...

אביו של הרבי נ"ע, אדמו"ר מהר"ש, שאל אצל אביו, אדמו"ר הצ"צ, בקשר לאותה שנה שאמרו עלי' "קץ", היתכן שמשיח לא בא? והשיב לו: הרי נדפס הלקוטי-תורה! נענה אדמו"ר מהר"ש ואמר לאביו אדמו"ר הצ"צ: אבל אנו רוצים וצריכים משיח כפשוטו למטה מעשרה טפחים!

משיחה שי"ם תצהו תשי"ד - חר"מ עמ' 18

משיח

והנה זה תובעים מכאו"א מאתנו דור השביעי, דכל השביעיין חביבין, דעם היות שזה שאנחנו בדור השביעי הוא לא עפ"י בחירתנו ולא עפ"י עבודתנו, ובכמה ענינים אפשר שלא כפי רצוננו, מ"מ הנה כל השביעיין חביבין, שנמצאים אנחנו בעקבתא דמשיחא, בסיומא דעקבתא, והעבודה - לגמור המשכת השכינה, ולא רק שכינה כ"א עיקר שכינה, ובתחתונים דוקא...

וזהו פנימיות הכוונה של ירידת והשתלשלות העולמות וענין החטא ותיקונו וענין סילוקן של צדיקים שעייזו יהי' אסתלק יקרא דקב"ה. וכשיוציאנו מהגלות ביד רמה ולכל בני ישראל יהי' אור במושבותם יהי' אז ישיר משה ובנ"י גו' הוי ימלוך לעולם ועד.

מאמר ד"ה באתי לגני תשי"א - תר"מ עמ' 265

ועד — כפי שדובר ועוררו כמה פעמים לאחרונה — שע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, כבר סיימו את כל ההכנות לגאולה, וכעת צריכים רק להמשיך את הגאולה בפועל בגשמיות ותומריות העולם (חומריות שנעשית מגשמיות), בגלוי לעיני בשר,

[כי למרות תוקף העבודה של בנ"י בגלות, ואפילו כפי שהם נמצאים בגלות במצב של גאולה רוחנית, הרי עדיין אין זו השלימות של הגאולה בפשטות, בגלוי ממש בעוה"ז הגשמי; ישנם עדיין כל ההגבלות דגלות, "בנים שגלו מעל שולחן אביהם"; כולל — זה שבנ"י הינם בתקופה זו כ"עגונה" ר"ל, שבעלה (הקב"ה) הלך למדינת הים לאחרי האירוסין (ביצי"מ), ועד שיהיו הנישואין בגאולה האמיתית והשלימה].

היום צריך רק לפקוח את העיניים, ואזי יראו איך שכל העולם תובע שכל יהודי כבר יהי' בהמעמד ומצב דגאולה האמיתית והשלימה.

משיחת ש"פ ויגש תשנ"ב - תר"מ עמ' 74

כמדובר לעיל, איז ע"י סיום הספר תורה אראפגענומען געווארן דער ענין פון "מחוסר מעשה" בהנוגע צו נתינת כח פון נשיא דורנו, וואס איצטער דארף יעדערער משלים זיין די פכים קטנים וואס ער דארף פארענדיקן, כדי מ'זאל מבטל זיין דעם גלות, וואס דעמאלט וועט מען ארויסגיין בשמחה ובטוב לבב לקבל פני משיח צדקנו.

משיחת עש"ק פ' בא טו שבט תש"ל - שיחת קודש עמ' 371

מיום עלותו על כיסא נשיאות חב"ד הכריז והדגיש הרבי אשר משימת דורנו היא להשלים את העבודה שניתנה במתן תורה, שהיא תכלית בריאת העולם - להמשיך את השכינה למטה בארץ, ולעשות את העולם הזה התחתון דירה לו יתברך; ואשר כל אחד ואחד מאתנו מחוייב במשימה זו.

במשך יותר מארבעים שנה עמל הרבי בכל כוחו, לחרוש, לזרוע, לטפח ולפתח את כרם חב"ד. הן בעבודתו האישית - היגיעה אשר יגע וטרח בגופו ובנפשו ללא הרף בהרחבת והעמקת תורת החסידות, בפקיחת עיניים עיוורת לענייני עבודה פנימית ובגילוי השכלות נפלאות באופן המוכן ומושג לכל,

והן בעבודתו הקשה והמפרכת לשתף את קהל עדת החסידים ואת כלל ישראל במשימה שראה בה "צו השעה" – לצאת מהגבלותיהם וממקומם הרוחני והגשמי כדי לקרב את בני ישראל, בכל מקום ומצב שהם, לאבינו שבשמים, ולפרסם אלוקותו יתברך בכל העולם.

וכיון שענין זה ה' רחוק מאוד מהילך המחשבה – גם של החסידים, הרי שבמקום להממם בתפיסה שעדיין לא היו מוכנים לה, איפשר להם הרבי להתקדם בחזון הזה בהדרגה, תוך שהוא מעודד לימוד תורה, קיום מצוות ועיסוק בקירוב יהודים בהתלהבות ובחיית.

למרות התשוקה העזה, ההיקף הגלובלי של מטרותיו, הרבי התקדם בשיטתיות ובאיטיות. בהדרגה חינך את חסידיו ואת העולם – מצווה אחר מצווה, מבצע אחר מבצע. הוא הדגיש את הערך של מצווה בודדת שאדם יחיד מקיים, וגם את הקשר של כל מצווה לזמן מסוים. הוא שיגר את שליחיו, שליח אחר שליח, לקהילה אחר קהילה, כדי לסייע ליהודים ולעורר את הנקודה היהודית, להכריז על התחברות לעולם הערכים היהודי-הרוחני, ולהגביר את התודעה בהחיוניות שבחיי תורה על-פי רצון ה'.

נפלאים המה איפוקו וסבלנותו, כאשר במשך שנים רבות כל-כך התאמץ, השקיע מאמצים וניתב משאבים רבים למטרה הסופית הנכספת. ובכל זאת כלא בקרבו את התשוקה הפנימית החזקה שבנפשו, כדי להיטיב עם העם תוך כדי טיפוחו, ולבסוף להביאו להכרה בתכלית הסופית של כל חיינו על-אדמות.

ואכן במשך שנים אלו נשתנה מצב וציור העולם: הן העולם היהודי – אשר לאחר השואה ר"ל נראה היה מצבו כלאחר יאוש ח"ו, והרבי הקימו מנפילתו, עוררו ועודדו ונפח בו תקוה, אם ע"י תורתו ותפילותיו בעצמו, ואם ע"י שלוחיו שעל ידם שינה מצב היהדות בכל העולם; והן העולם בכללותו – שעל ידי פעולותיו אשר פעל להאיר את העולם נשתנה מצב כל העולם כולו לטוב, עד אשר כיום (כבר בחיים חיותו בעלמא דין) אין כמעט מקום בעולם המתנגד בשיטה לעצם עניין האלוקות, ויתירה מזו – שאפילו אלו שבעבר התנגדו בתוקף נעשו מסייעים (אלא שלעת עתה, כל עוד לא נתקיים הייעוד "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" – הרי זה באופן ש"לגרמיייהו עבדין").

ולא זו אף זו, אשר העולם בכלל, ובפרט תלמידיו וחסידיו של הרבי, הגיעו להבנה אשר כל חלקי העולם קשורים ותלויים זה בזה, וכל העולם כולו מכוון למטרה אחת, ואשר לכן, מלבד הדאגה של כל אחד ואחד לעצמו, מחובתו לדאוג גם להשפעת פעולתו על העולם בכללותו. וכפי שביאר הרבי, שהכרה זו נובעת הן ממצב העולם – חידושי המדע והטכנולוגיה המראים בעליל אשר כל העולם אחד הוא, ואשר פעולת כל חלק ממנו משפיעה על כל העולם כולו, והן מצד גילוי אור החסידות – אשר תוכנה הוא אחדות ה' ואחדות כל ישראל. ואף שעדיין קטני מוחין אנו, וכל אחד מאתנו עסוק בעיקר בענייניו שלו – מכל מקום, ההכרה באחדות השוררת בעולם ובהשפעה שיש לכל אחד על העולם בכללותו חדרה לידיעתנו, לידיעתו של כלל ישראל ולידיעתו של העולם בכלל.

העולם מוכן לביאת המשיח

ענין הגאולה: אצל כאו"א מישראל יש ניצוץ משיח — בחי' יחידה, אשר על ידו תופס בעצם כולו כו'.

וניצוץ זה יכול וצריך לבוא באופן של התגלות, לכל לראש — בנוגע למציאותו של היהודי, לחדור בכל עשר כחות נפשו כו', ונוסף לזה — לפעול בעולם כולו, "לשכן שמו שם", שיהי' מוכן וראוי לקיום היעוד "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר גו'".

משיחת ליל שמה"ת תשמ"ו - תו"מ עמ' 349

ועל פי זה, הנה בשנים באחרונות - ובפרט מפורים תשמ"ז, שבו דיבר הרבי בגילוי אודות המדובר לעיל - שיתף אותנו הרבי בגלוי בעניין ביאת המשיח הקרובה, הן בגילוי וביאור **תוכן** עניין המשיח, והן **במשימה** המתבקשת ממנו.

ונקודת העניין: במקום אשר בעבר נתבע מכל אחד מאתנו, איש איש במקומו, לעבוד בניצול כל כוחותיו, הן כיחיד לעצמו והן בקירוב בני ישראל, והדרישה מאתנו הייתה להחזיר אלוקות, יהדות, תורה ומצוות בכל מקום שידנו מגעת - הנה עתה נוספה המשימה שכל פעולותינו תהיינה חדורות בכוונה "לתקן עולם במלכות ש-ד-י".

והוסיף הרבי, שאף על פי שעד עתה היתה עבודה זו נחלת ראשי אלפי ישראל (והדבר מוכן, שהרי סוף כל סוף איננו אלא אנשים קטני קומה העוסקים בעניינינו פחותי הערך, ואפילו הגדולים יותר - הרי "אדם קרוב אל עצמו" ודאג תחילה לצרכיו שלו, גם אם צרכים אלה רוחניים הם [ראה תניא פרק מ"א, שרק מי שהוא במדרגה נעלית ביותר, "כברא דאשתדל" וכו', יכול לחפוץ באמת בעניין יחוד קוב"ה ושכינתיה, היינו שקיום התומ"צ שלו אינו רק כדי לקשר נפשו לה' כי אם לצורך גבוה]) - הרי מכיוון שההתקשרות אינה כדבעי, שוב אין היחיד, האבר הפרטי, יכול לצאת ידי חובתו בזה שה"ראשו", הרבי, עוסק בעניין זה (והוא, היחיד עושה את חלקו כאבר פרטי, חלק מהגוף של הראש שעוסק "בעניני הראש") אלא שומה על כל אחד ואחד מאתנו בעצמו להחזיר הכרה זו בנפשו, ולעסוק בזה במרץ.

ואם בכל הזמנים היתה השאיפה לביאת המשיח פרט אחד מתוך רבים, וברכת "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח" היתה רק ברכה אחת בין ברכות התפילה - הנה מעתה יש לשים דגש מיוחד על עניין זה, לבקש ולתבוע בכל הלב את צמיחת קרן המשיח, ולדאוג לכך שכל עבודתנו תהיה חדורה בשאיפה זו.

זה לשון הרבי באותה שיחה, שיחת פורים תשמ"ז:

"הגמרא (בזמנה) קבעה ש"כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה".

... אמנם, לימוד עניין זה היה רק מזמן לזמן, עד שבא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו והכריז ב"שטורעם" - "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"! וצויה להדפיס ולהפיץ את ההכרזה

בפירסום גדול וב"שטורעם" דוקא, ולמרות שהיו לו מפני זה קשיים (אינני רוצה להשתמש בביטוי חריף יותר, אף שהיו לו הרבה יותר מסתם קשיים), אעפ"כ המשיך לפרסם את ההכרזה הזו, וציוה להדפיסה כדי שתשאר לדורות הבאים אחריו, והענין נמצא בדפוס גם עכשיו, רק שצריך להוריד את הספר מהמדף ולקרוא זאת עוה"פ (אבל לא רק בתור חזרה על הישנות, שהרי אם דברי צדיקים בכלל עומדים לעד, עאכו"כ בענין עיקרי כל כך שהוא עצמו ציוה להדפיס)...

ענין הקיצין נמצא כבר בכמה וכמה ספרים, החל מהרס"ג, וכן הרמב"ם וכן בספר "מגילת המגילה", ועוד לאח"ז התפרסם גם "קץ" בשם אדמו"ר הזקן, ועושים מכל זה "שטורעם" - אבל לא שמים לב שגם בשיחות שנדפסו בדורנו (וע"ע היו בכתב או נעתקו בקופיר ביותר מהעתקה אחת) - ישנם קיצין החל מ"קץ" שנאמר ע"י אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע על שנת תרס"ו (וכיו"ב, כמוזכר כמ"פ) ועד לקץ שנדפס בימינו ב"הקריאה והקדושה" על שנת תש"ג, תש"ד וכו' (כנדפס שם).

וא"כ רואים שמאז ש"כלו כל הקיצין" בזמן הגמרא, עברו שנים רבות כל כך, עד שבשנת תרס"ו ישב אדמו"ר נ"ע בהתוועדות ואמר "קץ" על שנה הזאת - אבל הענין נשאר רק אצל אלו שהשתתפו בהתוועדות או אצל אלו שהגיע לידם העתק השיחה, ואחר כך לא דיברו ע"ז במשך עשרות שנים, עד שבא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו והחל ב"שטורעם" ד"לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה".

וכאמור - ההדגשה היא על הפירסום בדפוס דוקא, והוא עצמו (במקום אחר) גילה את פתגם הצמח-צדק שענין הנדפס הוא לדורות - ובוזה התכוין לרמז אודות תוקף הדברים שבדפוס גם לאחר חיים חיותו בעלמא דיין!

ומזה מובן, שכל הקיצין שנאמרו בכל הדורות החל מזמן הגמרא ועד לקץ הנ"ל שנתפרסם ונדפס ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, לא נאמרו לשעתם בלבד, אלא שהענין הוא בכל התוקף גם בשנים הבאות, ואם-כן, מתחזקת עוד יותר ("ווערט נאך שטורעמ'דיקער") השאלה "עד מת"??

ועיקר השאלה היא - כיון שמדובר אודות קץ שנאמר ע"י נשיא דורנו וגם מאז כבר עברו עשרות שנים!

והנה, חיפשתי מה יכול להיות הביאור בדבר, עד שהביאור היחיד שמצאתי הוא, שמעתה הענין עבר מ"הנשיא הוא הכל" אל "הכל", היינו לכל אחד ואחד מישראל.

"כל עוד הי' הענין דהנשיא הוא הכל"

לביאור (בדרך אפשר) דברי הרבי, שמאחר שענין ההתקשרות אינו כדבעי, ממילא נמסר הדבר לכל אחד ואחד מישראל" - אפשר להסתייע ע"י משל:

משל למה הדבר דומה? לאזרחים החיים במדינה, ומובן שכל אחד מאזרחי המדינה צריך לכמה וכמה עניינים כדי שיוכל לחיות חייו כדבעי, החל מנקיון ופנסים זולקים ברחוב וכו', ועד לענייני בטחון המדינה. ומובן שלכל אחד מעניינים אלו יש צורך במומחים לאותו ענין וכלים מיוחדים לזה וכו', כגון נשק לשם הגנה על בטחון המדינה וכיו"ב.

כלומר: כל עוד הי' הענין ד"הנשיא הוא הכל" וכל אנשי הדור היו מסורים אליו וכו', אפשר הי' לצאת י"ח עי"ז ולומר שהענין שייך לנשיא הדור בלבד, אלא שאעפ"כ בפועל "עדיין לא בא", אבל לאחר ירידת הדורות, כאשר המצב הוא ד"אכשור דרא" בתמיה, וביחד עם זה הולכים ומתקרבים לזמן ד"בעתה" ו"אחישנה" (כמבואר בסוף דרושי פורים שבשערי

אורה) - הרי עכשיו נהי' הכרח גדול יותר לעסוק בזה, ממילא נמסר הדבר לכאו"א מישראל.

ובנוגע לפועל - יש לפרסם, ביתר שאת וביתר עז, עד שהענין יגיע לידיעתו של כאו"א מישראל, אשר ע"י מעשה אחד ויחיד, דיבור אחד ויחיד, או מחשבה אחת ויחידה, ביכלתו להביא ישועה והצלה לעולם, כפס"ד הרמב"ם!

ולהוסיף ולהדגיש שעומדים בזמן ד"עקבתא דמשיחא", ובזה גופא - עקבתא דעקבתא דמשיחא, ולכן, אפילו אם עד היום הי' יכול לצאת י"ח בעבודתו של נשיא דורנו (שאפילו פירסם "קץ" וכו', כנ"ל) הנה לאחר שמאז כבר עברו עשרות שנים, הרי זה דבר ברור שהדבר היחיד שעדיין לא נעשה הוא, להביא לידיעתו של כאו"א מישראל שקיום הלכה זו ברמב"ם הוא ענינו הפרטי!

ועפ"ז מובן מדוע אין ברירה ומוכרחים לדבר פעם אחר פעם ולהרעיש ללא הרף אודות הקיצין, אודות ימות המשיח וכל הפרטים שבו, כדי שידעו את העיקר, אשר אין הכוונה רק אודות המדובר בספרים כו', אלא בהלכה מפורשת הנוגעת לכאו"א אנשים נשים וטף וכולם יחד (ובל' המגילה "ביום אחד")

והנה, במצב רגיל אין זה אפשרי, וגם אינו נכון, שכל אדם פרטי ידאג לעצמו בכל אחד מפרטים אלו, כגון אחיזה בנשק להגן על עצמו, אלא כל הדברים נעשים ע"י שכל האזרחים בחרים בנציגים שיעמדו בראש העיר והמדינה, ומשלמים מסים כדי לשלם עבור כל הצרכים הנ"ל. ועי"ז יכול כל אחד מהאזרחים לעסוק בענייניו שלו, ובאמצעות המסים ה"ה מחזיק את הממשלה ושאר בעלי התפקידים העומדים בראש העיר והמדינה, והם מצדם עוסקים בסיזור כל העניינים הכלליים שאיש פרטי אינו יכול וגם אסור לו לעסוק בהם.

אמנם, אם אנשי המדינה אינם מעוניינים לישא בעול הכללי, שמשמש גם אותם, ולתרום את חלקם בתשלומי מסים וכיו"ב - אזי מן ההכרח שכל תושב יעסוק בעצמו בעניינים שלא היה עוסק בהם בימים כתיקונם, כולל אחיזה בנשק כדי להגן על עצמו ועל העיר והמדינה.

והנמשל מובן, שכשעניין ההתקשרות להנשיא, ראש בני ישראל - שכל כולו דואג לכלל ישראל ולהשלים הכוונה להיות לו ית' דירה בתחתונים אינו כדבעי - ממילא חל חוב אישי על כל אחד ואחד לדאוג להבאת המשיח והשלמת תכלית בריאת העולם. והרי זה כאותה מדינה שאזרחיה אינם משלמים את המס המוטל עליהם, מבלי התחשב בהחויבות וההכרח להיות חלק מהנהגת המדינה ע"י העומד בראש, שאז מוכרחים הם, כל אחד ואחד לעצמו לדאוג לספק את עצם קיומו.

באופן ד"קהל גדול" לשון יחיד...

ביאת משיח צדקנו קשורה, כמובן, בשינוי במצב העולם, ומכיון שרואים שכבר נפעל שינוי בעולם (כנ"ל) ואעפ"כ עדיין לא בא, הרי זה גופא מוכיח ומחזק את הנ"ל, שמעתה הפעולה ביריוז הגאולה נעשתה ענינם הפרטי של כל אחד ואחת!

ויש לעורר אשר לגודל חשיבות הענין, כדאי ונכון שבכל אסיפת כו"כ מישראל יזכירו ויעוררו:

הקשיבו יהודים! הוספת מעשה אחד ע"י כאו"א מכם - ובפרט ע"י שלשה יהודים ביחד - יכולה להיות המעשה שהוא ה"מכה בפטיש" לפני הגאולה האמיתית והשלמה.

כאמור לעיל, שהוא הביאור היחיד בענין זה, לאחרי חיפוש, וביגיעה, ביאור מספיק לקושיא הגדולה הנ"ל: "היתכן"? ו"עד מתי"?...

לשלימות הענין, יש להוסיף עוד ענין כדי לחזק את האמור לעיל, ובהקדמה:

מובן וגם פשוט שכל הדיבור בענין זה איננו כדי להתוודות או להתנצל וכו', או לספר מה קורה בחדרי נפשו של אדם פרטי וכיו"ב, וברור שלשם כך אין לקחת מזמנם של כו"כ יהודים, ובודאי אין הכוונה לענינים כגון דא, אלא אך ורק בנוגע לפירסום ההלכה הנ"ל בנוגע לפועל - אשר מעתה צריכים כל אחד ואחת לדעת שעליו בפרט מוטל להביא את משיח צדקנו ואת הגאולה האמיתית והשלימה, ו"לא רחוקה היא לא בשמים היא גו' ולא מעבר לים היא", אלא מדובר ב"מעשה אחד", דיבור אחד או אפילו מחשבה אחת, כמדובר לעיל בארוכה.

ולאחרי הקדמה זו נבוא לבאר ענין כללי שמדגיש עוד יותר את מצב העולם בזמננו, ועפ"ז יובן עד כמה האמור לעיל שייך לכל אחד ואחת, ואפילו, להבדיל, לאינם יהודים, כדלקמן.

בזמננו מתרחשים בעולם דברים מבהילים (כפי שכבר דובר פעם, אבל עתה המצב מבהיל הרבה יותר) - הן לטוב והן למוטב.

ובפרטיות - החל מענין המחלוקת - בימינו רואים מחלוקת גם בין שנים, או שלשה, יהודים כאלו שמעולם לא הי' אפשר לשער שתהי' ביניהם מחלוקת; זהו היפך ענינם והיפך כל הענינים השייכים אליהם, ולפתע - פרצה ביניהם מחלוקת, ואפילו מלבישים את זה ב"לשם שמים" כו', ואין להאריך בדבר המבהיל.

ועד"ז לאידך גיסא - בצד הטוב - בתקופתנו ישנם עניני צדקה וגמילות חסדים, ופעולות של חסד ואהבת ישראל, אהבת איש לרעהו ואשה לרעותה, וכיו"ב - במידה כזו שלא שיערו לפני זה שאיש פלוני, או אשה פלונית היו שייכים לזה, היינו לנתינה לצדקה בשיעור גדול כל כך או מסירות-נפש גדולה לטובת יהודי אחר (ואפילו אדם אחר כו'), ואין להאריך בדבר שכל הרוצה להתבונן בזה יראה את זה בחייו הפרטיים, ובסביבתו הפרטית, לא רק פעם אחת, אלא פעמים רבות.

וכאמור - במדה גדולה ביותר, שהרי יש בידינו סיפורים מדורות שעברו, ובכל הדורות היתה בבני ישראל תורה, עבודה וגמ"ח ובנדוד"ד - צדקה וגמ"ח, ובפרט במדינה הזו, אבל עדיין לא הגיעו למדה רבה כמו בזמננו.

וכן בנוגע לענין התורה - דוקא בדורות הכי אחרונים נתחדשו חידושי תורה כאלו שלא שיערו אודותם ולא נזכרו כמותם בספרי הדורות הקודמים, ועד כדי כך שאופן הלימוד בזמננו הוא באופן מיוחד ואומרים שזוהי דרך חדשה ומייחסים אותה לפלוני כו', ומובן, שמכיון שהדבר התקבל ע"י כו"כ מבני ישראל ודאי שזהו בכלל "מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש", ואם כן, הרי זה כבר "ניתן למשה מסיני", אלא ש"את הכל עשה יפה בעתו", ועכשיו הגיע הזמן לחידושים ע"פ דרך זו, שלא שיערו אודותה בדורות הקודמים...

כאמור, השינוי הוא הן לצד הטוב, והן להיפך:

בין הסימנים שנמנו אודות תקופת הגאולה נזכר הענין ד"מלכיות מתגרות זו בזו" (כמפורט שם בפרטי פרטיות), אבל בימינו אלה המצב בענין זה הוא באופן שלא שיערו כלל, ובאכזריות שלא בערך, כפי שרואים בפועל, בכמה מדינות, בימים אלו ממש, ולא רק בשנים שלפני זה או בחדשים שלפני זה, אלא שאין שמים לב לזה כדבעי מפני שהמלחמות הם בצפון הרחוק או במזרח הרחוק וכיו"ב, אבל בכל אופן הרי מדובר במלחמת בין בני אדם,

...לפי כל הסימנים שנאמרו בסוף מסכת סוטה, זמננו הוא קרוב ל"אחרית הימים", קרוב עד כדי כך שלא שייך קרוב יותר, כיון שמעולם לא הי' קיום כל הסימנים בפועל כמו בימים אלו.

ובנוגע ל"אחרית הימים" (הזמן שבו יחולו שינויים בעולם ועד לשינוי עיקרי בנוגע לכל העולם כולו) מפורש בסוף דניאל: "יתבררו ויתלבנו ויצרפו הדברים..."

אבל כשיגיעו קרוב מאד ל"אחרית הימים" (וזהו אחד הסימנים העיקריים לזה) יהי "יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים", רבים דוקא, היינו שלא מדובר בדבר שיקרה רק ליחיד, אלא זה יהי המצב בנוגע ל"רבים" ועד לכל עניני העולם ממש (ולאו דוקא חוג מסוים דאנשים או נשים או אפילו עם מסויים וכיו"ב).

ומסיים - "והמשכילים יבינו":

"המשכילים" יתבוננו ויחקרו בטעם הבירור, הליבון והצירוף, היינו שלגבי ההבנה בדבר צ"ל "משכיל", אבל כדי לראות שכן היא המציאות בפועל (שבאחרית הימים "יתבררו ויתלבנו ויצרפו" כל הדברים) אין צריך להיות "משכיל", וכאמור - כל הענינים המבהילים האמורים לעיל, הן לטוב והן למוטב, הם דברים הנראים בעיני בשר.

ואפילו לעיני נפש הבהמית של אינו-יהודי, ועד שגם הם החלו, בשנים האחרונות דוקא, להרעיש אודות השינויים במצב העולם, הן לטוב והן למוטב".

כמה שבועות לאחר שיחה זו, בשיחת ש"פ ויקרא תשמ"ז, המשיך הרבי ואמר:

"...ובפרט שלאחרי זה עברו עוד כו"כ קיצין שנתפרשו ע"י גדולי ישראל האמיתיים, ולדוגמא: ה"קץ" שכתב הרמב"ם בא' מאגרותיו - בלשון צחה וברורה, דוגמת סגנונו בספר הי"ד (סגנון שהורגל בו, והרגל נעשה טבע - אפילו בעיני הרשות, ועאכו"כ בעיני תורה) - "יש אצלנו קבלה גדולה ונפלאה... שזה שאמר בלעם כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל א"ל. יש בו סוד, שמן העת ההיא יש לחשב כמנין שיש מששת ימי בראשית ועד אותה העת וכו". כפי שממשיך לבאר בפרטיות בנוגע למספר השנים.

וכמו כן ה"קץ" שכתב הרס"ג, ועד"ז עוד כו"כ קיצים שנתפרשו ע"י גדולי ישראל, כולל ה"קץ" שנתפרש ע"י אדמו"ר הזקן במאמרו הידוע בנוגע לשנת תר"ג, ועד ל"קץ" שנתפרש ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, בהכרזתו "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", בשנת תש"ג.

ומאז, עברו עשיריות שנים, ועדיין לא בא!!

ומכיון שכן, מתחזקת ביותר וביותר שאלתו וטענתו של כאו"א מישראל: "עד מתי"!!...!

ובעצם, אין צורך בשאלתו וטענתו דכאו"א מישראל - מכיון שגדולי ישראל טוענים זאת! הרביים הנשיאים טוענים "עד מתי"!! ולא רק בתור שאלה וטענה, אלא אדרבה - בתור עובדה קיימת ופס"ד ברור, מכיון שמראים על הלוח שכבר "כלו כל הקיצין"!!

ולא עוד, אלא שענין זה נקבע בתורתם, חלק בתורה, ובמילא, טוענת התורה "עד מתי"!!

ואין שום מענה ותירוץ לשאלה זו - מלבד הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש..."

משיחות אלו ועד לאמצע שנת תנש"א הגביר הרבי את ההכרה והתכונה בקרב הציבור לקראת ביאת המשיח, והצביע על מאורעות הזמן ההוא כסימנים המלמדים על ביאת המשיח הקרובה. הרבי אף אמר על עצמו שהוא אובססיבי על ענין המשיח.

ית.

כ"ח ניסן תנש"א

בבואו מאוהל כ"ק אדמו"ר הרי"צ ביום כ"ח ניסן תנש"א, באמצע השיחה שדיבר לאחר תפילת מעריב, הרים כ"ק אדמו"ר קולו הק' באומר:

"... ע"פ האמור לעיל ע"ד הדגשת ענין הגאולה (במיוחד) בזמן זה - מתעוררת תמיהה הכי גדולה: היתכן שמבלי הבט על כל הענינים - עדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש?!... דבר שאינו מובן כלל וכלל!

ותמיהה נוספת - שמתאספים עשרה (וכו"כ עשיריות) מיראל ביחד, ובזמן זכאי בנוגע להגאולה, ואעפ"כ, אינם מרעשים לפעול ביאת המשיח תיכף ומיד, ולא מופרך אצלם, רחמנא ליצלן, שמשיח לא יבוא כלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו, וגם מחרתיים לא יבוא משיח צדקנו, רחמנא ליצלן!!

גם כשצועקים "עד מתי" - ה"ז מפני הציווי כו', ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בודאי ובודאי שמשיח כבר ה' בא!!

מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל, לאחרי שכל מה שנעשה עד עתה, לא הועיל [כן הוא בשיחה המוגהת, ובשיחה עצמה התבטא הרבי "כל מה שעשיתי עד עכשיו הוא להבל ולריק"], והראי, שנמצאים עדיין בגלות, ועוד ועיקר - בגלות פנימי בעיני עבודת השם.

הדבר היחיד שיכולני לעשות - למסור הענין אליכם: עשו כל אשר ביכלתכם - ענינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון - להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!

ויה"ר שסוכ"ס ימצאו עשרה מיראל ש"יתעקשו" שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה, ובודאי יפעלו אצל הקב"ה - כמ"ש "כי עם קשה עורף הוא (למעליותא, ולכן) וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו" - להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

וכדי למהר ולזרז עוד יותר ע"י הפעולה שלי - אוסיף ואתן לכאו"א מכם שליחות-מצוה ליתן לצדקה, ו"גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה".

ואני את שלי עשיתי, ומכאן ולהבא תעשו אתם כל אשר ביכלתכם.

ויה"ר שימצא מכם אחד, שנים, שלשה, שיטכסו עצה מה לעשות וכיצד לעשות, ועוד והוא העיקר - שיפעלו שתהי' הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב".

בשעתו לא היתה השיחה מובנת כלל, והקהל לא ידע איך לכלכלה. איך ומה עושים כדי להביא את המשיח?

הרבי נשאל על כך, וגם דיבר בעניין זה מעצמו בהתוועדות אותה שבת, והוסיף ודיבר על כך רבות בהתוועדויות הבאות. ותוכן כל הדברים הוא, שעלינו להגביר את לימוד התורה וקיום המצוות

במה מתבטאת עבודה זו: הוספה בתורה ומצוות, בלימוד התורה נגלה דתורה ופנימיות התורה וקיום המצוות בהידור. ונוסף על עשייתו עצמו בזה - צריך להשפיע על אחרים שיוסיפו [ובפרט כשאצל המשפיע עצמו נחסר לפנ"ו בעבודתו, שאז צריך הוא להוסיף בה כפליים לתושי', כלל ע"י ההשפעה על אחרים בזה] ובכללות - העבודה של הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה שמביאה במיוחד "אתי מר" דא מלכא משיחא וכל זה - מתוך צפיה והתשוקה וכו' חזקה לגאולה.

משיחה ש"פ סמיני תנש"א - תר"מ עמ' 132

ע"י לימוד התורה בכלל, ובפרט פנימיות התורה, כפי שנתגלתה בתורת החסידות, כולל ע"י המסתכל בפני הרב, במאור פניו (חכמת אדם תאיר פניו), שזה מוסיף בהבנת הלימוד, נעשה כלי לגילוי אלוקות בעולם, כולל גילוי כח הפועל בפועל באופן של ראי', ועוד יותר גילוי כח העצמות ביש הנברא.

משיחה ש"פ אמור תנש"א - תר"מ עמ' 227

הקב"ה זקוק (כביכול) להשתתפותו של כל יהודי, ודווקא בתור נשמה בגוף שע"י מעשינו ועבודתנו באה הגאולה, וצריך שיסכים וירצה ויכריז שלא רק ש"הגיע זמן גאולתכם" אלא שישנה כבר הגאולה בפשטות.

משיחה כ"ח סיון תנש"א - תר"מ עמ' 385

ועוד והוא העיקר - שחבל על הזמן (ס'איז אַ שאַד די צייט") לדבר; צריכים להכין עצמנו לקבלת פני משיח צדקנו, ע"י לימוד עוד ענין בפנימיות התורה, ולימוד מתוך התמדה ושקידה, והעיקר - מתוך מסירה ונתינה ("מיט אַ איבערגעגעבנקייט"), שמשקיע את עצמו ("ער לייגט זין אריין") בהלימוד, עד שנעשה "יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו נמצא כלל, שהמשכיל (דהיינו כאו"א מאתנו) והשכל מתאחדים עם המושכל ("דבר ה' זו הלכה"), עד שנעשים מצייאות אחת, והוא העיקר.

ובפרט ע"י השליחות שנותנים לכאו"א ליתן לצדקה, אשר דבר זה מזרז עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, וממש ממש.

משיחה י' אלול תנש"א - תר"מ עמ' 218

ביתר שאת וביתר עוז, ובפרט להחדיר בנפשנו את הידיעה וההכרה בעניין המשיח ע"י לימוד ענייני גאולה ומשיח, וגם לפרסם אשר אכן הגיע זמן הגאולה.

ויתר על כן, בכל השיחות - ובהן אלו המצוטטות להלן - חזר והדגיש אשר **פירושם** של הביטויים השונים שנקט בהם (כגון "לפקוח את העיניים" וכיו"ב) הוא להגביר בפועל את לימוד התורה וקיום המצוות, ובהן מצות אהבת ישראל וכו'.

במשך אחד-עשר החודשים הבאים - עד היום המר כ"ז אדר א' תשנ"ב - דיבר הרבי בעניין המשיח באופן מיוחד ומוחשי מאוד, שלא היה כדוגמתו מלפנים. ותוכן הדברים אחד הוא - אשר המשיח נמצא כאן ממש, ואשר הגאולה וביאת המשיח היא מוחשית ממש.

אחדים מהביטויים שנקט בהם היו: "הנהו נכנס", "נשאר רק לפקוח את העיניים", "המשיח מוכן להתגלות", "נגמרה עבודת הבירורים, ונשאר רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש".

ברור הדבר, אשר הרבי ראה ברור קודשו מה שלא ראו עינינו, שהעולם - עד כמה ששייך בעולמנו, שבמהותו הוא גשמי וחומרי - כבר נזדכך ונתעלה במדה כזו שהוא מוכן לחיים טהורים, רוחניים ואלוקיים, ונעשה כלי הראוי לקבל את גילוי האלוקות בהתגלותו המיידית של המשיח.

במילים אחרות - הגיע הזמן הנקרא "קץ הימים", או בלשון ההכרזה בילקוט שמעוני: "הגיע זמן גאולתכם".

ואכן הרבי אמר, וחזר ואמר כמה פעמים, שאינו מבין מדוע אכן לא בא עדיין המשיח. והוסיף, שאין זה אלא שהעולם צריך עדיין תוספת זיכוך, על ידי כך שאנו נגיע לתכלית שלימות

העבודה מצדנו. ועבודה זו היא בשניים: בהוספה נמרצת בחיות מחודשת בלימוד התורה ובקיום מצוותיה, ובכך שכל עבודתנו תהיה חדורה בכוונה זו – להשלים את רצונו יתברך להיות לו דירה בתחתונים, דבר שיתקיים במהרה בהתגלות משיח צדקנו.

אירועים אלו הם הכנה וטעימה ממה שהיה בגאולה העתידה, אבל לא אתחלתא דגאולה, ואפילו לא אתחלתא דאתחלתא. שכן, גם האתחלתא דאתחלתא תהי' על-ידי מלך המשיח.

שיחת ש"פ וראת תש"א

תוכן העבודה בזמן הזה "להביא לימות המשיח", אשר עבודה זו קשורה עם "הלכות מלכים ומלחמותיהם", עם "המלחמת הוי" - שמיח נלחם - וילחם מלחמות הוי" וינצח, מלחמה זו יש בדוגמתה בעבודת כאו"א, במלחמתו עם היצר להפכו לקדושה, ועד לתכלית השלימות "ד" בכל לבבך בשני יצריך" - שהנצחון ע"ז הוא ע"י ובכח המשיח שבכאו"א מישראל, בחי' היחידה שבנפש, שהיא ניצוץ מהיחידה הכללית, נשמת דוד מלכא משיחא, ולא רק שישנה בשלימות, אלא שבכח כאו"א מישראל לגלות תומ"י, ע"י שהוא מחליט החלטה תקיפה ביותר, בתקיפות השייכה אך ורק מצד בחי' היחידה שבנפשו, אשר ע"י מתגלית בחי' היחידה שבו! ועי"ז מתגלית בחי' היחידה הכללית, נשמתו של משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש, בהגאולה האמיתית והשלימה.

שיחת ש"פ תולדות תשנ"ב

ובאותיות פשוטות בנוגע למעשה בפועל: כיון שחיבור הנשמה וגוף, רוחניות וגשמיות, כבר ישנם בשלימות והכל כבר מוכן לגאולה - צריך לעשות דברים שיגלו זאת בפועל ממש, ולכל לראש בענין שהזמן גרמא - ביום ההולדת ויום ההילולא של אדמו"ר האמצעי, להוסיף בלימוד תורתו, דווקא באופן של "רחובות נהרה" דבינה והלימוד בזה שייך לכל יהודי ויהודי, אנשים ונשים ו"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה" - להביא זאת למעשה ועבודה בפועל, וללמוד מאדמו"ר האמצעי, אשר אצלו באה לידי ביטוי שלימות עבודתו בתורת החסידות בגשמיות הגוף והעולם (בזמן ומקום) שאצל כל אחד תהיה השתדלות מיוחדת לבטא את הרוחניות וה'חסידישקייט' שלו בגשמיות שלו, שבעניניו הגשמיים, ובזמן ובמקום הגשמיים שלו, וירגשו החמימות והחיות הנובעות מה'אידישקייט' שלו וה'חסידישקייט' שלו, עד לאופן שלא יהיה ביניהם כל פירוד כלל, אלא יהיו דבר אחד ממש.

משיחת ש"פ ויצא תשנ"ב - תר"מ עמ' 355

מאחר שכבר עומדים לאחרי כל הענינים, והגאולה עדיין לא באה - דבר נכון ביותר הוא לעסוק בענין של "פרסומי ניסא", לפרסם אצל עצמו ואצל הזולת, ובכל מקום ומקום - את הניסים שהקב"ה עושה עימנו, מתוך ידיעה שבזה קשורה הגאולה האמיתית והשלימה!

משיחת ש"פ וישב תשנ"ב - תר"מ עמ' 408

(ההכנה לימות המשיח היא -) כולל על ידי שמחזקים ומוסיפים בלימוד ספר משנה תורה להרמב"ם, כולל - על ידי ההשתתפות (או להוסיף חיזוק בזה אם משתתף כבר) בלימוד הרמב"ם דכמה וכמה מבני ישראל, ג' פרקים ליום, או פרק א' ליום, או ספר המצוות, ובפרט - בספר הרמב"ם עצמו - הלכות מלך המשיח, בשני הפרטים האחרונים הדלכות מלכים בסיום ספר משנה תורה, ונוסף ללימודו בזה, להשפיע גם על עוד מבני ישראל מסביבתו, אנשים נשים וטף, באופן ד"העמידו תלמידים הרבה", ומהם יראו וכן יעשו רבים.

משיחת ש"פ שמות תשנ"ב - תר"מ עמ' 101

...יש להוסיף, ביתר שאת וביתר עוז באהבת ישראל ואחדות ישראל (ביטול סיבת הגלות), ע"י הדגשת מעלתו של כאו"א מישראל שהוא "חלק אלקה ממעל ממש"... [ופשיטא - שלילת הפכו...]. וכן יש להוסיף ביתר שאת וביתר עוז במצות הצדקה - "גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה".

משיחת ש"פ ריקהל תשנ"ב - תר"מ עמ' 314

ולא מיבעי בתחלת זמן הגלות ... אלא גם לאחר זמן זה - אפילו בעומק הגלות - מאיר בכל התוקף והגילוי הכתר דקרני ההוד בבנ"י.

זה נמצא בגלוי יותר ב"מאן מלכי רבנן", ה"שופטיד" ו"יועציך" בכל דור ודור, עד לדורנו זה, החל מכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, כהנהגה ל"ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחילה" (ישעי' א, כו. וראה בארוכה שיחת ש"פ שופטים תנש"א), ובראשם - מלך המשיח, "וירם קרן משיחו", והוא יחזיר "מלכות בית דוד ליושנה ולממשלה הראשונה ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל, וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם, מקריבין קרבנות וכו".

שיחת י"ד-י"ח אדר"ר תשנ"ב - תר"מ עמ' 355

על-אף שאיננו יודעים מתי בדיוק משיח יבוא, ברור הדבר שנמצאים אנו בזמן השיא לביאת המשיח, ואין שום סיבה למה משיח מתעכב:

"העבודה דכללות בני ישראל ... נסתיימה ונשלמה ואין ביאור והסבר כלל על עכוב הגאולה".

שיחת ש"פ נח תשנ"ב - תר"מ עמ' 223

הקריאה לשיתוף פעולה ולמעורבות

במשפט הפתיחה שלו אמר הרבי: "אני עשיתי כל שביכולתי... מעתה אני מוסר את הענין אליכם, עשו כל אשר ביכולתכם. אכן, "אורות דתוהו" (מושג מהקבלה המתאר כוחות כבירים), אבל [שיבוצע] ב"כלים דתיקון" (מעשים מסודרים), כדי להביא בפועל את משיח-צדקנו...".

על-פי שיטת הביצוע של הרבי, המאפשרת ומעודדת סגנון פרטי וביטוי אישי בעבודת ה', ובעקבות קריאתו לכל אחד ואחת להצטרף למאמצים להביא לימות המשיח, מטבע הדברים היה צפוי שיהיו דרכים שונות, שאיתן יזדהו אנשים ושבאמצעותן יבטאו את הכמיהה המשותפת לביאת המשיח.

כדי להבטיח שהדבר יעשה בדרך הנכונה, הרבי הוסיף מיד וציין, כי אף שמדובר ב"אורות דתוהו", משימה עצומה, עליה להתבצע ב"כלים דתיקון", באופן מסודר המתקבל בעולם. הרבי הורה לשומעיו שלמרות שהמבצע הזה, מעצם טבעו, הוא מעבר לתחום של אנשים מן השגרה, וזורש מרץ והתלהבות, עליו להתבצע באפיקים מקובלים באורח שקול. הדפוסים הברורים של לימוד התורה וקיום המצוות יישמרו בקפידה, אולם מתוך תוספת כמותית ואיכותית ומתוך כוונה לזרז את ביאת המשיח.

באחד-עשר החודשים הבאים, בכל שיחה שבה הרבי התייחס לבואו הקרוב של המשיח, הדגיש ללא הרף שמשמעותה האמיתית של הכרה זו היא תרגומה להוספה בלימוד התורה ולהקפדה גדולה יותר בהידור במצוות ובאהבת ישראל.

אמנם, מכיון שכשהגיע הזמן להכליל את הכול במשימה הזאת - הוא עשה זאת ברוח של "אני מעביר זאת אליכם". כלומר כל אחד ואחד מוזמן להצטרף ולהיות שותף במבצע. הכללת כולם במבצע אמורה, באופן בלתי נמנע, להביא לשיגאות הנובעות מדפוסים אישיים של דרכי ביטוי מגוונות. אבל ברור כי עם הזמן, על אף נקודות מבט שונות של יחידים, הכול יגיעו להכרה כי ההשתוקקות למשיח חייבת להתבטא ולהשתלב בפעולות של תורה ומצוות, בדרך שהרבי הורה אז ושלמדנו במשך כל השנים.

הרבי - מבט אישי" עמ' 38

נ"ז אדר א' תשנ"ב

וכן יהי גם בגאולה העתידה ... והיינו ע"י העבודה בדרך דילוג, שבאה מן המיצר דוקא. וענין זה לקחו נשיאי ישראל על עצמם, שאצלם הי' ענין המיצר דיסורי הגוף ויסורי הנפש, וע"י מיצר זה יהיה ענני במרחב, גילוי העצמות, שע"ז תהי' הגאולה העתידה שהיא גאולה שלימה שאין אחר' גלות...

מאמר ר"ה מי מנה תשי"ב - תר"מ עמ' 36

והנה, כללות הענין של מיתת צדיקים קשור גם עם ענין המאסר - יסורי הצדיקים, שהרי "מה לי קטלה כולה מה לי קטלה פלגא", וכשם שמיתת צדיקים מכפרת, כך גם יסורי הצדיקים מכפרים.

אך על זה שואל הבן חמש למקרא: מהו הצורך במיתת או יסורי צדיקים בשביל ענין הכפרה - מצד חסדו הבלי גבול יכול הקב"ה לפעול ענין הכפרה גם ללא מיתת או יסורי צדיקים?!

ובכן: ילד קטן - כל מה שמבקש, נותן לו אביו. ועד"ז בנוגע לבני"י - "בנים אתם לה' אלקיכם", ובן קטן, כמ"ש "כי נער ישראל" ...

וכיון שכן, הרי בודאי שהקב"ה ממלא את הבקשה והפס"ד של בני"י - הבנים הקטנים - שרצונם שמישיח יבוא בפועל ממש, ובאופן שיראו זאת בעיני בשר שלנו, ביחד עם קיום היעוד "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר", בקרוב ממש, בעגלא דידן".

משיחה שי"פ חוקת תשכ"ז - תר"מ עמ' 143

כחודש וחצי לפני האירוע דכ"ז אדר אמר כ"ק אדמו"ר:

כיון שנכנסנו כבר אל השבוע של י' שבט, הנה בנוסף על ההכנה הקשורה עם ענינים כלליים ... יקבל כאו"א על עצמו החלטה בעניני לימוד התורה של בעל ההילולא, שהלימוד יהי' באופן כזה, שבו ועל ידו תמלא המניעה והעיכוב שהיתה אצל נשיא דורנו (מאיזה טעם שיהי') ... וממילא אכן היתה מניעה בהתפשטות דברי החסידות שלו בדיבור, ועד כדי כך שע"ז נפגעה ("האט עס אנגעריירט") גם התפשטות דברי החסידות שלו שבכתב.

וכפי הנראה בפשטות בשכל בני"א, שהתפשטות דברי החסידות שלו שהיתה בפועל איננה מגעת להתפשטות שהיתה - באם אמירת החסידות היתה בדיבור בפשטות, שכן אז, בטח היתה נערכת "חזרה" בדיבור על הדברים שנאמרו, ועד לאופן במעשה - כתב, ועאכ"ו בנוגע למחשבה.

אשר לכן כאמור המעשה הוא העיקר - וכ"א יקבל על עצמו החלטה בעניני לימוד התורה של בעל ההילולא, נוסף על העיקר המדובר - סידור התוועדויות בקשר ליום ההילולא.

שיחת ג' שבט תשנ"ב - בלוי מוגה

בפועל קרה מה שקרה בכ"ז אדר"ר תשנ"ב, ולאחר מכן ההסתלקות בג' תמוז תשנ"ד. ומאז נחשכו עינינו ונסתם ליבנו, ובחושך כפול ומכופל זה, שמעולם - מעת היות ישראל לעם - לא היה כדוגמתו, מבלי מורה ומדריך שאפשר לראותו ולשמוע את קולו - הוטלה עלינו המשימה להשלים את המלאכה.

מה פשר הדברים, ומה עלינו לעשות?

לכשנדייק בדברי הרבי (בשיחת פורים תשמ"ז שנעתקה לעיל, ובפרט בשיחת כ"ח ניסן תנש"א), הרי שהרבי אומר מפורשות שמה שחסר הוא שיימצאו אנשים מבין השומעים - היינו מחיילי הצבא הפשוטים, מה"תחתונים" (וכפי המועתק לקמן ממאמר רבינו באתי לגני תשכ"א) - שירצו באמת

בביאת המשיח ויעבדו בכל כוחם לקרב את ביאתו, שכן זהו עיקר הכוונה - ש"התחתון שאין תחתון למטה הימנו", **אפילו אחד**, יצעק וירצה בכך "מיט אן אמת".

וכל המעיין בדברי הרבי הראשונים בעת קבלת הנשיאות, בהתוועדות יו"ד שבט תשי"א, ימצא כבר שם נקודה ותביעה זו.

וכך היו דברי הרבי בשיחת יו"ד שבט תשי"א, לאחר אמירת המאמר שבו הכריז שמשימתנו היא להשלים את המלאכה ולהמשיך את השכינה למטה:

"ועתה, הקשיבו יהודים:

בללל, רבותינו נשיאינו היו טובעים שהחסידיים יעשו בעצמם, ולא יסמכו על הרבי... אל תשגו בתקוות-שווא ("לייגט זיך ניט קיין פייגעלעך אין בוזעם"). סבורים אתם שהנכם מעמיסים עלי את העבודה, ואתם כולכם חפשיים לעשות מה שברצונכם.

- "מה שברצונכם" - אין כוונתי לדברים שאינם מותרים ח"ו, אלא שתחיו חיים של הנאה, חיים של נוחות, מאחר שבחרתם לכם אחד שיתייגע ויפעל את כל העניינים, וכל אחד מכם ילך לשבת "תחת גפנו ותחת תאנתו", ולעשות מה שברצונכם -

ובכן, אל תשגו בתקוות שווא. איש אינו מסיר מעליכם את כל השליחויות שהרבי הטיל עליכם, ואיש לא יחסוך מכם עבודה.

במאמר באתי לגני (הב') תשכ"א אומר כ"ק אדמו"ר:

והכח לזה הוא (כנ"ל) עי"ז שמבזבזים את האוצרות שלמעלה, שזהו"ע שהקב"ה עוזרו, וכיון שיש צורך במלחמה גדולה ביותר שבה נדרש להעמיד בסכנה חיי נפשו עד לחיי נפשו האלקית, אזי גם העזר מלמעלה הוא באופן שמבזבזים את האוצרות הכי יקרים. וכפי שממשיך בהפרק, דהסדר בזה הוא, דבעת המלחמה פותחים את האוצרות ונותנים אותם ע"י שרי הפקידים שהם פקידי החיל, והכוונה בזה הם אנשי החיל שהם דוקא עושים את הנצחון. והיינו, שאלה שעושים את הנצחון בפועל הם אנשי החיל, ואין זה אלא שהעזר להם בא ע"י פקידי החיל (עד להראשים והראש דכל פקידי החיל), ולכן, גם בזבזו האוצרות הוא בשביל אנשי החיל דוקא, שהם עיקר הצבא, ולהם נותנים את האוצרות, ועי"ז מנצחים הם במלחמה...

ובמכתבו מיום י"ז אדר תשי"י, כותב רבינו:

יעויין בקונטרס פורים המוסג"פ פי"א שכותב שם כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ זו"ל: "המלך שהוא בחיר העם וגדול מהם . . . ובשביל ניצוח המנגד הרי מבזבזו כל סגולות האוצרות . . . הנאסף . . . מדור אחר דור.. ועוד יותר שגם חיו משליך המלך מנגדו . . . מפקיר את חיו . . . פותחים את האוצרות . . . והכוונה בזה הם אנשי החיל שהם דוקא עושים את הנצחון.

הרי לנו כולנו רמז ביאור מה שאירע, הוראה כללית באיזה דרך עלינו ללכת, והבטחה בפשיטות שפתחו בשביל כאו"א מאתנו "סגולות האוצרות דהון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור" כי אנו הם "אנשי החיל שהם דוקא עושים הנצחון".

אפשר לעבוד אתכם יחד, ואם אוכל לסייע לכם בדבר כלשהו - איש לא ימנע מכם סיוע, אלא אסייע לכם.

אבל אותן שליחויות שהרבי הטיל על כל אחד מאתנו - עליו לקיימן בפועל ממש בעצמו, ברמ"ח האיברים ושס"ה הגידים של גופו, וברמ"ח האיברים ושס"ה הגידים של נשמתו..."

דרשה זו, ככל הנראה, לא התגשמה. ובלשונו של הרבי בשיחת כ"ח ניסן: "מה שעשיתי (היינו מה שכתב הרבי במשך השנים - עבודת התחתונים במסירה ונתינה ומתוך מסירות נפש ממש, המתבטאת בעבודת עבד מפרכת, כפי שהרבי בעצמו עבד ללא הרף בטרחת הגוף והנפש) הוא **להבל ולריק**".

וכפי שהמשיך בשיחתו זו: "והראי', שנמצאים עדיין בגלות, ועוד ועיקר [הדגשת המעתיק] - בגלות פנימי בענייני עבודת השם".

תשובה אפשרית לשאלה נוקבת

אולי כאן המקום להעלות שאלה נוקבת: בהיות הרבי עמנו בגשמיות, הורה ברוח קודשו ונתן עצה ותושיה הקולעת למטרה. לדוגמא: עצתו בעניין שמירת מצווה מסויימת שעל ידה נפתח צינור השפעה בענין המצטרך; וזה בעצמו הרי הוא גילוי אלוקות (ראה בפרק חידושו של דור השביעי). והרי עתה חסר ענין זה, וכיוצא בזה בכמה וכמה עניינים.

ואולי יש לומר שאכן בטח חסר לנו אותם הדברים שהרבי הורה, פעל ועשה, אבל - מלבד זאת שלאחר שפתח את הצינור, ענין זה נמשך גם עתה - עכשיו ההנהגה היא באופן אחר.

אולי דוגמא למצבינו זה, הוא מחורבן בית המקדש. בכמה וכמה מקומות מבואר שקיום העולם תלוי בעבודת הקרבנות ובעיקר בהקרבת תמיד של שחר ותמיד של בין הערביים. מה אמור לעשות יהודי שחי בזמן החורבן ויודע שהעולם אינו יכול להתקיים בלי הקרבנות, ובאים ומודיעים לו שבית המקדש נחרב ושעבודת הקרבנות הושבתה?

אמנם, את הקושיא כיצד מתקיים העולם בלי הקרבנות, תירצו חז"ל במאמרם "תפילות במקום תמידים תקנום". הסדר הרגיל והנכון הוא שתהיה עבודת הקרבנות כפשוטה, אך כשנוצר מצב של חורבן בית המקדש, נפעלים העניינים של הקרבנות על ידי התפילות.

כלומר, יש מצבים חריגים שבהם העניינים שצריכים להיות בגשמיות נפעלים על ידי מציאות רוחנית. ואולי זה יכול להיות הסבר-מה למצבנו הנוכחי, כאשר פעולתו של נשיא הדור, בעולם הזה הגשמי, נפעלת בהיותו באופן שלאחר ההסתלקות.

ג.

איך אתנו יודע עד מה אנל...

במצבנו היום, לאחר שחלפו עשרים שנה מאז ג' תמוז והמשיח עדיין לא בא, כדאי להתבונן בדברי הרבי בעצמו בעניין הקיצין בדברי ימי ישראל, ובפרט בדברי ימי החסידות, ובמיוחד בזמנו של "כ"ק מו"ח אדמו"ר", ומהם לנסות ללמוד ולמצוא פתרון למצבנו, לבל יפול לבנו בקרבנו ח"ו, ואדרבה - שנוכל להמשיך לפעול, עד שירחם השי"ת עלינו ויגאלנו מגלות המר הזה בביאת משיח צדקנו בב"א.

וכן אמר כ"ק אדמו"ר בעניין זה בשיחת ש"פ דברים תש"מ:

"...ובזה יתבארו דברי הגמרא "כלו כל הקיצין":

לכאורה, כיצד יכולה הגמרא לומר "כלו כל הקיצין", לשון רבים - בשעה שכל ענין הקץ הוא שבו יוצאים מן הגלות, ו"קץ הגלות" אינו אלא אחד [ולכן אותו מאן-דאמר שנקט קץ אחד - בהכרח שולל את הקץ שנקט מאן-דאמר אחר, שהרי לדעתו קץ הגלות יהיה בזמן פלוני, ולא בזמן אחר כפי שטוען מאן-דאמר אחר], ואם-כן איך שייך לומר "כלו כל הקיצין" - לשון רבים?...

בעולם הזה הגשמי אפשר לדבר רק על "קץ הגלות" אחד - הזמן שבו תסתיים הגלות בפועל. כיצד יכולה אפוא הגמרא לומר "כלו כל הקיצין", לשון רבים? והמדובר כאן אינו רק על הדעות בגמרא בענין זמן קץ הגלות, אלא גם על הקיצים שנאמרו על-ידי כל גדולי ישראל שלאחר זמן הש"ס, עד לקץ הידוע מאדמו"ר הזקן שבדרוש עה"פ "ואת האלף ושבע המאות גו'" (עם הסיפור הקשור בזה), ועד לקץ של כ"ק מו"ח אדמו"ר משנת תש"ג, שאז אמר "לאלתר לתשובה - לאלתר לגאולה"...

וכל אחד מאלו שאמרו קיצין אלו דיבר לפי דרגתו והשגתו בענין העלי' וה"רכוש גדול" שיהיה לעתיד לבוא, ולפי זה חישב כמה זמן צריכה להימשך העבודה בזמן הגלות כדי להגיע לעלי' זו ול"רכוש גדול" זה בגאולה העתידה... אלא שמאחר שהקב"ה הוא אין-סוף, הרי בשעה שמייתוספת עוד המשכת אלקות, או-אז מגלים שישנה דרגא נעלית עוד יותר באלקות, עד אין-סוף...

ועד"ז מובן בנוגע להקץ של כ"ק מו"ח אדמו"ר משנת תש"ג, שאמר אז "לאלתר לתשובה - לאלתר לגאולה" (כנ"ל) - היו אלו ש"תואנה הם מבקשים", ושאלו: הייתכן - היכן הוא ה"לאלתר לגאולה"?!

וההסברה בזה - כנ"ל: לפי דרגת והשגת כ"ק מו"ח אדמו"ר היתה המסקנא שה"רכוש גדול" שיהיה בגאולה העתידה הוא בדרגא שכדי להשיגה נצרכה העבודה בגלות עד שנת תש"ג, וכך לימד את תלמידיו, ואילו זכו - ה' הדבר גם מתגלה אז לכל העולם כולו. אמנם לאחר-מכן, מכיון שאנו רואים שבני-ישראל נמצאים עדיין בגלות, הרי זו הוכחה שישנם עדיין דרגא ועילוי נעלים יותר עבור בני-ישראל, שלדרגא זו ביכלתם להגיע רק עי"ז שתהיה עוד תוספת עבודה בזמן הגלות.

אלא שלפי זה אינו מובן לאיך גיסא: לאחר שנתגלה קץ מאוחר יותר... מדוע אומרת

הגמרא "כלו כל הקיצין",
לשון רבים?

והביאור בזה - ע"ד
המבואר בנוגע לדברי המשנה
שמזכירין יציאת מצרים גם
"לימות המשיח" ... כיון שיש
צורך גם בה"מנה" כפי שהוא
מצד עצמו, ולא כפי שהוא
נכלל בה"מאתים", ולכן יזכירו
יציאת מצרים גם "לימות
המשיח".

ועד"ז מובן בנוגע לענין
"כלו כל הקיצין":

אע"פ שהקץ האחרון
כולל בתוכו את כל הקיצין
הקודמים, באופן ד"יש בכלל
מאתים מנה" - מ"מ, ישנה
מעלה גם בכל קץ כפי שהוא
עומד בפני-עצמו, ולא כפי
שהוא כלול בקיצין שלאחריו,
ולאח"ז מיתוספת עוד מעלה
כשמתגלה קץ מאוחר יותר.

ואע"פ שבעיני בשר אין
רואים (עכ"פ - כו"כ אינם

בעיני בשר אין רואים זאת, אבל צדיקים ונשיאי
ישראל, שיש להם עיניים מאירות ובהירות, רואים
הם בהגלות גופא (הן בהירידה ובחושך הגלות והן
במעשינו ועבודתנו) את ענין הגאולה שבזה...

ע"פ הנ"ל י"ל בדרך אפשר - מאחר שהצדיקים
רואים בכל זמן משך הגלות איך שהעבודה בכל יום
ורגע מהגלות כוללת בתוכה ומביאה את עניני הגאולה,
ולאחר כל יום וכו' בגלות רואים הם את ההוספה
בהגילויים ובהעליות של הגאולה (רכוש גדול), עד
שההוספות מתקבצות יחד ונעשה מצב של שלימות
בההוספה - לכן גילו את זמן השלימות - שנת הקץ,
היינו שעומדים להגיע לשלימות ההוספה, להגילוי
הנעלה יותר - וממילא צריכה עבודת בני" בהזמן שבין
גילוי הקץ ליום הקץ - להיות בהתאם לשלימות הגילוי
הזה, כדי שהוא יבוא ע"י עבודתם בפועל,

גילוי הקץ, חשבון הקץ ע"י הרמב"ם וכו' אדמו"ר
הזקן הוא התעוררות להוספה עוד יותר בעבודת
התומ"צ שהם יהיו בהתאם לזה, ונתינת כח ע"ז...

הרי אדרבה, צריכים הם לגלות זאת, בתור
התעוררות לתוספת בעבודת השם ונתינת כח ע"ז, כדי
שבני" יוסיפו עוד יותר בעבודתם בהתאם לזה, כנ"ל.

לקרי"ש חכ"ט עמ' 15

רואים) את ה"מקדש דלעתיד" שמראים לכאו"א בשבת חזון, כפי ש"ידע איניש בנפשי" -
הרי על כך נאמר (כהסיפור הידוע): וכי מפני שהסוסים הם סוסים - אין המלאכים מלאכים?
וכי מפני שהנפש הבהמית שלו, ועיני הבשר שלו הנתונים להשפעת נפשו הבהמית, אינם
רואים את ה"מקדש דלעתיד" שמראים לו - אין ה"יחידה" שלו רואה זאת?

ומאחר שהוא מאמין שה"יחידה" שלו רואה זאת - פועל הדבר התאמתות בהדיעה שלו,
כאילו הוא רואה זאת בעצמו בעיני בשר ... והדבר צריך לפעול עליו גם בעיני העולם שלו,
באכילתו ובשתייתו ובשאר עניניו, שגם הם יהיו חדורים בראיית "המקדש דלעתיד".

נא.

חידושו של דור השביעי

במאמר הראשון שאמר עם קבלת הנשיאות, ד"ה באתי לגני תשי"א, התווה הרבי את המשימה של דורנו, שהיא: "תובעים מכאו"א מאתנו דור השביעי שנמצאים אנחנו בעקבתא דמשיחא, בסיומא דעקבתא, והעבודה - לגמור המשכת השכינה, ולא רק שכינה כ"א עיקר שכינה, ובתחתונים דוקא".

ובהמשך המאמר מדמה הרבי את דורנו, הדור השביעי מאדמו"ר הזקן, למשה רבינו, שהיה הדור השביעי לאברהם אבינו. וכשם שמשה רבינו המשיך את השכינה למטה במ"ת, כן עניינינו הוא להמשיך השכינה למטה, ולהביא גילוי אלוקות בכל העולם, בביאת משיח צדקנו.

והנה, בעניין השבעה צדיקים, החל מאברהם אבינו שהמשיך את השכינה מהרקיע השביעי לשישי, הרי אין זה רק שהמשיך את השכינה שתהיה מורגשת "ברקיע השישי", אלא שבזה שהמשיך את השכינה לרקיע השישי קירב אותה יותר לארץ. והיינו, שקודם לכן הנה כל חטא סילק את השכינה, היינו שלא יורגש מציאותו של הקב"ה בעולם, שלא תהיה להימצאו השפעה בחיי האדם, ואברהם אבינו פעל בעבודתו שמציאותו של הקב"ה והיותו בורא עולם תהי' לה השפעה בעולמנו, בחיי האדם.

ולדוגמא: מצינו בימי נח שבנה התיבה במשך מאה ועשרים שנה, ואמר לבני דורו שעתיד הקב"ה להפרע מהרשעים אם לא ייטיבו דרכם. ולא נמצא בכל העולם אחד שיתפעל מזה וישנה דרכו, לפי שהווייתו של הקב"ה לא היתה מציאותית אצלם, חוץ מנח ובניו. ומטעם זה נחשב גם חם לצדיק (ראה רש"י וירא יט, לב), משום שמציאותו של הקב"ה נגעה בו ועכ"פ במדה זו, שזז ממקומו ונכנס לתיבה.

ובכוא אברהם "התחיל להאיר", כפי שמצינו שאברהם פרסם אלקותו ית', וכדברי חז"ל שאברהם גייר את האנשים ושרה את הנשים לעבדו ית'. אלא שלא היה לזה קיום, לפי שהשכינה נמשכה רק "לרקיע השישי", כלומר שהיתה קצת יותר קרובה ומציאותית, להשפיע על הנהגת בני אדם - תלמידיהם של אברהם ושרה (ראה גם רש"י ח"י שרה כד, ז: אלקי השמים וכו'), אבל לא נכנס לפנימיותם עד כדי כך שיהיה לזה קיום (נוסף על המבואר בחסידות שגם הוא עצמו בעבודתו לא המשיך השכינה בתוך הדברים הגשמיים שבהם עסק, מפני שלא הי' מצווה מלמעלה).

וכן חמשת הצדיקים שלאחריו, כל אחד מהם קירב את מציאות השכינה שתהיה יותר מורגשת ופועלת בעולם, עד שבא משה שהוא השביעי והמשיכה למטה, שבמ"ת השכינה ירדה למטה כל כך עד שאפשר להדבק בה באמת ובפנימיות, וגם להמשיך קדושתה בדברים הגשמיים ממש. ומאז זוהי עבודתנו בלימוד התורה ובקיום המצוות, שכאו"א מאתנו יהיה משכן לו ית', ועל ידינו לעשות את כל העולם כולו דירה לו ית'.

וכמו"כ בנידון ידין, אשר לאחר עבודת בני" מאז מ"ת ובמשך כל זמן הגלות, הנה השלב האחרון בההכנה להגאולה - שאז תהיה המשכת השכינה למטה ממש, בקיום הייעוד "מלאה הארץ דעה את הוי"ו" - היא ע"י גילוי תורת החסידות, שכל עניינה לגלות האלוקות בתורה ובישראל ובכל חלקי הבריאה. והחל מכ"ק אדמו"ר הזקן, שהלביש עניינים אלו, שהיו תחילה למעלה משכל אנושי,

בשכל האדם, שיוכל להיכנס בטוב וטעם ודעת - ומאז כל רבי בדורו לימד והסביר את העניינים האלוקים ב"אותיות", בעניינים ובהסברים קרובים יותר אלינו.

אמנם, עד לדורנו זה היו כל הביאורים, המשלים והדוגמאות, ב"אותיות" של חסידות, היינו בעניינים רוחניים ונפשיים. עד שבא רבינו, והסביר והלביש את העניינים הכי עמוקים בתורת חסידות ב"אותיות", בעניינים ובהסברים של שכל אנושי ממש, המובן והמושג לכל מאן דבעי. ולא זו אף זו, שהסבירם באופן שכל הלומד את מאמריו ושיחותיו יכול, בסיוע קל, למצוא מלים ועניינים משלו ושבאמצעותם יוכל גם להסביר את העניינים לחבירו (וראה במסגרת הסמוכה עוד כו"כ עניינים יחודיים לרבינו).

ובתורת רבינו מודגש גם החידוש בענין דירה בתחתונים - שהמשכה היא זוקא בתחתונים, במצב ובתנאים של התחתונים; ולאידך ההמשכה אינה רק המשכת השכינה, אלא **עיקר** שכינה, עד להעצמות ממש.

והנה, עניינה של תורת החסידות הוא למצוא את האלוקות שבכל עניין ועניין, הן בתורה ומצוות, הן בנשמות ישראל והן בעולם. ורבינו הפליא והגדיל להצביע על **עצמיות** האלוקות שבכל אלה, וגם עמל, טרח ופעל להמשיך ולגלות זאת בפועל (לפרטי הדברים ראה מסגרת).

פנימיות התורה

לא זו בלבד שרבינו הפיץ המעיינות חוצה בזה שהלבישם בשכל אנושי פשוט, אלא גם דלה דלה, הרחיב ופירש את עומק המעיינות וסתרי התורה ותורת החסידות בעניינים מופשטים ועצמיים.

ומהם מה שגילה וחדש בעניין זה גופא, עניין דירה בתחתונים - חידוש השזור כחוט הזהב בכל תורתו - שהדירה היא **לעצמותו** ית' ממש, ושהדירה היא בתחתונים - **לפי מצב ותנאי התחתונים**.

ועמקי תורה זו הפיץ "**חוצה**" ממש, היינו גם ליהודי שנמצא לעת עתה במדריגת "חוצה" ממש, כדי להחיות את נשמתו ולהאירה באור התורה והמצוות.

לימוד התורה

גם בלימוד התורה ככלל - כפי שנראה לכל הלומד תורתו - יגע וטרח הרבי לגלות מצפוניה, הן בנגלה והן בנסתר. בעיקר מודגשת בתורת הרבי האחדות בין כל חלקי התורה, המראה בעליל אשר כולה תורה אחת היא - חכמה אלוקית המתבטאת בדרגות שונות.

וכה יאמר כ"ק אדמו"ר בשיחתו הק' בפורים תשמ"ז המועקת לעיל (עמ' 76):

"וכן בנוגע לענין התורה — דוקא בדורות הכי אחרונים נתחדשו חידושי תורה כאלו שלא שיערו אודותם ולא ניכרו כמותם בספרי הדורות הקודמים, ועד כדי כך שאופן הלימוד בזמננו הוא באופן מיוחד ואומרים שזוהי דרך חדשה ומייחסים אותה לפלוני כו'. ומובן, דמכיון שהדבר התקבל ע"י כו"כ מבני ישראל ודאי שזוהו בכלל "מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש", ואם כן, הרי זה כבר "ניתן למשה מסיני", אלא ש"את הכל עשה יפה בעתו ועכשיו הגיע הזמן לחידושים ע"פ דרך זו, שלא שיערו אודותה בדורות הקודמים".

(וממשיך להאריך שם בדבר הגאון הרואציובי ודרך לימודו: "שזהו גם ההסבר בפשוטו לענין הרואציובי שה' דבר יוצא מן הכלל לגמרי").

זאת ועוד הפליא רבינו לעשות, לקשר כל עניין שבתורה - מהמושגים הכי מופשטים שבקבלה ובחסידות, בפלפול ובדרוש, עד לפירוש פשוט של דקדוק בפירוש רש"י על התורה - בענין של הוראה במעשה בפועל.

כל זאת גילה רבינו באותיות והסברים המובנים לכל בשכל הפשוט, היינו שהוריד את תכלית העומק שבתורה עד "למטה בארץ".

מצוות

כמו כן בענין המצוות הגדיל והפליא רבינו לעשות, בהרימו על נס את חשיבות ערך המצוות, אשר מושרשות הן בהעצמות, ועל-ידי קיומן עושים אנו לו ית' דירה בתחתונים, ולכן כל מצוה פרטית יש לה ערך בלתי מוגבל.

עוד זאת לימדנו רבנו, אשר קיום המצוות יש לו **פעולה ממשית** בעולם בכלל, וגם בעולמו של האדם הפרטי המקיים את המצווה. וכדרכו בקודש לקשר בפועל את ענייני העולם - בריאות, בנים, פרנסה וכו' - עם קיום התומ"צ, וזוהו הראה בגלוי אשר הנהגת העולם היא כולה מהקב"ה, ולכן הדרך לפעול שינוי בענייני העולם היא ע"י תורה ומצוות.

והנהגה זו של רבינו, להראות שהמצוות הן הן שעל ידן נשפעות כל הברכות הגשמיות בפשוטו - היא בעצמה גילוי עניין זה בעולם.

והרי זהו כל עניין הגאולה - שאז יהיה "אלוקות בפשיטות ומציאות בהתחדשות". ובמלים פשוטות - שאז תהיה ההנחה הפשוטה בכל העולם ששכל הבריאה והנהגתה היא בהשגחה פרטית לפי רצון הקב"ה, ואם האדם צריך לעשות מה שהוא בדרך הטבע בזה - הרי זה טפל לגמרי, כלי בלבד שעל ידו קבלת הברכה. והיא ההיפך הגמור מההנחה הפשוטה כהיום, שהננו מחשיבים בעיקר מה שאנו עושים, אלא שאנו מבקשים גם עזר מהקב"ה.

וגם בכמות - הרי ידוע גודל עבודת כ"ק אדמו"ר במבצעיו הקדושים, והריבוי העצום אשר לא יספר מרוב של מצוות שנתקיימו ע"י קריאותיו הקדושות, עד כדי כך שהשפעתו הק' בעניין זה הגיעה גם אל מחוץ לתחום ישראל (ויש להאריך בזה, ואכ"מ).

נשמות ישראל

רבינו הדגיש את מעלתם של ישראל, אשר מהותו של כל יהודי היא היחידה שבו - שבעצם נפשו הנהו בן לאבינו שבשמים. ומי כרבינו אשר אהב את כל אחד ואחד מישראל בכל קצווי תבל, ומסר נפשו עליו, בתוך שאר כל בני ישראל, לקרבם לאביהם שבשמים ולגלות עומק טוהר נשמתם.

ואכן בעבודתו הקדושה רומם רבינו לאין ערוך את מצבו הרוחני של כל עם בני ישראל, ושל כל איש ישראל פרטי בכל פינה נדחת שבעולם, יהיה מצבו הרוחני אשר יהיה.

ומלבד ריבוי יהודים שחזרו למקור חוצבם לחיות חיים על פי התורה והמצווה, רומם רבינו את השקפת העולם ואת הלך הרוח בתוככי עם ישראל מן הקצה אל הקצה - הן בעצם

ההשקפה על מהותו של יהודי, והן בזה שכיום אין זה חידוש כלל שיחיד או משפחה יצאו מגדרם וישנו דרכם לחיות חיי יום-יום של תורה ומצוות.

עבודת ה'

גם בקו העבודה אפשר לראות את ייחודיותו של רבינו, שאף שדורנו הוא בבחינת "אכשור דרי - בתמיה", התווה את הדרך והחדיר את הרעיון שעבודת ה' תהיה כל כולה חזורה בכוונה למלאות רצון השי"ת מבלי להתחשב עם עצמנו, הדגשה שלא מצינו כמותה בדורות הקודמים.

ולדוגמא: אם בעבר התפרש שלימוד התורה "לשמה" הוא "כדי לקשר נפשו לה'" - הרי רבינו הדגיש שהלימוד "לשמה" האמיתי הוא רק כדי לקיים רצון השי"ת, שכן גם הרצון לקשר נפשו לה' יש בו נגיעה אישית. יתירה מזו: כוונת האדם צריכה להיות לא **שהוא**, האדם העובד, יקיים רצון השי"ת, אלא העיקר הוא שיתקיים רצון **הקב"ה**.

וכה יאמר רבינו באחד משיחותיו (לקוטי שיחות חט"ז עמ' 141, וראה שיחה זו בנוגע לכמה מהעניינים הנ"ל) המבאר עבודתנו בדור הזה:

"לו ית" - העבודה צריכה להיות אך ורק "לו ית", שיתקיים רצונו - הנתאוה של עצמותו יתברך, לא [לעשות את העבודה] על מנת לקבל פרס, אפילו לא בכדי להיות דבוק באלוקות, ואפילו לא בכדי שהאדם העובד ימלא את כוונת הקב"ה, [אלא] רק שיתקיים הנתאוה של הקב"ה..

ובמשך כל ימי נשיאותו התווה הרבי, הן בהנהגתו בעצמו והן בתורתו, את דרך העבודה, שתהיה מתוך כוונה זו.

וכדברי רבינו במאמר קבלת הנשיאות - העוסק במשימת דורנו, "דור השביעי", להשכיח את השכינה בעולם ולעשות לו ית' דירה בתחתונים:

"והנה ביאר כ"ק מו"ח אדמו"ר (בתחילת בואו לאמריקה) שגם בענין דהשביעין חביבין ניכר מעלת הראשון... וביאר אז מעלתו של הראשון שזהו אברהם אבינו, מפני עבודתו, ושהיתה עבודתו במס"נ. ואינו מסתפק בזה עדיין, ומוסיף עוד (אף דלכאורה אי"ז נוגע שם לגוף הענין)... דאופן המסירת נפש שלו הי' שלא חיפש מס"נ, שזהו ההפרש בין המס"נ דאברהם אבינו להמס"נ דר"ע, דהמס"נ דר"ע הי' וואָס ער האָט געזוכט מס"נ, מתי יבוא לידי ואקיימו, משא"כ באברהם הנה המס"נ שלו הי' בדרך אגב. דאברהם ידע שעיקר העבודה הוא כמ"ש ויקרא שם בשם הוי' אל עולם, א"ת ויקרא אלא ויקריא, אָז יענער זאָל אויך שרייען, ואם נצרך לזה בדרך אגב מס"נ, הנה גם זה ישנו".

ומסיים רבינו: "והנה זה תובעים מכאו"א מאתנו דור השביעי...".

שליחות

מוסד השליחות - אשר הרבי הגדילו, הרחיבו והעמיקו, ועל-ידי שלוחיו הביא את היהדות והפיץ את המעיינות בכל פינה בעולם - מלבד היותו הכרחי להשגת מטרה זו, הוא גם עניין פנימי ועצמי, המבטא בעצמות עניין ה"דירה בתחתונים", והוא מ"חידושו של דור השביעי".

הרבי מאריך לבאר בשיחותיו (שבת פ' חיי שרה, וישלח תשמ"ז) במהותו של מושג השליחות, שמצד אחד השליח הוא דווקא גוף נפרד מהמשלה, ומצד שני הוא מייצג בשליחותו את המשלה בעצמו ממש. והיינו, שבהשליחות מתאחדים מציאותו של השליח ("תחתון") והמשלה ("עליון").

ובפשטות - הרבי השרה מרוחו הנשגבה על אנשים פשוטים מן השורה, והפך אותם מבני-אדם מוגבלים הדואגים לעניניהם הפרטיים, לכאלו המקדישים את חייהם ואת כל אשר להם למילוי שליחות קדושה למען היהדות, ולמלא את הכוונה של עשיית דירה בתחתונים לה' יתברך. והרי אפילו כאשר השליח עוסק בעניניו הפרטיים - הרי עצם הימצאו במקום שליחותו היא משום היותו שליח.

העולם

גם בעצם מהותו של העולם, כעולם גשמי, גילה רבינו את אחדות ה', והראה אשר היא מתבטאת בענייני העולם עצמו. הוא הצביע על כך שבמקום הדעה שהיתה מקובלת בעבר, שהעולם הוא מפוזר ומפורד, וכל חלק ועניין נחשב ליחידה בפני עצמה - הרי ככל שמתקרבים יותר לזמן שבו תתגלה מלכותו ית' ויהיה ה' אחד ושמו אחד, תתגלה גם בעולם עצמו עניין האחדות, על-ידי הגילוי ששכל חלקי העולם בפנימיותם אחד הם.

לסיכום: רבינו מיצה את העצמיות שבכל עניין - תורה, עבודה, מצוות, נשמות ישראל, העולם וכו' - וגילה שעצמיות זו אינה דבר שבהעלם ושאינו שייך אלינו, אלא כל יהודי כפי שהוא, כשהוא לומד תורה או מקיים מצווה, ואפילו כשהוא עוסק בעניני העולם - הנהו מייצג ומבטא **כפועל את עצמות האלוקות.**

ואכן, בעבודתו הגדולה שינה רבינו את העולם - החל מחסידיו, כאשר הביא לכך שאנשים פשוטים וקטני קומה מקדישים את חייהם להפצת היהדות והאלוקות בעולם, עד כדי כך שעניין זה חדר בשכבות אחרות ונעשה נחלת עם ישראל כולו, ועד להשפעה על כל העולם כולו, כמובא לעיל שהעולם כולו נשתנה ונעשה פתוח לקבל השפעה אלוקית.

ובזה הנה רבינו - הרבי של דור השביעי - **מצידו** אכן פעל והמשיך השכינה למטה. אלא שכפי שאמר פעמים אין ספור - ובפרט בזמן האחרון, החל מכ"ח ניסן תנש"א - הנה כדי לקבל כל הנ"ל מוכרחת גם **עבודתנו**, עבודת המטה, שנהיה כלים פנימיים למה שפעל והמשיך בעבודתו. ובאחד-עשר החדשים הבאים, עד ליום המר כ"ז אדר"ר, גילה מצפוני לבבו, בתקווה שאנו נעשה את התלוי בנו.

לסיכום יש לומר, אשר ריחם השי"ת על עמו ישראל, ולפני שנכנסנו לזמן חשוך זה, גילה לנו על ידי "עבדיו הנביאים" אשר ישועתנו קרובה לבא, ורק בנו תלוי הדבר להביא זאת לידי פועל.

... ומזה מובן - שעל אחת כמה וכמה בזמננו זה, לאחר שעברו כבר דורות רבים, וזמנים רבים, ולאחרי מעשינו ועבודתינו בריבוי הכי גדול, ובפרט לאחר כל הענינים שרבותינו נשיאנו פעלו והמשיכו וכו', ובמיוחד נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר - הרי הכל מוכן כבר בתכלית השלימות ... ובאופן ד'מראה באצבעו ואומר זה!"

ויתירה מזו ... אין צורך אפילו באמירה ד'אומר זה": צריכים רק לפתוח את העינים כדבעי ("ווי ס'דארף זיין צו זיין") ומיד רואים איך שהכל מוכן, כולל גם שהכל מוכן לסעודת הלוויתן ושור הבא ויין המשומר, ועד שאין צורך אפילו להתיישב אל השולחן, שכן יושבים כבר ליד השולחן ("מ'זיצט שוין ביים טיש"), וצריכים רק לפתוח את הפה לאכול. וכמו כן לפתוח את ה"לב לדעת", וה"עינים לראות", וה"אזנים לשמוע", בקדושה, ובכל הענינים דפנימיות התורה, ועד שזה ניכר ומורגש בגשמייות האיברים ("ע"ד מה שכל אבר וגיד הוא כנגד אחד מרמ"ח מצוות עשה או אחד משמ"ה מצוות לא תעשה), ואזי רואים מיד איך שיושבים כבר בשולחן, "שולחן ערוך" בכל המטעמים, החל מיין המשומר וכו'.

משיחת ש"פ ריגש תשנ"ב

...כפי שדובר ועוררו כמה פעמים לאחרונה - שעל-פי הודעת כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו, כבר סיימו את כל ההכנות לגאולה, וכעת צריכים רק להמשיך את הגאולה בפועל בגשמיות וחומריות העולם (חומריות שנעשה מגשמיות), הגלוי לעיני בשר.

משיחת ש"פ רגש תשנ"ב - תר"מ עמ' 47

ומזה מובן, שהדבר היחיד שנשאר עכשיו בעבודת השליחות, הוא - לקבל את פני משיח צדקנו בפועל ממש, כדי שיוכל לקיים את שליחותו בפועל ולהוציא את כל ישראל מהגלות...

לכל לראש - צריך לצאת בהכרזה ובהודעה לכל השלוחים, שעבודת השליחות עכשיו ושל כל יהודי מתבטאת בזה - שיקבלו את פני משיח צדקנו.

כלומר: כל הפרטים בעבודת השליחות של הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, צריכים להיות חדורים בנקודה זו - כיצד זה מוליך לקבל משיח צדקנו.

משיחת ש"פ חיי שרה תשנ"ב - תר"מ עמ' 892

ברוחניות (עד לדרגות הכי גבוהות) יש כבר שלימות הענינים עד לשליחות דגאולה (רוחנית), עיניהם הרוחניות של ישראל רואים כבר את הגאולה, כעת צריך רק לפתוח את העינים הגשמיות, שגם הם יראו את הגאולה כפי שהיא בגלוי לעיני בשר בזמן הזה.

משיחת ש"פ בא תשנ"ב - תר"מ עמ' 149

ואפשר לומר, אשר ביחד עם גילוי זה ותביעה זו נתן לנו הקב"ה, באמצעות דברי הרבי על ביאת המשיח בתקופה זו, שתי מתנות גדולות:

(א) הרבי שיתף אותנו בגילוי תוכן ופנימיות עניינה של ביאת המשיח הקרובה, שבה נשלמת כוונת כל התורה והמצוות, כפי שהם קשורים ומאוחדים באחדות גמורה עם תכלית בריאת העולם וכוונת נתינת התורה - שיתגלו בקץ הימים בביאת משיח צדקנו.

(ב) בהאיצו בנו במשך שנה שלימה לחזק, להגביר ולהחדיר את ההכרה והאמונה בביאת המשיח ואת הציפייה אליה - החייה הרבי מחדש אמונה זו, עד שחזרה ונעשתה חלק בלתי נפרד מהכרת הפנימיות של עם ישראל.

וכשם שבכל אחד מהקצים שנזכרו בעבר אכן נפעל, כדברי הרבי, גילוי חדש וצעד נוסף לקראת הגאולה וביאת המשיח (כגון הקץ של שנת תר"ח, שהתבטא בהדפסת הלקו"ת בשנה זו) - כמו כן יש לומר אשר באמצעות דברי הרבי בזמן האחרון, נפעל גילוי עניין המשיח באופן שנעשה דבר חי בהכרת עם ישראל, דבר שהעלה את העולם למדריגה נעלית יותר וקירב אותו עוד יותר לביאת משיחנו.

ובלשונו של כ"ק אדמו"ר (לקו"ש ח"כ וחי' א'):

"ויתרה מזו: מאחר שיעקב הוא אחד מהאבות, "שהן הן המרכבה . . ולא נעשו מרכבה רק לרצון העליון לבדו כל ימיהם", בהכרח לומר שמה ש"ביקש יעקב לגלות כו" (עד לרגע ש"נסתלקה ממנו שכנינה") ה' בהתאם לרצון העליון, שיעקב ה' מרכבה אליו באותה שעה.

וזה שבפועל לא הניח הקב"ה שיעקב יגלה את הקץ, הרי זה מכיון שבמצב זה נדרש אופן ההנהגה (והתועלת הבאה עי"ז) שהקץ לא יתגלה...

ובזה יובן ג"כ כוונת יעקב ברצונו לגלות לבניו את הקץ: כשישמעו את הבשורה הטובה ש"קץ

הימין" קרוב מאוד, ישתדלו להישאר במצב של "זכו", להישמר בזהירות יתרה שלא יהי' ענין של "שמא יגרום ה)חטא" שיגרום שהקץ יתעכב ח"ו [הערה 22 בגוף השיחה]: "בנדו"ד לא היתה נבואה, יעקב לא הי' צורך לראי' שידוע עתידות, ואין שייך כאן כלל "לקיים אמונת הנבואה", ופשוט". ועיי"ש].

...ולכן יש לומר שכוונת יעקב היתה: אם ידעו בני" בשעת גילוי הקץ שהדבר תלוי ב"זכו" (כנ"ל), יוסיפו בה"זכו" (עבודת ה') שלהם, וההוספה תקדים את הגאולה, שהיא תבוא עוד קודם הקץ הקבוע, ע"ד מחז"ל: "זכו - אחישנה".

וע"ד שמצינו ביצי"מ גופא: אחד הטעמים לזה שגלות מצרים נמשכה רק רד"ו שנה - ולא ארבע מאות שנה כפי שנקבע בברית בין הבתרים - הוא לפי שקושי השעבוד השלים את המנין (של ארבע מאות שנה); וא"כ מובן שכשם שההוספה בשעבוד (קושי השעבוד) הקדימה את הגאולה - ע"ז (ובמכל - שכן) שדבר הי' נפעל ע"י ההוספה ב"זכו" בטובה.

...השלימות בעבודת האדם, שעל-ידה נעשה בבחינת "זכו", היא, כשהעבודה היא "מלאכתך אשר תעשה"...

...אילו הי' יעקב מגלה את הקץ לבניו, לא היתה ההוספה שלהם בעבודת ה' (ע"י גילוי הקץ - להבטיח שיהיו במצב של "זכו" עוד יותר) בבחינת "קב שלו", פעולה שלהם: הי' "מעורב" בזה העזר מלמעלה (גילוי הקץ); ולכן "נסתלקה ממנו שכניה", בכדי שעבודתם של ישראל תהי' במצב של סילוק השכינה (והעלם הקץ), וממילא ה"ה בכח עצמם.

- רצונו של יעקב הי' שבני" יצאו מהגלות מהר ככל האפשרי - אולי יחסר בשלימות העבודה, אבל תמורת זה יקדימו בני" את יציאתם מהגלות (בפרט - מערות הארץ) ואת כניסתם לגאולה האמיתית והשלימה: וי"ל שזהו דיוק הלשון "ביקש יעקב לגלות כו" - (גם) מלשון בקשה: יעקב ביקש מהקב"ה שיהי' גילוי הקץ, דבר שיתן לבני" סיוע בעבודתם להבטיח שהגאולה תבוא מהר יותר.

אבל רצונו של הקב"ה הי', שהגאולה תהי' בתכלית השלימות - שעבודתם של בני" היא בשלימות - ולכן "נסתלקה ממנו שכניה", דבר הנותן מקום לשלימות גדולה יותר בעבודה, כנ"ל...

הלימוד וההוראה ממש רבינו לכל הדורות, שמבלי הבט על התפילות והבקשות שהיו עד עתה צריכים שוב ושוב, להתפלל ולבקש מהקב"ה "עד מתי"?!... הדבר היחיד שעליו מחכים הוא שיהודי יצעק עוד צעקה עם עוד בקשה ותביעה ועוד הזכרה: "עד מתי"?!...

משיחת שי"פ רברים תשי"א - תרי"ט עמ' 89

ומזה מובן שהמשך העבודה שלאחרי-זה (כל זמן שמשיח צדקנו מתעכב מאיזו סיבה (שאינה מובנת כלל)) אינה עבודת הבידורים ... אלא, עבודה מיוחדת להביא ההתגלות בפועל בעולם".

משיחת שי"פ רשלה תשי"ב - תרי"ט עמ' 365

אע"פ שהקב"ה סיבב כך שיעקב לא יגלה את הקץ לבניו - מ"מ, מזה ש"ביקש יעקב לגלות כו" בהיותו מרכבה לרצון העליון (כנ"ל ס"ב) מובן, שמה ש"ביקש . לגלות קץ הימין" הי' (גם אז) בהתאם לרצון העליון:

ויתרה מזו: מכיון שבקשה של צדיק בוודאי אינה חוזרת ריקם, בוודאי היתה לה פעולה כאן למטה...

עד"ז יש לומר בנוגע ליעקב: מה ש"ביקש לגלות את הקץ" פעל על בני" שיוכלו להגיע לגילוי הקץ בדרך מקיף...

וי"ל שזהו מה שכמה מגדולי ישראל (כמו הרס"ג, הרמב"ם וכו') חישבו קיציין.

ומזה גם הוראה לכל בני" לכל הדורות - שצריך להיות הענין ד"ביקש . . לגלות . . קץ הימין": יהודי צריך לרצות ולבקש שיהי' גילוי הקץ, שדבר זה גופא (הבקשה וההתבוננות בזה) נותן סיוע ועידוד רב בעבודת ה'.

להביא לימות המשיח

...וכל זה הוא לפי שהנתינת כח להכניסה לארץ תלוי' בהביטול עצמי דמשה ... וכן הוא גם בגאולה העתידה, שע"י הביטול אל משה, דאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, ובדורנו זה הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר שהוא הרועה שבדורנו, תהי' הכניסה לארץ בפשטות...

מאמר ר"ה שלח לך תשי"א - תר"מ עמ' 173

כדי להיות מ"חיילי בית דוד" - צריכים להיות שלמים בענין ההתקשרות. ולא די בהתקשרות בדבור לבד - בבחינת "ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו, ולבם לא נכון עמו ולא נאמנו בבריתו" ("ברית" מלשון התקשרות) - אלא צריכה להיות התקשרות בפועל. לכל לראש צריך להיות בפועל, ולאח"ז יכול להיות גם הדיבור, אבל בדבור לבד - לא יוצאים ידי חובה.

וכאשר חסר אצלו בענין ההתקשרות - הרי מלבד זאת שהוא מפסיד את הטוב האמיתי שהי' ביכולתו להגיע אליו, אלא עוד זאת, שהדבר נוגע גם לכלל ישראל - כהוראת הסיפור הנ"ל, שהרי מזמן האריז"ל ועד עתה עברו כארבע מאות שנה, וכל עניני הגזירות וכו' שעברו על ישראל במשך זמן זה, הם מצד העדר ההתקשרות להאריז"ל, שהרי אילו היתה ההתקשרות - היתה באה הגאולה כבר לפני זמן רב!

מישיחת ש"פ שמיני תשח"י - תר"מ עמ' 296

בעומדנו בשבת מברכים חודש שבט, כולל ובמיוחד העשירי בשבט - צריך כל אחד ואחד לקבל על עצמו להוסיף ביתר שאת וביתר עוז במעשיו, תורתו ועבודתו של בעל ההילולא, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו, נצה, סלה ועד, ובפרט בהביטול וההתקשרות אל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא הדור, "הנשיא הוא הכל", שבכל אחד ואחד - מציאותו וכל עניניו, בכל מכל כל, נעשים קודש לנשיא הדור, על-ידי זה שמלאים וחדורים בקיום שליחותו של נשיא הדור - משה רבנו שבדור, גואל ראשון הוא גואל אחרון - שעניינו העיקרי "להביא לימות המשיח" בפועל מממש.

ולהוסיף, שהידיעה שתיתכף ומיד נכנס כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (כיון ש"הקיצו ורוננו שוכני עפר") ומביט על כאו"א מהחסידיים והמקושרים לבחון מעמדו ומצבו כו', מעוררת ופועלת לסיים ולהשלים (גם מלשון שלימות) את כל מעשיו ועבודתו.

מישיחת ש"פ וארא תשנ"ב - תר"מ עמ' 120

נתבאר לעיל שכל נשמות ישראל הם איברים פרטיים מהנשמה הכללית - ראש בני ישראל, וממנו הם מקבלים חיותם, הן הרוחנית והן הגשמית. והיינו הן מבחינת העניינים כפי שהם בעצם, והן באופן גלוי, היינו שמוכרחים הם לקבל כח ועוז לעבוד עבודתם בעוה"ז, להתגבר על טבע גופם ונפשם הבהמית, וכן שלא להתפעל מהעולם שמשכיבם, ועוד יותר - להתגבר ולמשול ולהשפיע עליו. וככל שתגבר ההתקשרות - כן יגברו כוחם ויכולת ההשפעה שלהם על סביבתם.

ומובן שכן הוא בנוגע להמשימה המוטלת עלינו - להביא לימות המשיח, שמוכרחים לזה ההתקשרות והביטול לנשיא דורנו.

ואדרבה, בעבודה זו נחוץ עניין ההתקשרות עוד יותר מאשר בעבודת

האדם הרגילה, כי נוסף על כך שעניין זה של המשכת כללות השכינה למטה ועשיית דירה לו יתר בתחתונים הוא נשגב ונעלה באין ערוך מעבודת הנשמה הפרטית, הנה גם מצדנו רחוקים אנו יותר משייכות אמיתית לעבודה זו, וכמובן בשכל הפשוט שאנשים כערכנו, העסוקים כל אחד בענייניו, קשה לשער שנרצה בזה באמת מעצמנו, ושיהיה נוגע ללבנו באמת גלות השכינה והתכלית של עשיית דירה בתחתונים.

ועל כן, הרי עצם הגישה למשימה זו, שאכן הוטלה עלינו ובנו הדבר תלוי, היא בלתי אפשרית כלל בלי ההתקשרות והביטול האמיתי לנשיאנו כ"ק אדמו"ר, שהוא הוא בטוהר נשמתו הגדולה והקדושה עומד ומתחנן שיבוא משיח צדקנו בפועל, וע"י ההתקשרות אליו אפשר - כפי שהרבי דורש מאתנו - שנרצה בזה באמת.

וכפי שאמר כ"ק אדמו"ר במאמר ד"ה באתי לגני תש"ל:

...אמנם בכדי שיומשך עיקר שכינה למטה בעוה"ז הגשמי, הוא ע"י משה שהוא השביעי, וכל השביעין חביבין, שהמשיך את השכינה למטה בארץ - בהמשכן (דאקרי מקדש) ובהמקדש (דאקרי משכן) שיהי' ושכנתי בתוכם ועד בתוך כאו"א מישראל.

ועד"ז הוא בכל אחד ואחד, דבכדי שכ"א מישראל יפעול בעבודתו ושכנתי בתוכם, הוא בכחו של משה שבכאו"א שאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, וכן הוא בכל אחד וכמ"ש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו, דבכל אחד מישראל ישנו בחי' משה בקרבו, ובחי' זו היא באופן של אנשי שלא רק כחות הגלויים שבו בא ממשה, כי הרי זהו ענינו של רועה ישראל שנותן לכ"א הצטרותו, אלא שגם בחי' אנכי העצמיות של כל הששים רבוא נשמות כלליות (וכל ניצוץ מתחלק לששים רבוא ניצוצות) הכל הוא מבחי' משה, ומצד זה בכחו של כל אחד לפעול שיהי' באתי לגני לגנוני ושכנתי בתוכם.

כל הלומד תורתו של רבינו ועוקב אחר הנהגתו, יראה בעליל אשר המאמר האחרון של רבו, כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ נ"ע "באתי לגני", היתה לו לצוואה המעצבת את עבודת דור השביעי. מהענינים המבוארים במאמר זה הוא שענינו של דור השביעי הוא להמשיך ולהשכין עיקר שכינה למטה; ובתחתונים ממש; אשר בהמטה מטה עד אין תכלית נמצא הלמעלה מעלה עד אין קץ ושצריך לגלותו שם; ושזה מוכרח דווקא ע"י - אתכפיא - עבודה קשה של אנשי צבא, ואשר כל זה מוכרח להיעשות בזריזות, ועוד.

וגם אנו נאמר, אשר המאמר האחרון אשר הוגה ע"י רבינו "ואתה תצוה" הוא "צוואתו" אלינו, להתוות את עבודתינו עד אשר והקיצו ורננו שוכני עפר וכ"ק אדמו"ר יוליכנו לקראת הגאולה השלימה בביאת משיח צדקנו.

ומהענינים העיקרים המבוארים בהמאמר הוא, אשר משה ואתפשטותא דילי' הם המקשרים את כל נשמות בני ישראל לאלקות; רועים ומפרנסים ומגלים את העצם העצמי שבנשמה; ואשר זה מתבטא בכל המצבים גם ב"ארצות הרוחה", בעבודה בכלל, ובפרט בהצמאון הבלתי פוסק עד ל"כתיבת ממש", מזה שאין גילוי אלקות בעולם ואשר משיח עדיין לא בא, אשר גילוי עצם הנשמה הוא ע"י עבודתם של ישראל; ושזה עצמו הוא ע"י משה ואתפשטותא דילי' שנותנים להם כח גם על זה שיעבדו בכח עצמם להיות כתיבת למאור, גם ככוחות הגלויים בחי' יום יום.

והרי מובן עד כמה נוגעת ההתקשרות לזכות לקבל השפעה זו, ושבקיום המצופה מאיתנו ופעל "להביא לימות המשיח" וביאת משיחינו שיתגלה ויבוא בקרוב בימינו בפועל ממש.

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת עוסק בצ"צ וכו' ר' יהודא ליב ז"ל

בהרה"ח הרה"ת ר' יעקב יוסף שו"ב ז"ל

ראסקין

שליח כ"ק אדמו"ר זי"ע במדינת מרוקו

למעלה מארבעים וארבע שנים

נפטר אור ליום ב'

לסדר "ושמרו את משמרת גו' אני ה' מקדשם"

י"ב אייר, ה'תשס"ד

ת.נ.צ.ב.ה.

*

נדפס על ידי ולזכות משפחתו שיחיו

לאורך ימים ושנים טובות